

ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

80ст.

ДУМА®

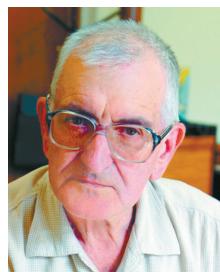
ЛЕВИЯТ ВЕСТИК

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ 31 ЮЛИ-1 август 2010 ГОДИНА 20 БРОЙ 174 (5680)

www.duma.bg

Чавдар ДОБРЕВ:
Водеша трябва
да е социалната
същност на БСП

Седем
милиарда
земляни
догодина

Стр. 10

Съботно-неделно приложение

ПЕГАС & Неделик

Любомир Котев:
Ние сме народ от чичовци

Стр. 22

Походът на
истината

Стр. 8

Инат

Ивелин НИКОЛОВ

Егва ли някой от онези
двайсетина души, които
през Вече далечната 1990-а
останахме да нощуваме на
Историческа поляна, си е
мечтал за символа, в който
се превърна съборът
през следващите 20 години. И за десетките хиляди,
които ще се стичат всяко
лято.

От Век Бузлуджа е символ за българската левица,
още от времето на честванията на подвига на
Хаджи Димитър. Но през последните бурни години
срещата под върха има нов
смисъл.

Усилието да се съберем и да сме заедно си заслужава. Дава ни енергия. И отново - онази надежда, която нашият съмишленник Родари ни завеща.

Тук се зареждаме със сила за следващите 365 дни. За радости. За битки. За мъка. За покаяние.

Тук си подаваме по къшет и по павурче. За здраве.

Тук си спомняме, че общата между хората има. И е по-силна от злобата и омразата. Че всеки понякога е слаб. А заедно можем да пречулим злото.

Че доброто съществува. И мечтата на Чучулите за по-добри дни за всички, ни е събрала под едно знаме. Че то трябва да се пази чисто.

Че ни е родил Балкана. И че ще ни приbere земята. Че не се отказваме.

И всеки път ще имаме воля да изкачим стръмнината. Ще имаме сила да стигнем върха.

Дори и да ни е яд. Дори и да ни боли.

Дори и на инат.

EVN Взема „Горна Арда“ на безценица

БСП иска обяснение защо НЕК преотстъпва на австрийската компания още 40% от каскадата без конкурс

Австрийската компания EVN взема 70 на сто от проекта "Горна Арда" на безценица. Това стана ясно вчера в парламента от питанието на лидера на БСП и бивш премиер Сергей Станишев и бившият министър на икономиката и енергетиката Петър Димитров за сделката между EVN и НЕК. Преди десетина дни НЕК и EVN подписаха споразумение, чрез което се предвиж-

да австрийците да вземат 70 на сто в създадената през 1999 г. хидроенергийна компания "Горна Арда", а НЕК, която дотогава държеше този дял, да намали участието си до 30 процента. Промяната на участието в капитала ще стане с вноска от 1,39 млн. лв. Тази цена за депутатите от левицата е изключително ниска, при положение че досега НЕК е вложила 11 млн.

лв. в проекта.

Двамата депутати попитаха премиера каква ще бъде цена на електрическата енергия, произведена от каскадата, и защо НЕК преотстъпва още 40% без конкурс на австрийската компания. Според бившият премиер Сергей Станишев има въпроси по отношение на "Горна Арда", които остават без отговор - защо EVN е получила

толкова голям дял в проекта без конкурс, две трети от територията на каскадата попада в обхвата на "Натура 2000", броят на хората, който ще бъде зает по проекта, и връзката на ресорния министър Трайчо Трайков с австрийската EVN, в която той бе прокуррист. Според Станишев проектът ще бъде един от най-скъпите.

Стр. 6

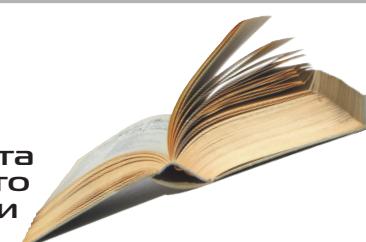

Горските пожари в централната част на Русия взеха 24 жертви, включително двама пожарникари, в Нижегородска, Воронежка и Московска област. Уничтожени са цели села. Премиерът Владимир Путин посети едно от засегнатите селища в Нижегородска област

31
6

Четиво за посланици

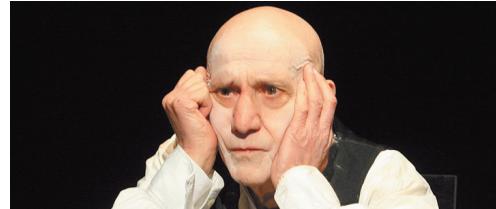
Британското общество смята
Балканите за рожден място
на занаятчи и престъпници

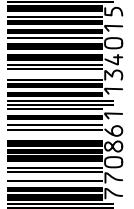
Наум Шопов на 80 години

Винаги искам да
е ново, винаги искам
да е непознато

Стр. 26

ЕГЕР-ТРДН-
ДССН 0461-134015

□ България

Игнатов повери образоването в Стара Загора на инженер

Възпитаникът на ТУ в Русе инж. Стефан Чергев пое ръководството на Регионалния инспекторат по образованието в Стара Загора, след като Сергей Игнатов дисциплинарно уволни досегашния шеф Любчо Любенов, заемащ поста от 2002 г. 60-годишният Чергев работи 17 години в инспектората като старши експерт

"Професионално образование". За ДУМА той каза, че ще се яви на конкурса, когато бъде обявен, и отказа да съобщи дали членува в ГЕРБ. ДУМА научи, че кандидатурата му била обаждана в тесен партиен кръг още преди два месеца, когато след проверка на директора е било наложено първото в кариерата му наказание "понижение в степен". Въпрос

на време била втората проверка и последвалото уволнение, смятат запознати.

Увлеченият Любенов заяви, че възнамерява да оспорва министърската заповед пред ВАС и припомни, че на конкурса през 2004 г. негов единствен конкурент била сегашната депутатка от ГЕРБ Нели Калнева. Заедно със старозагорския шеф на инспектората за "несправление с работата" министър Игнатов е уволнил дисциплинарно бургаската директорка доц. Таня Борисова, която по съдебен път да търси правата си.

РЕШЕНИЕ
на Националния съвет на
Българската социалистическа партия
от 24 юли 2010 г.

На основание чл. 39 т. 1.2 от Устава на БСП свиква заседание на 47-ия конгрес на Българската социалистическа партия на 16 октомври от 10 ч. в зала 1 на НДК - София, при следния

ДНЕВЕН РЕД

1. Политически анализ на обстановката в страната и дейността на БСП като опозиция в периода след заседанието на 47-ия конгрес от 18 октомври 2009 г. Задачите на партията за участие в изборите през 2011 г.

2. Основни параметри на левия проект „България 2020 - европейска социална държава“ и политика на БСП за местните и президентските избори през 2011 г.

Надеждите към ГЕРБ се изпариха

Расте гневът на средната класа, доверието в управляващите наесен ще е под 30%, казва социологът Живко Георгиев

Ралица ТАБАКОВА

Все по-бързо расте разочароването от управлението на ГЕРБ. Самото правителство вече не успява да генерира позитивни очаквания, а това с една дума означава, че "фабриката за надежда е затворена". ГЕРБ са на път да се превърнат от най-голямото добро, както се представяха преди година, в най-малкото зло. Това са само част от заключенията на социолога Живко Георгиев от последното проучване на агенция "Джи Кънсалтинг". Той представи данните от изследването заедно с евродепутата от левицата Кристиан Вигенин. Според анкетата доверието в ГЕРБ вече е в границите 31-33 процента, а до есента може да падне и под психологическата граница от 30 на сто.

Хората вече товарят ГЕРБ с отговорност, очакват резултати, няма я тази подарена надежда, става ясно от проучването. Шокираща разлика има в отговорите на въпроса за най-важните и тежки проблеми пред нацията. Докато преди около година все още

за хората престъпността и корупцията са в пъти пред останалите тревоги, днес осезателно нещата се обръщат. 62 на сто от запитаните твърдят, че се тревожат за работата си или за липсата на работни места. На члено място са още ниските доходи - 24%, бедността - 22%, и скъпото здравеопазване - 20%. Битовата и организираната престъпност се нарежда на шесто място със 17 процента.

Рязко се е вдигнал дълът на тези, за които икономическото положение в страната елошо. 49% го оценяват така, едва 3% го харесват. Подобни са резултатите при оценката на политическата ситуация. За 48 на сто тя е напрегната, за 10% е критична, а като спокойна е определят 28 процента. Под напрегната според Живко Георгиев българите разбират именно несигурността на политическите решения и действия, а не толкова боричканията между партии или личности.

Показателни са отговорите на въпроса "Какво се случи през първата година от мандата на правителството". За най-голям

брой от запитаните - 47 на сто, има позитивни промени, но те самите не са ги усетили. Само пет на сто са категорични, че нещата са се подобрili решително. За 29% нищо не се е променило през последната година.

Показателно е, че най-тежко финанссовата криза се е отразила на т. нар. средна класа. Това са предимно млади хора с високоплатени професии или дребен бизнес, те са просто обезверени, сочи проучването. Според социолога тази фрустрация съвсем скоро ще доведе до социален бунт. Георгиев обаче не се нае да прогнозира в какво ще се изрази той. Чака ни сериозна есен в областта на икономиката, заключи Живко Георгиев.

ЕВРОДЕПУТАТИТЕ НА Б.Б. СА АНОНИМНИ

Нито един от представителите на ГЕРБ в Европейския парламент не е посочен поименно като разпознаваем. Дори симпатизантите на управляващата партия не могат спонтанно да посочат кого са изпратили в ЕП. Едва 14% се сещат за имена, но много по-лесно изброяват представителите на левицата, на Синята коалиция и дори на "Атака". В топ 10 на най-разпознаваемите евродепутати Надежда Михайлова се оказва най-познаваното лице. 45 на сто от запитаните без проблем споменават името ѝ. Водещ по доверие е Ивайло Калфин от левицата, който е пръв и в графата "евродепутат, който най-добре представя България в ЕС". В първата десетка са Антония Първанова, Илияна Иотова, Кристиан Вигенин, Димитър Стоянов, Слави Бинев, Филиз Хюсменова. Българите продължават да възприемат положително членството в ЕС, но гледат значително "по-трезво" на него. Хората смятат, че то ще ни предпази от потъване, но в същото време няма да ни помогне да се оправим, коментира Георгиев.

С дискусия на тема: "Бузлуджа - пътят към една мечта", организирана от Младежкото обединение в БСП, в която участва и лидерът Сергей Станишев, започна Националният събор на левицата

НАРОДЪТ ПРОСТО ЩЕ ГИ ИЗРИТА ОТ СЦЕНАТА

Страшна е доминацията на икономическите проблеми, смята Живко Георгиев. Според него все повече оценката на хората за управляващите ще зависи от способността им да се справят с икономическите проблеми. Това означава, че това, което досега е било успешно, вече не е, подчертва социологът. "Става въпрос и за повторящите се като латерна акции на МВР, които обаче днес съвсем нямат същия отзив, както първите операции в началото на мандата. ГЕРБ попадат в клопката на малкото дете, което получава аплодисменти за едно изпълнение и му се иска да излеза на бис десет пъти. Накрая просто ще го изрятат от сцена", коментира Георгиев.

Червеното винаги е модерно!

добавете вашия
град на картата с
клубове

**ПРИЯТЕЛИ
НА
ДУМА**

срещи
изложби
концерти
конкурси
факти
събития

ТЕМА С ПРОДЪЛЖЕНИЕ

Обвиниха таксигражията Джем, битият Kagur само свидетел

Битото от полициа семейство в Кърджали няма да става клиент на прокуратурата. Вчера от МВР съобщиха, че са повдигнати обвинения, но не към Кадир, който уж си поръчвал проступки, а към таксиметровия шофьор Джем, който всъщност бил свидетел. Районната прокуратура в Кърджали вече е внесла обвинението срещу Джем Мустафа за това, че склонил две лица към проституция. За Кадир Мустафов, пребит в дома си, все още се умува дали да бъде привлечен като свидетел. Първоначално слушат бе квалифициран като грешка, но при обсъждането му в парламента, където Цветанов бе извикан за обяснения, се появи обратна информация - че акцията била за предотвратяване на престъпление. Вчера той обясни, че полиците не били превишли, правата си като нахлупи в къщата и били наред. При акцията бе разбита главата на дъщерята на се-

мейство Мустафови. Цветанов обвини и нея, че не си е извадила навреме медицинско, за да докаже физическа травма. Шефът на МВР все още не е дал конкретен отговор имало ли е съдебно разрешение за влизането на полиците в дома на семейството.

Как Кадир е свързан с бизнеса на Джем, Цветан Цветанов обясни така: "Шефът на таксиметровата фирма казал, че подобни заявки за обслужване на клиенти или приемане на поръчки от Джем не е имало. Той реално не е съществувал таксиметрова дейност. На Джем в момента му се повдига обвинение за задържане под стража. Те са отишли, за да обслужват двамата клиенти, като единият клиент се е обадил на Кадир и това е записано и дадено пред съдия, където казва, че се е обадил на Кадир, за да намерят две момичета, за да могат да бъдат тази вечер с тях".

20 години се занимаваме с внос на употребени идеи, бяхме нещо като американски магазин за втора употреба. Сега и вносьт спря

Социологът Живко Георгиев за политиката в света на моловете и шопинг-центровете

Борисов си чете сам питане от левицата

Снимка БГНЕС

След като Цачева отне думата на Георги Пирински, Бойко Борисов поиска сам да изчете питането на депутат от КБ

Бойко Борисов бе принуден сам да си зададе питане от левицата. Причина стана поредният опит на Цецка Цачева да го предпази от въпросите на КБ. Първоначално тя излезе с мотива, че питанията на социалистите към премиера са нецензурни. След това заяви, че единствено въпросът на Георги Пирински е читав.

Това стана след като депутатът за пореден път я подсети, че трябва да спазва правилата за ръководене на заседания. След като благоволи да му даде думата обаче, Цачева го прекъсна с мотива, че времето му е истекло. Борисов обаче явно се заинтересува и взе листа на депутатата от левицата и сам си изчете питането.

СЪС 121 ГЛАСА ДА СЕ ПРИЕМАТ ЗАКОНИ ИСКАТ ОТ КБ

Депутати от КБ настояват за промяна в правилника на НС, с която решенията и особено законите да се приемат с гласовете на минимум 121 депутати. Сегашният правилник позволява приемане на актове на Народното събрание в разрез с конституцията, обясни Захари Георгиев. Конституцията повелява да се откриват заседанията и да се вземат решения, когато е налице присъствие в залата на не по-малко от 121 депутати. Практиката в този парламент показва друго, изтъква Георгиев. Заедно с Любен Корнезов той е внесъл предложението в правната комисия. Желая ви освежителна ваканция, обярна се към депутатите Цецка Цачева след последното заседание за тази сесия на парламента. Есената ще започне на 1 септември. Първа точка според предварителния дневен ред е доклад за участието на България във вземането на решения на ЕК и приоритетите при белгийското председателство. Вчера сесията завърши с приемане на текстове от законопроекта за оръжията и взрывните вещества.

Коалиция за България:

Парламентът да декларира свободата на словото

Борисов „уволни“ свой пиар, работил до вчера в частна ТВ

Милена НИКОЛОВА

Kомисията по култура да внесе обща позиция, че Народното събрание няма да позволи новият закон за радио и телевизия да се превърне в инструмент за разправа с журналисти и медиите. Това предложи в декларация от името на Коалиция за България Ангел Найденов вчера. Според левицата недопустими са натискът и заплахите на лидера на „Атака“ към журналисти „да прочисти БНР“, както и обявените намерения за обединяване на БНТ и БНР.

Заплахи за уволнение, политически натиск и атаки бележат отношението на политици към медиите и към журналисти, посочи Найденов. От трибуната той апелира всички парламентарни сили да се разграничат и да отхвърлят изявления, съдържащи заплахи срещу журналисти и медиите. Министрството подготвя и закон, чрез които да направи медиите послушни, изказаха опасенията си от левицата.

По думите на Найденов в момента лъзват резултатите от управлението - нереализирани обещания, спадащ рейтинг, обединяване, задълбочаване на икономи-

ческата криза. Заплахи се отправят към съдебната система. Според левицата не може да се подминават и случаите на полицейска бруталност, представяни като борба с престъпността. Фрапиращ случай на оневиняване и сякаш на гордост от подобни прояви демонстрира преди два дни министърът на външните работи, заявила от КБ.

В кулоарите на парламента премиерът Бойко Борисов подкрепи поведението на Волен Сидеров. Според него радиоведущата в БНР Диана Янкулова била политическо назначение, защото била пресаташе на

вътрешния министър Михаил Миков. Дългогодишната журналистка работела в режим на конфликт на интереси, разтълкува премиерът. „Пресцентърът прави и обслужва политиката на съответния министър и когато на този журналист ми дадеш да води предаване по същия ресурс, по същата тема, е конфликт на интереси“, отсече Борисов. В същото време журналист посочи на премиера гербаджийския пиар в парламента Никола Николов, който е водещ на предаване в частна телевизия.

Кой пиар, попита Борисов. Никола Николов води предаване по ББТ, беше отговорът. Той какъв пиар е, аз не го познавам, каза Борисов. Подробно му бе обяснено, че това е пиарът именно на парламентарната група на ГЕРБ. „Кой си, бе, Никола, я да го видя къде е Никола? Ти ли си“, разпозна партийния си подчинен лидерът на ГЕРБ. Ами махайте го от парламентарната група, щом пречи на журналистите, нареди моментално премиерът.

Само час по-късно Николов се „самоуволни“ от телевизията. По настояване на премиера Никола Николов прекрати гражданска си договор с ТВ ВВТ незабавно, съобщиха послушно от ГЕРБ.

Сидеров се точи за политическа чистка в БНР и БНТ

Iскам и БНТ, и БНР да бъдат най-накрая медиите, които цялото общество очаква - обективни, адекватни и без политически назначения и поръчки, заяви вчера лидерът на „Атака“ Волен Сидеров. Изказването беше във връзка с участието му в предаване на БНР, водено от Диана Янкулова, и заявлението от левицата, че в радиопредаването Сидеров пряко е заявил, че ще прочисти БНР със закон.

Два дни по-рано атакистът в прав текст

заплаши с политическа чистка журналистите в радиото. Той обвини Янкулова, че „служи на БСП и ДПС“, а причина за гнева му стана разговорът за поредната полицейска „грешка“ в Кърджали. Сидеров поискав право на отговор след прекъснат по технически причини разговор с доведения му син и евродепутат Димитър Стоянов. Бесен, Сидеров заяви, че в това радио нямало промяна от 10 ноември, но „тази промяна, уверявам ви, ще настъпи следващите месеци, може би до края на

годината, след приемането на новия Закон за радио и телевизия, защото крайно време е радиото и телевизията, които са на държавен бюджет, да бъдат обективни и да служат на истината, а не на поръчки“. Българското национално радио ще бъде една обективна среда, когато се прочисти от кадрите на БСП и ДПС“, не съдържа нервите си Сидеров.

От Българския хелзинкски комитет веднага определиха като недопустимо изказването за разправа с журна-

листи от БНР.

Лидерът на „Атака“ и председател на парламентарната група поиска намордник за журналистите в най-авторитетното българско радио. Това заявяват в декларация журналистите от „Хоризонт“. В обръщението, адресирано до парламентарната медийна комисия и СЕМ, журналистите от БНР подчертават, че заплахите на Сидеров противоречат на уверенията на работната група за медийния закон, че зад проекта не стои политическа поръчка.

IN MEMORIAM

Напусна ни Стефка Съботинова

На 80-годишна възраст си отиде българската народна певица Стефка Съботинова. Дълги години тя беше хористка и солистка на ансамбъл „Филип Кутев“. В началото на 70-те години постъпва в Ансамбъла за народни песни на Българската телевизия и радио, по късно пее в „Мистерията на българските гласове“. Съботинова е единствената певица със солови изпълнения в първия албум на Марсел Селие „Мистерията на българските гласове“. В него са включени песните „Притури се планината“ и „Мър, Станке ле“. Още тогава „Притури се планината“ е използвана като част от филмовата музика в световните продукции „Исус от Монреал“ и „Лионците“.

Стефка Съботинова е родена на 2 април 1930 г. в село Розов кладенец, Старозагорско. През юни 2010 г. бе удостоена с най-голямото българско отличие - орден „Стара планина“ I степен.

ГЕРБ спира преки тв предавания

Христо Христов

Cлед почти 3-годишна практика за бесплатно пряко изпълчване на заседанията на Общинския съвет, сме принудени да ги спрем, защото ни си поставят неизпълними изисквания. Това съобщи за ДУМА шефката на старозагорската ТВ „Стара Загора“ Мария Чорбаджийска.

Под предтекст, че журналистите пречат в апартната на работата на подчинените му по време на заседания, председателят на ОбС Тенко Руканов разпоредил да демонтират техниката си. Според него имало и други техни-

чески възможности за изпълчване, можело да се използва студио на балкона на зала „П.Р.Славейков“. За да се случи това обаче, частната телевизия трябва да инвестира немалко пари, без при това да получава и стотинка от предаванията си.

Казах на Руканов, че ни кани на гости, но в същото време заключва входната врата, коментира Чорбаджийска. Тя припомни, че управляващата партия дойде на власт с обещания за прозрачност, а сега превръща откритите заседания в „скрити“.

От ГЕРБ „вдигнаха мерника“ на ТВ „Стара Загора“

, след като преди месец оператор хвана шефката на групата им да пуска каруцарски по адрес на съветници и да командва гласуването по време на общинска сесия. Заради скандалните реплики представителите на медиите бяха „заточени“ на последния ред в иначе луксозната зала, а преките изпълчвания се преустановяват.

Опитът на левите съветници да поискат дебат по правилата за отразяване на заседанията бе „отрязан“ от председателя с мотива, че той носи лична отговорност за реда в залата.

□ България

2 млн. лв. са щетите в Съединение

Снимка БГНЕС
Семейства, чиито къщи са пострадали от наводнението в Съединение, бяха подпомогнати от Българския Червен кръст

Предварителни изчисления щетите, причинени от наводнението в Съединение, са на стойност около 2 млн. лв., съобщи кметът на община Евгений Маринчевски. Поразиите в къщи, дворове и помещения са за около 1,5 млн. лв. В община има засегнати три моста, има паднали стълбове и пътни настилки. За възстановяването са нужни около 500 000 лв.

Щетите се описват подробно и ще бъдат представени на комисията по бедствени ситуации, каза Маринчевски. Той уточни, че отводняването е приключило и започват възстановителните дейности по засегнатите къщи и промишлените предприятия. Все още обаче няма ток в промишлената зона на града. В случай, че се появят допълнителни водосборища и избият подпочвени води, спасителните екипи пак ще окажат съдействие, съобщиха от "Гражданска защита".

Съединение ще бъде направено проектно проучване за изграждане на канализация, което да реши проблема с честите наводнения, ще има компенсации и за пострадалите от наводнението. Това обеща министърът на вътрешните работи в отговор на въпрос на депутатите от КБ Милена Христова и Петър Мутафчиев.

За 10 минути

Мнозинството реши за Доган и „Цанков камък“

Борисов се намесил в работата на НС „като председател на ГЕРБ“

Мила ХРИСТОВА

Голямо бързане му удари в последните два дни мнозинството, за да реши, че е имало конфликт на интереси около случая с хонорара на Ахмед Доган от проекта "Цанков камък". Това стана на извнедено заседание вчера на парламентарната комисия за борба с корупцията. То бе скоро, а се провежда след като предния ден комисията се провали заради липса на кворум. Въпреки искането на ДПС вчерашното заседание да се отложи с мотива, че подобно решение не е редно да се взима за 10 минути, мнозинството се заинти. С трите гласа на синия Димо Гяуров, гербаджиета Николай Коцев и атакиста Валентин Иванов документът на комисията ще бъде изпратен във Върховния административен съд.

Единственият успех на ДПС бе да пробие заседанието да бъде открито за медиите въпреки настойчивото искаше на мнозинството да не се допускат журналисти. И двете заседания са

в нарушение както на парламентарния правилник, така и на вътрешните правила за работа на комисията, отсече Лютви Местан. Той поясни, че не може да има заседание на комисия, докато тече пленарно заседание на парламента. Казусът отдавна е пренесен от полето на юридическите аргументи в полето на "чистата, но мръсна политика", заяви той. "Не съучаствайте в елементарния опит на Димо Гяуров и Синята коалиция в последния ден от мандата им като председатели на тази комисия да играят ролята на флагман на антидоганизма в българската политика", призова Местан. В четвъртък Камен Костадинов се възмути, че е получил доклада в последния момент. В зала-та останаха само Гяуров и Валентин Иванов от "Атака", който ще наследи

шефското място наесен.

По-късно Бойко Борисов коментира, че "Цанков камък" и АЕЦ "Белене" трябва да отидат в прокуратурата.

Той обясни, че се намесил по казуса "Цанков камък" заради коментарите, че отсъствието на гербаджийския депутат от заседанието в четвъртък е прикриване на афери с благословията на ГЕРБ. Борисов се бил обадил на лидера на СДС Мартин Димитров като "председател на ГЕРБ", след като прочел в сайт, че шефът на комисията Димо Гяуров твърди, че ГЕРБ и ДПС пазят Доган. Абсолютна лъжа, отсече Борисов. Веднага звъннал на Димитров да намери Гяуров, за да може депутатите на ГЕРБ отново да вкарят точката в дневния ред на парламента. "Имам право да се намеся, когато касае политиката на партията", оправда намесата си в работата на НС премиерът.

Константин Пенчев: Закон без критерии ни връща 20 години назад

Проектозаконът за съдебната власт няма да реши нещата, а ще ни връне 20 години назад. Това каза председателят на Върховния административен съд Константин Пенчев, според когото в проекта няма нито общи критерии, нито централизиране на общото оценяване при избора на магистрати. Като член на ВСС Пенчев се борел за засилване правомощията на висшите магистрати, но в закона нямало такова положение.

Не може съдебна реформа да се прави само със съдебната власт, тя трябва да се прави от всички, заяви Константин Пенчев. "В момента с този лош закон се връщаме преди 2007 г. Конкурс трябва да се прави за дадено място, а не за този, който има най-добрая автобиография. Максимална прозрачност е необходима, за да бъдат пресечени пътищата на корупцията при избора на магистрати", поиска председателят на ВАС.

"Причината за недоверието на хората към съдебната власт е бавното правораздаване, но за да стане то бързо и ефективно, трябва да има идеи, капацитет, желание, настойчивост и категорични правила, които да стимулират младите да започват работа в съдебната система. Тогава няма да има корупция, бавене на дела и несвършена работа", категоричен бе Пенчев.

Това е "моята война", каза магистратът, който поиска в следващия доклад на ЕК да не се прави констатация "толкова могат". Изводът, че у нас няма капацитет, ужасявал Пенчев и той имал опасения за следващия.

ВЪЗПОМЕНАНИЕ

Изминаха 40 дни от
внезапната смърт на

О.З. ПОЛКОВНИК

Йордан Татарлиев

(08.08.1936 г. - 22.06.2010 г.)

Никой не умира напълно,
ако някой все още помни гласа му и
чува смеха му, дори да е само в мислите...

А ти си в нашите мисли!

от семейството

Откраднаха наг тон ябълки

Шестима откраднали над 1000 кг ябълки в шуменско село. Крадци-те били забелязани по пътя между Нови пазар и село Памукчи, прдвижвали се с каруцата, с която загинали ябълките. При проверка била установена самоличноността им - мъже на възраст от 20 до 53 години, всичките от село Преселка. 38-годишният Я.Х. бил арестуван, защото не изпънил полицейско разпореждане.

Задържаха мъж, блудствал с 9-годишно

Мъж, блудствал с деветгодишно дете в сливенско село, бе задържан вчера. В РУП-Търъница получили сигнал от дължностно лице, че в село Бяла паланка дводни по-рано неизвестен мъж извършил блудствени действия с малолетно дете. Установено е, че извършил е А.М. (52) от същото село, арестуван незабавно.

Хванаха 17-годишен ученик за 11 грабежа

17-годишен от Варна, уличен в извършване на 11 грабежа от края на миналата година до момента, бе арестуван. Ученикът досега не е осъден, а грабежите извършвал чрез издръжване на дамски чанти. От него били иззети три мобилни телефона, обект на престъплението. При претърсване на жилището на задържания били намерени фотоапарати, златен пръстен, мобилен телефон и др.

ГДБОП удари сайтове за музика и филми

Акция срещу "пиратите в интернет" са провели служители на ГДБОП, съобщиха от МВР. Според полицията това е най-мащабната до момента операция срещу онлайн пиратството. Спрени са сайтовете nanoset.net, rapidadd.com, 4storing.com и afasta.com, чрез които без съгласието на носителите на авторските права са разпространявани музика, филми, софтуер, книги, развлекателен софтуер. Със заплащане са се разпространявали и огромен брой порнографски филми, пише в пресъществието на МВР. По изчисления на специентата от незаконната дейност сайтовете са спечелили над 5 млн. лева.

Търсят лица с влезли в сила присъди

Операцията по издиране на лица от криминалния контингент се провежда в Полски Тръмбеш вчера. Те били обявени за общодържавно и международно издиране, с влезли в сила присъди и наложени мерки за неотклонение "задържан под стража". В хода на акцията били задържани петима, сред които и непълнолетна. В пункти за изкупуване на черни и цветни метали са открити голям брой регистрационни табели. Претърсени са 201 жилища в селата Петко Каравелово и Раданово.

Правят видеовръзка между съд и затвор

Създаване на видеоконферентна връзка между Софийския градски съд и едно от местата за изтърпяване на наказания в България е сред дейностите, предвидени в третия проект на Висшия съдебен съвет по Оперативна програма "Административен капацитет", стана ясно вчера. Проектът "Ефективност, отчетност и координация в съдебната система" е за 1 399 400 лв., а крайният срок за изпълнение то е декември, съобщи ръководителят му Георги

Гатев, член на ВСС. Със създаването на видеоконферентна връзка за разпити и представяне на веществени доказателства и експертизи се очаква да намалят разходите по конвоиране на задържаните до съдебната зала и да се улесни представянето на експертизи и разпитите на свидетели. Това щяло да ускори и решаването на делата. До декември такава връзка ще се създаде само за СГС, но в бъдеще ще има и до другите съдилища.

България

Снимки Мариета ТОМОВА

Все по-рядка гледка е деца да играят в паркове и градини

Закриват дома за деца в Лесичово

Със заповед на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане е закрит Домът за деца, лишени от родителски грижи, от 3 до 6 г. в пазарджишкото село Лесичово. Като алтернатива са разкрити два центъра за настаняване от семеен тип за по 15 деца, където подрастващите ще живеят в среда, близка до семейната, и ще получават индивидуализирана грижа. На първия етаж на сградата на дома в Лесичово ще функционира Център за обществена подкрепа за деца в рисък и техните семейства в общността. В него ще се оказва помощ и подкрепа на децата от центрите за настаняване за лично съзряване и изграждане на умения за самостоятелен и независим живот.

Закриването на дома в Лесичово е в изпълнение на един от основните приоритети на агенцията за извеждане на децата от социалните заведения и създаване на съвременни алтернативни форми на грижа.

Приемат заявления за енергийни помощи

Ако месечният доход на самотник е под 136.50 лв., може да кандидатства

Аида ОВАНЕС

От 1 август до 31 октомври в дирекциите "Социално подпомагане" по местоживееще се приемат молби-декларации за отпускане на целева помощ за отопление. При отопление с електроенергия и топлоенергия се прилага и последна платена фактура. Това предвиждат промените в наредбата за целевите помощи за отопление, публикувана в "Държавен вестник" бр. 52 от 9 юли.

В молба-декларацията за отпускане на помоща се заявява видът на ползваното отопление. В 20-дневен срок от подаването се извършва социална анкета в дома на лицето или семейството, след което в 7-дневен срок директорът на "Социално подпомагане" издава заповед за отпускане или отказ на помощта.

Право, както и досега, имат лицата и семействата, чийто средномесечен доход за предходните 6 месеца преди месеца на подаване на декларацията е по-нисък от диференцирания минимален доход за отопление

и отговарят на условията на чл. 10 и 11 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. Според него на човек, който живее сам, помощ за топло се полага, ако месечният му доход е до 136.50 лв. За самотно живеещ с трайно намалена работоспособност 50 и над 50% доходът не може да надхвърля 162.24 лв. С такъв месечен доход за помощи за топло може да кандидатства самотен родител с дете до 18 г., ако то учи. Право имат и бременни жени 45 дни преди раждане, родител, полагащи грижи за дете до 3 г., и възрастни над 70 г., както и хора с намалена работоспособност с 50 и над 50%, ако месечният им доход не надхвърля 119.34 лв. Хора с трайно намалена работоспособност 90 или над 90%, които имат месечен доход до 178.62 лв., също могат да кандидатстват.

Целевите помощи за електроенергия, твърдо гориво или природен газ ще се изплащат на два пъти: до 30 ноември - отпуснатите целеви помощи за отопление през месеците август и септември, до 31 декември - помощите за октомври и ноември. До 31 януари 2011 г. ще се дават парите за януари, февруари и март. Домакинства, които не използват по предназначение помощта или

8% от бебетата са се родили преждевременно

Над 6000 български семейства са преживели тревогата на преждевременното раждане през изминалата година. По данни на Центъра за здравна информация към НСИ през последните 2 години раждаемостта се е повишила от 10,2 на 1000 през 2008 г. до 10,7 на 1000 през м.г. В същото време процентът на преждевременните раждания остава висок - 7,9%. Тревожни са данните за 2009 г. от родилните отделения в Благоевград, Бургас, Варна, Добрич, Монтана, Пазарджик Кърджали, Пловдив, Сливен, Стара Загора и София. Там процентът на преждевременно родените деца надхвърля 10, като най-високите стойности са регистрирани в Сливен и Варна. Според проф. Емилия Христова, председател на Българската асоциация по неонатология, причините са комплексни, сред които многоплодната бременност, наличието на хронични заболявания, нерационалното хранене, повишен стрес.

Данните за смъртните случаи в първите 7 дни след раждането и мъртвородените деца на 1000 раждания също са тревожни - 10,6% през 2008 г. до 11,3% през 2009 г.

За да получат своя шанс за пълноценен живот, всички тези рискови деца се нуждаят от съвременна и свояевременна първична реанимация, която да се извърши още в родилната зала, коментират специалистите. Основните медицински рискове при преждевременно родените са свързани със забавената им адаптация към новите условия на живот, в които попадат след излизането от утробата.

На опашка за социални помощи

Уникална операция в неврохирургията на „Пирогов“

Отстранен е злокачествен тумор в главния мозък на 60-годишна жена. Уникалната операция извършиха неврохирургите на „Пирогов“.

За първи път в България при операцията е приложен нов метод и нова апаратура - модерен операционен микроскоп със специфичен флуоресцентен модул. Методът е приложим само при операции на злокачествени тумори на главния мозък. Доказано е, че лъчетерапията и химиотерапията постигат оптимален резултат при радикално отстранени тумори, съобщават от „Пирогов“.

Проектът е по Шеста рамкова програма на Министерството на образованието и науката в сътрудничество с Института по анатомия в Берн, Швейцария, и Катедрата по анатомия при Медицинския университет в София. С финансиране по проекта е закупена необходимата апаратура и е създадена за първи път в България туморна тъканна банка. Ръководители на проекта са доц. д-р Георги Поптодоров и д-р Николай Велинов. Двамата са специализирани в Грац, Австрия.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

НА 1 АВГУСТ СЕ НАВЪРШВАТ
16 ГОДИНИ ОТ РАЗДЯЛАТА
С НЕПРЕЖАЛИМИЯТ НИ СЪПРУГ,
БАЩА И ДЯДО

СЕДЬОФИЛ
ГЕНОВ
ПЕТКОВ
1925 - 1994

Поклон пред
светлата му
памет!

От семейството

ВЪЗПОМИНАНИЕ

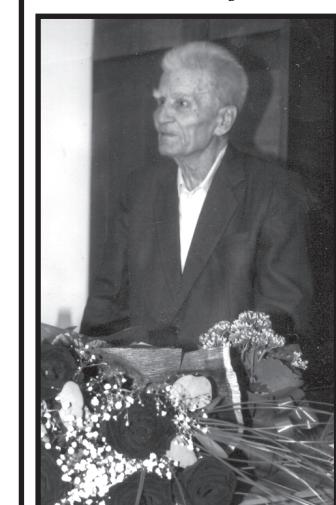
ПРЕДИ ЕДНА ГОДИНА
НИ НАПУСНА
проф. д-р инж.
**МАРИН
КОЗАРОВ**

7.06.1918 - 31.07.2009 г.

Творец - щедро
надарен с неугасваща
жажда за знания
и щедро раздаващ
знания.

Така живя до
сетния си дъх. Такъв
е в спомените ни!

От семейството

Икономика

EVN Взема „Горна Арда“ на безценица

БСП иска обяснение защо НЕК преотстъпва на австрийската компания още 40% от каскадата без конкурс

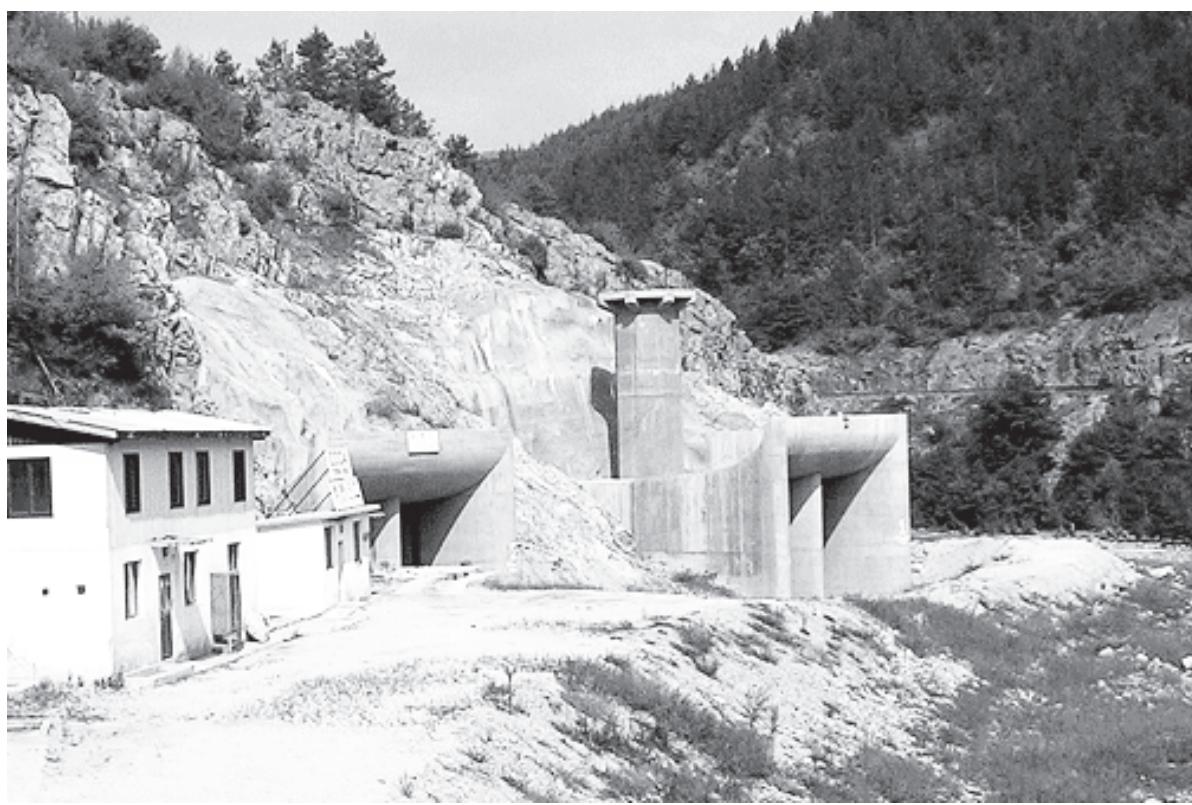
От стр. 1

Влизането на австрийците стана, след като изкупиха дела на наследника на турския „Джейлан холдинг“ - CCG, за да оттегли той иска си за 70 млн. евро срещу НЕК за неизпълнени ангажименти по проекта. Първоначално EVN бяха в консорциум със сънародниците си от „Алпине Бай“. Според левицата е възможно концернът да изникне като поддържал на проекта за „Горна Арда“. Очевидно става дума за предпочитан проект. Защо се избра точно ЕВН?, попита лидерът на социалистите, акцентирайки, че министъра на икономиката Трайков е работил за тази компания.

Проектът за каскадата „Горна Арда“ е важен за националната икономика и за предотвратяване на наводненията в Турция, каза премиерът Бойко Борисов. „Няма как с „Горна Арда“ да се решат проблемите на Турция, тъй като тя се наводнява от Тунджа, а Арда се влива в Гърция“, обясни Станислав Стоилов на Бойко Борисов и

допълни, че проектът ще бъде много по-скъп от предвиденото. Според лидера на БСП в сделката с EVN интересът на НЕК е грубо погазен и нарушен. Станислав Стоилов акцентира и върху това, че хидрокаскадата попада на територия, три четвърти от която се намира в европейската екомрежа „Натура 2000“.

Депутатското питане по проекта за хидрокаскадата явно е „засегало“ министъра на икономиката Трайчо Трайков, който покъсно вчера даде спешна пресконференция. Проектът „Горна Арда“ започва, защото се предвижда основното финансиране, огромната част от инвестицията, да се направи от чуждестранен инвеститор и това е истинска инвестиция в продуктивна мощност, каза Трайков. По неговите думи става въпрос за инвестиция между 300 и 500 млн. евро, при която инвеститорът ще поеме пазарния риск на проекта и ще осигури работни места. По-рано обаче по време на парламентарния контрол Бойко Борисов каза, че все още не се знае какви пари ще трябва да плати НЕК за изпълнението на проекта.

ЕК нямало да обяви „Южен поток“ за приоритетен

Газовият проект „Южен поток“ не може да стане приоритетен за Европейския съюз, заяви Марлене Холцнер, говорител на Европейската комисия по енергетиката Гюнтер Йотингер, цитирана от БТА. Повод за отговора на Холцнер е предложението на премиерите на България и Гърция Бойко Борисов и Георгиос Папандреу газопроводът да стане приоритетен за общността. Тази идея беше договорена чрез правителствено споразумение между двете страни по време на първо общо заседание на гръцкия и българския кабинет, което се провежда в София пред няколко дни.

За обявяването на „Южен поток“ за приоритет на ЕС отдавна настоява и Русия с мотива, че по същество проектът представлява диверсификация на трасетата за доставка на природен газ в Русия, особено след газовата криза през януари 2009 г. За да бъдат изпълнени, проектите за газопроводи изискват законова рамка, трябва да защитават интересите на инвеститорите и всяка страна в Европейския съюз е свободна да определя своите приоритети, обясняват от Европейската комисия.

„В случая с „Южен поток“ ни липсва подробна информация за трасето на газопровода и за източниците на газ“, казва Холцнер. Тя допълва, че разбира, че по него ще преминава газ, пренасочена от вече изградени транзитни трасета през Украина. Според Брюксел това означава, че няма да бъдат доставяни количества от нови източници. „Наша стратегическа цел е да подкрепляме „Южния газов коридор“, който ще помогне за диверсификация на източниците на газ“, допълва говорителят на Йотингер. Проектът за газопровода „На-буко“ вече е обявен за приоритетен от ЕС и се подкрепя и от САЩ.

Според Холцнер Европейската комисия е „дължна“ да се придържа към новите рамки за така наречените Трансевропейски енергийни мрежи (TEN-E), одобрени на 6 септември 2006 г. В тях се посочват както приоритетни енергийни проекти за Европейския съюз, така и кои проекти са от общоевропейски интерес и могат да получат европейско финансиране. „Южен поток“ не фигурира в тези рамки. Европейската комисия не смята да внесе промени по съществуващи решенията за TEN-E, обясниха от Брюксел.

„Enel“ продава и ветропарковете си у нас

Христо ХРИСТОВ

Дружеството „Enel Green Power“, което е от групата на италианската мегакомпания „Enel“ и което се занимава с разработване и управление на производството на електроенергия от възобновяеми източници, е в процеса за продажба на активите си на територията на България. Това се казва в съобщение до медии. В него са представени финансовите резултати за първото полуходие, като се посочват приходи от 1,039 млрд. евро. Цифрата е с 10,5 на сто по-висока от същия период от м.г. В нея обаче не са включени задълженията във връзка с активите и пасивите, свързани с дейността в сферата на възобновяемите енергийни източници в България, заради които е в ход процедура по продажба.

Към момента „Enel Green Power“ притежава у нас 2 ветропарка с обща мощност 42 MW на територията на общините Караварна и Шабла. През ми-

налата есен при официалното откриване на шабленския ветропарк президентът на компанията Франческо Стараче заяви, че с тази си инвестиция се потвърждавало желанието да се работи в региона. През зимата обаче дойде съобщението, че „Enel“ търси купувач на ТЕЦ „Марица изток 3“, където държи мажоритарен дял, а сега става ясно, че се изтегля и от сектора на възобновяемите източници у нас. В официалното съобщение се казва още, че за въбъдеще ще бъде рационализирано портфолиото и дейността ще бъде фокусирана основно към пазарите на Италия, САЩ, Испания, Гърция и Румъния.

Към момента няма финансирала сделка за ТЕЦ „Марица изток 3“, търдят източници на ДУМА от Рим, според тях съобщенията в пресата за цена от 600 млн. евро били твърде преувеличени. Сред потенциалните заинтересованни от покупката на рехабилитираната централа са компаниите „Интер РАО“ и EVN.

Министърът на транспорта Александър Цветков се срещна вчера със своя македонски колега Миле Янакиески (вляво). Двамата обсъдиха въпроси от областта на железопътния, въздушния и водния транспорт

ПЛАЩАТ ПОМОЩИТЕ ЗА ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ КРИЗАТА ФЕРМИ

Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) е започнал да изплаща 20 млн. лв. държавна помощ за пострадалите от кризата ферми от първа, втора и трета категория, съобщи шефът на фонда Калина Илиева вчера. Средствата ще се предоставят до 13 август. Общо заявленията за подпомагане от областните дирекции на фонда договори за получаване на държавната помощ са подписали 6833 фермери. Първите 1300 от тях ще получат парите си до края на следващата седмица. От фонда съобщиха, че 14 млн. лв. ще се изразходват за подпомагане на ферми, в които се отглеждат крави и биволици. Останалите 6 млн. лв. ще бъдат изплатени на фермери с овце и кози. Средствата са според броя на отглежданите животни.

Държавната помощ за ферми от първа, втора и трета категория бе нотифицирана от Брюксел като временна мярка за подпомогне малките фермери, изпаднали в затруднения заради финансовата и икономическата криза.

В курортите - масово без трудови договори

Дана РУСЕВА

20 акта за нарушения е издала след повече от 30 извънредни проверки Инспекцията по труда-Добрич за времето от 22 до 29 юли, обяви вчера директорът Й. Младен Мартинов. Проверени са фирми от браншовете хотелиерство, ресторантърство, търговия на дребно и производство на хранителни продукти. Инспекторите са установили пет лица, които са били наети на работа без склучен трудов до-

говор и други 11, чиито договори не са били регистрирани в НАП. Установено е и едно непълнолетно лице, което е прието на работа без предварителното разрешение на Инспекцията по труда. Констатирани са 35 нарушения по заплащане на труда и 11 нарушения по организацията на работното време. Дадени са предписания за отстраняването им. Съставени са 20 акта за нарушения. Увеличават се заявлениета за работа на непълнолетни лица в курортите, което също е

обект на проверки.

Продължава да е висок дельт на сигнали за неизплатени или забавени заплати, съобщиха още от областната инспекция по труда. След намеса на ведомството за последните 30 дни са изплатени работни заплати в размер на 44 578 лева. От началото на годината сумата е 526 153 лева след намеса на Инспекцията по труда. Всички 36 постъпили жалби през месеца са именно за неизплатени възнаграждения.

СНИМИ БГНЕС

Президентът на САЩ Барак Обама, заобиколен от членове на Конгреса, на кабинета и племенни лидери, подписа закон, с който се дават разширени правомощия на местните власти да се борят с престъпността и нарушенията на щатските закони в индианските резервати

Испания въвежда строги икономии

Сапатеро изрази оптимизъм за разкриването на нови работни места

Испанският премиер Хосе Луис Родригес Сапатеро обяви на пресконференция в Мадрид, че бюджетът за 2011 година ще бъде "ограничен и строг" и потвърди целите за намаляване на дефицита до 6 процента от брутния вътрешен продукт (БВП) доколи и до 3 процента през 2013 година, предаде Франс прес.

Бюджетният дефицит на Испания достигна 11,2 процента от БВП през 2009 година. "Ангажментът за намаляване на дефицита до 6 процента от БВП през 2011 година и до 3 процента през 2013 година

са на път да бъдат спазени", увери премиерът социалист, правейки равносметка на управлението на правителството си през първата половина на 2010 година, която той определи като "трудна". "Затова бюджетът 2011, който ще представим през септември, ще бъде по необходимост ограничителен и строг", допълни Сапатеро, подчертавайки, че следващият бюджет ще съдържа намаляване на разходите на министерствата средно с 15 на сто.

От края на 2008 година Испания преминава през дълбока икономическа криза,

белязана от спукване на балона на жилищния пазар и скок на безработицата, която от началото на годината е прехвърлила прага от 20 процента от икономически активното население. Публикуваните по-рано вчера данни показваха, че равнището на испанска безработица е достигнало 13-годишен максимум от 20,09 процента през второто тримесечие.

След оповестяването на доклада социалистическото правителство изрази оптимизъм, позовавайки се на "динамизма" на създаване на работни места, докато опози-

цията определи данните като "ужасни", отбелязва АФП. "Създаването на работни места бележи подобрене от септември 2007 година", се подчертава в съобщение на испанското министерство на икономиката и финансите. "Създаването на заестост обаче е било неутрализирано от увеличаването на икономически активното население със 115 500 души през второто тримесечие, с което броят на безработните се е повишил с 32 800 души" до равнище от 20,09 процента спрямо 20,05 процента в края на март", се уточнява в министерското съобщение.

Иран губи от санкциите около 50-60 млрд. долара

В резултат на прилагането на международните санкции и натиска на САЩ върху чуждестранните им партньори енергийният сектор на Иран е бил лишен през последните няколко години от около 50-60 милиарда долара инвестиции, съобщи старшият съветник на държавния секретар по въпросите на неразпространението и контрола над въоръжените Робърт Айнхорн, цитиран от ИТАР- ТАСС. Той оглавява и междуведомствена работна група за координация с останалите страни на действията по решенията на Съвета за сигурност на ООН за санкции срещу Северна Корея и Иран заради ядрените им програми.

"Усилията ни доведоха до съществени резултати. Сделките за разработване на петролни и газови находища на общо стойност най-малко 50-60 милиарда долара бяха замразени или ограничени в Иран", заяви Айнхорн пред представители на Конгреса. Той уточни, че Вашингтон е окажал натиск включително и на руски фирми. Сред големите международни компании, върху които американските власти са оказали влияние, са руската "ЛУКойл", френската "Тотал", норвежката "Статойл", италианската "ЕНИ", испанска "Репсол". По думите на Айнхорн всички те са взели решение да не започват нови дейности в Иран.

Новият курс на Турция разтревожи САЩ

На заседание на комисията по външни работи на Камарата на представителите в Конгреса на тема "Новата външнополитическа ориентация на Турция" американски депутати са изразили беспокойство от политиката на Анкара в Близкия изток, съобщава турският в. "Милдит".

Председателят на комисията Хоуърд Берман е отбелаязal, че турското общество мнение е може би най-антиамерикански настроеното в света и е задал въпрос какви са причините за това. Берман е определил като много обезпокојаващи контакти на Турция с движението "Хамас". Той е казал, че има беспокойства относно ориентацията на Турция и привързаността на Анкара към стратегическото партньорство със САЩ.

Депутатката от Републиканската партия Илейна Рос-Лейтинен е посочила, че сякаш всички са единодушни, че Турция вече не е предишната. Тя е критикувала това, че Анкара не подкрепи санкциите срещу Иран и развива търговски връзки с Техеран. Депутатката е определила като провокация подкрепата на Турция за пробиване на блокадата на ивицата Газа. Рос-Лейтинен е определила управляващата Партия на справедливостта и развитието като исламска партия и е критикувала действията в рамките на разследването в Турция срещу крайно националистическата ор-

ганизация "Ергенекон", обвинена в подготовката на преврат. Според нея фактът, че се организира подобно заседание в Конгреса, е показателен за повратна точка в двустранните отношения.

Бившият американски посланик в Анкара Рос Уилсън, който е участвал в заседанието като експерт, се е опитал да успокои беспокойствата на конгресмените. Той е казал, че не трябва да се забравя, че турците продължават да избират САЩ за ваканция или за обучение на децата си и не изпращат децата си в училища в Иран или Палестина. По думите му не се променило желанието, което Турция изпитва от години, да бъде европейска. Според Уилсън САЩ нямат друг избор освен да работят заедно с Турция.

Майкъл Рубин от Американския предприемачески институт е заявил, че въпреки всички показатели, Турция не е нито надежден съюзник, нито умерена сила. Той е посочил, че американското ръководство трябва да преразгледа проекта си за продажба на Турция на изтребители F-35 и трябва да се намери алтернатива на турската военна база Инджирлик.

Комисията по външни работи на Камарата на представителите прие през март проекторезолюция, определяща като "геноцид" избирането на арменци от турските сили по време на Първата световна война, припомня вестникът.

Съветничка на Медведев подаде оставка

Ела Памфилова, председателка на Съвета за съдействие на развитието на институциите на гражданското общество и правата на човека към руския президент подаде оставка. През юни Памфилова призова президента Медведев да не допуска подготвяното разширяване на пълномощията на Федералната служба за сигурност - бившия КГБ.

Техеран е готов за незабавни преговори

Техеран е готов да започне незабавно преговори със страните от Виенската група (САЩ, Русия и Франция) още през идните дни във Виена за обмен на ядрено гориво, заяви ръководителят на Иранската организация за атомна енергия Али Акбар Салехи. Исламската република желае Турция и Бразилия също да бъдат включени в разговорите.

Франция ще отнема граждanstvo

Френският президент Никола Саркози предупреди, че Франция ще отнема френското гражданство на родените в чужбина престъпници, които използват насилие срещу полицията или държавни служители. От своя страна Френският вътрешен министър Брис Ортебъо даде за пример ромите, които извършват престъпления, и заяви, че подобни лица ще бъдат подложени на незабавно депортиране в родните им страни при констатирани правонарушения.

Откриха останки от древен живот на Марс

Екип от учени откри на повърхността на планетата древни скали, съдържащи карбонат, който се формира от черупки и трупове на мъртви животни. Находките са идентични с камъни от австралийския район Пилbara, където са се запазили някои от най-ранните доказателства за живот. Това откритие би могло да докаже съществуването на живи организми на Марс, погребани на повърхността на планетата преди около 4 милиарда години.

Палестинчета пуснаха 7000 хвърчила

Палестински деца се събраха на плажа в северната част на ивицата Газа и пуснаха в небето 7200 хвърчила с надеждата да поставят нов рекорд на Гинес, съобщи агенцията на ООН за палестинските бежанци (UNRWA), която е спонсор на събитието. Преди една седмица децата направили друго постижение за баскетболна игра с повече от 7000 топки едновременно. Едно от хвърчилата е кръстено специално на Катрин Аштън, която посети ивицата Газа миналата седмица и призовава Израел изцяло да види блокадата на палестинския анклав.

□ Бузлуджа

Истината

Сергей СТАНИШЕВ,
председател
на НС на БСП

Бузлуджа е свято място. Място, където винаги истината е била свята. 119 години. Тук винаги е имало само една партия. Истинската. БСП. Името може и да се е променяло, но социалистическата идея - никога. В света няма много такива партии, които повече от 100 години да се борят за една и съща идея и да успяват да постигнат обещаното. Както ние го направихме в нашия мандат преди година, дори в коалиция.

Интересно ми е къде ли е свято място за привържениците на Синята коалиция, на НДСВ, на "Атака"... да не говорим за ГЕРБ - гражданините за едноличен режим в България. Еднодневките идват отнякъде, обещават нещо, лидерите им взимат, каквото могат, и българите плащат за по-редната измама. БСП е единствената партия, която досега не е изъгала. Тя е единствената партия от 20 години насам, която изпълни всички свои предизборни обещания в своя мандат.

Бузлуджа е истината. Всеки от

нас тук е социалист и отстоява убежденията си цял живот. Социализмът обаче не е едно червено знаме и един исторически връх. Социализмът е верува за справедливост, готовност да си съпричастен, солидарен с грижата и болката на останалите, да бъдеш отговорен. Ние сме такива. Ние никога не сме си позволявали като сегашните управляващи да лъжем. Да, да лъжем за каквото и да е, както те правят всеки ден от година насам. За нас истината е над всичко, дори понякога да не е в наша полза.

Дори нездадълбоченото сравнение доказва, че вече година управяват откровени лъжици.

За една година предишното правителство и предишният парламент постигнаха напредък, който направи България пълноправен член на Европейския съюз. Тези в момента само лъжат за никакво тежко наследство и харчат парите... от това наследство.

Постигнахме стабилизация на страната и успехи във всички сфери. В икономиката всяка година инвестициите нарастваха с милиарди. През изминалата година "с помощта" на ГЕРБ паднаха с милиарди. Създадохме бизнес климат, който изпълни с доверие инвеститорите. Всяка година повишавахме заплатите, удвоихме пенсийте, удължихме майчинството. Това са постижения, които сега настоящата власт не само не развива, а безскрупулно отнема на хората! Успяхме да извършим немалко реформи, най-успешната от които в областта на данъчната политика. Колкото до битката с престъпността - повечето от делата, които завършват с осъдителни присъди днес, са също разкрити по наше време, доказателствата са събрани по наше време, делата са в съда отпреди юли 2009 г. Днешната власт показва арестува, но какъв е резултатът? Един след друг арес-

туваните са освободени, няма повдигнат нито един сериозен обвинителен акт по бомбастичните "разкрити" от управляващите престъпления. А дори и те вече не могат да прикрият факта, че само за година престъпността се е повишила с 12%. С какво се борят те въщност?

Къде по-точно това управление спазва европейските правила и норми? Едно от основните им послания беше, че ще "отпускат" еврофондовете и ще ги усвояват бързо. От октомври до април според данни на Бюджетната комисия на Европейския парламент България в темпа на усвояване е спадала от 14-о на 26-о, предпоследно, място.

Миналата година, тук, на Бузлуджа казах, че нямаме причини да се срамуваме от нашето управление. За година ГЕРБ доказва това. Страшното е, че обикновените хора, всички плащаме за безумното им управление. Пла-

щаме за ненужно високия акциз на много стоки, за които беше договорена с ЕС постепенна и плавна промяна. Плащаме за бъльфа за 2 милиарда лева допълнителни приходи. Най-много плащат пенсионерите, нашите майки и бащи, защото Дянков реши да "спестява" за тяхна сметка. Защото няма да има увеличаване на вдовишките пенсии, на пенсии за хората над 75 години и изобщо пенсии за следващите 1-2 години ще бъдат замразени. Студентите също плащат за промените в Закона за висшето образование с увеличените си такси. Пак ние плащаме и за системния тормоз над бизнеса, когато всяка фирма, която не е гербаджийска, е подложена на тотални проверки.

Държава не се управлява с МВР и ДАНС, не се управлява с голи обещания и кухи заклинания. Не може да се управлява само с лъжи. Защастие, все повече и повече хора осъзнават

това. Казах, че Бузлуджа е нашата истината. Управляващите все по-трудно могат да я скрият. Време е и те да кажат сбогом на илюзиите. Те бяха огромни. Но илюзиите си отиват, защото никаква пропаганда, никакъв пиар, никакво медийно присъствие не може да подмени реалния живот и не може да накара хората да не мислят и да не анализират дали живеят по-сигурно, по-добре, дали виждат перспектива.

За България, не просто за БСП, е изключително важно да дадем отпор на този поход на ГЕРБ към всички власти и към еднолична власт и режим. Само БСП може да ги спре. БСП е партия, която отстоява интересите на хората. БСП е партията, която има своя свят идеал и своята визия.

Днешното безотговорно управление трябва да бъде спрямо. Това е отговорността и каузата на БСП. България заслужава достойна съдба.

Голямото предизвикателство:

левите идеи днес

Има разлика в нагласите на обществото през 90-те и сега, БСП трябва да я осмисли

чувала БСП да се определя и като "столетница".

Хубавото на минаващото време е, че то ни избавя от бурните страсти от началото на прехода, когато политическият език беше подходящ повече за война, отколкото за демократия. Процесът на преобразуване на БСП постепенно ялипи от недемократично и наследство - това е големият успех на всички ръководства на партията от 1990 г. досега. Вече е ясно, че голямата лявая партия в България е именно БСП. А това съвсем не беше сигурно както в началото на 90-те, така и след голямата криза от 1996-1997 г. През 2010 г. БСП има пълното право да отпразнува рождения ден на българската левица от 1891 г., без да отнема правото на другите леви формации да го направят, но и без фалшива скромност.

Дотук с празничните размисли. Една толкова голяма годишнина, каквато е сегашната - 119-ата, би трябвало да се използва за търсенето на отговори за сериозните въпроси, пред които е изправена левицата днес. Те не са само и единствено в загубените избори или в движението на махалото на обществените нагласи, а в повече от една плоскост и в много по-широк машаб от българския, балканския или европейския. Като много други неща и предизвикателствата пред левицата са глобални.

Ще започна с партийната криза. През по-голяма част от съществуващото си БСП е била в опозиция - от края на 1990 до края на 1994 г., от пролетта на 1997 до лятото на 2005 г. и сега от лятото на 2009 г. (13 от 20-те години на прехода), така че това не е основният проблем на БСП. Известно е, че състоянието на опозиционност отваря възможности за преосмисляне на идеините и политическите позиции, освобождава партийната линия от императива на коалиционните компромиси и дава свобода на политическата пропаганда. Но тези нови възможности трябва да са в съзвучие с осъщественото през управленския мандат.

Как изглежда днешната опозиционност на БСП

от тази гледна точка?

След оставката на Андрей Луканов БСП беше в отстъпление, предизвикано от естественото отлив на източноевропейците от социалистическия избор към капиталистическия (забавен поне с година при нас). След оставката на Жан Виденов БСП беше в отстъпление, предизвикано от неуспешния опит България да се отклони от общите тенденции в източноевропейския преход, очертан от победоносния икономически и политически либерализъм (обвиненията бяха, че Ви-

формация, предложила радикална смяна и перспектива да бъдат наказани всички, спечелили от премахването. Каквото и да са днешните декларации на ГЕРБ за десен характер, в политическите платна на тази партия духаше вярът на недоволството от голямата несправедливост и желанието за солидарност в кризата.

За двете десетилетия преход се промениха много неща - между тях са и политическите нагласи, които отдавна вече не идеализират неограничения индивидуализъм, либералните права, тадори и Европейския съюз. Затова и БСП трябва да помисли отново за своето място и идеи, но не като съобразява само с победоносния либерализъм (по идеята за "края на историята" на Франсис Фукуяма), а и с новите нагласи на българите.

Няколко думи за тези нагласи. Без каквото и да било претенции за социологическа представителност ще приведа част от резултатите от анкетите, които от 2007 г. правя със студенти от различни специалности в СУ "Св. Климент Охридски". Целта ми бе да потърся

представата за социализма у поколенията

които не си го спомнят лично. На въпроса какво е било "хубавото" при социализма получих отговори от рода на: "стремежът към социално равенство", "социална сигурност", "социални придобивки", "здравна система", "липсата на голяма безработица и бедност", "стремежът за изравненост на населението", "сигурна рабо-

Искра БАЕВА

Предната годишнина на БСП отново събра хиляди членове и привърженици на партията на Бузлуджа. Настроението несъмнено е празнично и весело, както се отива на празник, отбелаяван над век от толкова много хора в толкова различни епохи. Днешният празник има и свои особености - БСП за пореден път е в опозиция след загубени демократични избори и трябва

да мисли за стратегия и тактика

които да ѝ върнат доверието на българите. И не става вече дума за шока от загубата, а за истински политически предизвикателства.

Днес вече може да се каже, че въпреки наследството си БСП все по-малко се възприема от обществото като "комунистическа" - повечето привърженици на БСП си спомнят как до края на ХХ в. десни политики като Филип Димитров продължаваха да я наричат единствено и само "комунистическа". Това вече не е така (като изключим няколко маргинални политики); отдавна не съм

прекалено ясно и несоциалистическо

Затова изборите спечели

□ Бузлуджа

Трендафил Величков:

Опозиция е да те боли за хората

Дискусията „Бузлуджа - пътят към една мечта“ ще е нашият откровен разговор за каузите, в които вярваме, казва младият социалист

Интервю на Лилия ТОМОВА

□ Предстои традиционният събор на Бузлуджа. И тази година ли белокосите ще са повече от младите хора?

- Бузлуджа за всички в БСП е символ и емоция, и идеализъм, и обща кауза. А те не са подвластни на времето и на възрастта. Не приемам разделението между млади и стари в нашата партия. Нито търдението, че БСП е само на хората с побелели коси. Всъщност те са нашият корен, а ние сме продължението на техните идеали и борби. Днес политика се прави по-друг начин, но ние сме на ред да работим за идеята за солидарност, справедливост и свобода. За празника Младежкото обединение направих специален филм - „Бузлуджа - пътят към една мечта“. Основната му идея е, че млади са били основателите на социалистическото движение, днес младите сме ние и имаме същите мечти.

□ Точно преди празника Младежкото обединение организира в Казанлък дискусия за лявата идеология, каузите и бъдещето на БСП. Защо днес се занимавате с идеология, няма ли по-належащи теми?

- Правим тази дискусия, защото страшното днес не е, че сме загубили идеалите си. Страшното е, че след 20 години преход в България живеем в тотална политическа апатия. Знаем, че днес управляват едни, утре ги сменят други и сме приели, че всички едва ли не са еднакви. Дискусията ни няма да е само вътрешнопартиен разговор. Темите за лявото и неговата кауза, за това чия партия е БСП и кого пред-

ставлява всъщност са въпроси, за които сме единодушни, че трябва да говорим, но не го правим. Лявата идея не можеш да я вкараш в програма, устав или декларация. Да, има я и в тези документи, но на първо място е върху това. В този смисъл се надявам дискусията да е емоционална. Младите да си кажат защо са леви, как разбират лявата кауза, как си я представят след 20, 30 или 50 години. Да отворим и умовете си за този разговор, а не да въртим единствено върху това плоският данък лява или дясна мярка бил. Да се попитаме бизнесмен лоша дума ли е за БСП, да кажем има ли я тази работническа класа, представяваме ли я, или самата тя вече е по-различна. Нарекохме дискусията „Пътят към една мечта“, защото цялата социална идея е път, стремеж към по-добро общество и няма критерий кога едно общество наистина е станало социално. Може би единственият критерий е прагът на поносимост спрямо погазването на свободата, демократията и чувството за съпричастност с другия.

□ Какво вълнува младите социалисти днес?

- Същите неща, от които се вълнуват всички на нашата възраст. Разликата е, че младите в БСП се интересуват и от политика и не им е все едно какво се случва с България. Не искат да ги носи течението. Вълнуват се от това, че някой чико с фуражка може да ми рови в пощата и да ми следи скайпа. Пука им, че банките вдигат лихвите по кредити, че ГЕРБ върна платеното обучение в държавните университети, че безработицата сред младите е два пъти по-висока от тази при останалите възрастови групи. След една година полицейски акции мутри-

те пак са си същите и си въртят бизнеса. Пука ми, че оставаме без приятели, защото много млади хора заминават в чужбина с идеята да живеят по-нормално.

□ Защо сте в Младежкото обединение?

- Продължавам да мисля, че нашето поколение е това, което може да промени БСП. Омързна ми 20 години тя да се приема като партия на червените бабички или по-лошо - на червените куфарчета. За нас БСП не е това. Младежкото обединение се различава от другите младежки политически организации. Нас не ни е събрали див pragmatizъm, носим нещо друго. Чувстваме се другари не само в партийния смисъл. Ние сме 6000 души, които се познават, разчитат един на друг и имат една и съща мечта - животът в България да е по-справедлив, да не зависи от кредитния си рейтинг, да успяват талантливите и работливи, а не тези с парите.

□ Какво ви дава Социалистическата партия? Какви инициативи имате, как ги осъществявате?

- Най-членното - че не съм сам с идеите си, а има още хиляди хора, които ги споделят. Възможност да изрека тези идеи на висок глас. Както направихме през февруари пред Министерството на здравеопазването на протеста срещу реформата и закриването на болница. За една година адекватно реагираме на всяка глупост, която Бойко Борисов прави. Това са и акцията ни с цветелинките, и кампанията срещу младежката безработица „Дянков, назначи ме“. Не е въпросът в това да си опозиционен и просто да скачаш, а да те заболи, че от дадена

ТРЕНДАФИЛ ВЕЛИЧКОВ е зам.-председател на Младежкото обединение в БСП. Роден е в Пазарджик и е на 31 г. Икономист, работил е като мениджър в телекомуникационна компания. В момента е ръководител на отдел „Младежка политика“ на НС на БСП

политика страдат живи хора.

□ Имате ли убеждението, че младите хора, които не се интересуват от политика, ви вярват?

- Глупаво е да искаем всички млади в България до един да станат от БСП. Но не е глупост да накараме младите да се замислят, колкото и да е клиширано, че независимо че не се интересуват от политика, политиката винаги се интересува от тях и променя живота им. Тези, които са далеч от партии и политика, не ме имат за луд. Наясно са, че нещата не се случват така, както си ги представяме, но за съжаление им е трудно да повярват, че партиите могат да решат проблемите им.

□ Защо му е на млад човек като вас да се занимава с политика?

- Защото вярва, че може да промени партията си, страната си и света. Политик е призвание. Не е нужно да си на ръководна длъжност, за да правиш политика. Достатъчно е да вършиш малки неща. Животът на младия човек да не зависи от кредитния му рейтинг, да не успяват тези, на които мама и тати са купили „Бентли“ и само те по капиталистическите правила да имат право да учат, да се лекуват, въобще да живеят. Да си социалист означава да не приемаш света такъв, какъвто е.

та”, „безплатно образование“, „по-голяма сплотеност между хората“, „идеализъмът“, „хората са вярвали в бъдещето“. Зная, че тези искания могат да бъдат оценени като носталгия по социализма. Но нека не забравяме, че става дума за млади хора, които не искат да върнат миналото, а да пренесат доброто от него в своето бъдеще. И не се интересуват дали това е лесно осъществило или не.

Струва ми се, че тазгодишният събор на Бузлуджа може да съчетае празника с опит да се върнем към онези основи, които са били и остават трайни през всички десетилетия на бурни политически поврати. Става дума за

социалната основа на левицата

независимо дали е била социалдемократическа, комунистическа или социалистическа, за търсено то на нови хоризонти за осъществяване на такива цели като социална справедливост, обществена солидарност, преодоляване на бедността. Това не е нито лесно, нито просто в условията на икономическа глобализация и финансова криза, но отказът от търсено то на нови хоризонти и капитулацията пред икономическия императив е най-прекият път към новото социално робство, украсено с консуматорство, модерни медии и въздействащи популарни посълания.

Така бих формулирала голямото предизвикателство не само пред БСП, а и пред световната левица - да се открият пътищата към новия социален проект. Защото плуването по течението не е лява традиция. Левицата се отличава от консервативната десница именно с волята и желанието си да променя света, за да го направи по-хуманен.

АННА ТОДОРОВА: И СЛЕД 100 ГОДИНИ БУЗЛУДЖА ЩЕ Е КАУЗА

За мен Бузлуджа е мечта на група хора за по-добър и справедлив свет. Мечта, която и днес, 119 години по-късно, не е променила своя облик, независимо от преходността на времето и бита, в който живеем. Смело мога да заявя, че след още 100 години лявото ще бъде кауза и ще бъде мечта - мечтата на идните млади, а и на всички млади по душа хора.

А мечтата не значи липса на действие, не значи, че не е постигнато нищо оттогава до днес. Безброй са извоюваните битки на социалисти в защита на правата на икономическите и културните интереси на бедните, трудови и в неравностойно положение хора - достъпно и качествено образование, безплатна медицинска помощ, социални грижи за деца и възрастни, защита на труда, общинско самоуправление. Постигнения - непреходни като стойност. Но днес всекидневно продължават опитите тези права да бъдат отнемани или нарушавани. Всяка стъпка си струва, всяка битка за правото на достоен живот не е на вярва.

Огледайте се - имаме повод да сме горди. Носители сме на справедлива кауза. И когато след 20 години съм отново тук, на Бузлуджа, с децата си, вярвам, че и те ще бъдат горди.

БОЯН БАЛЕВ: ГЛЕДАМЕ В ЕДНА ПОСОКА

Цяла година се борим със злободневното в живота ни, в партията ни и в политика. Веднъж през тези дванадесет месеца обаче имаме повод и възможност да се качим на върха и да погледнем от високо на всички дребни политически страсти, които иденти и партията ни ще надживеят. Да видим приятели с нашите проблеми и надежди, радости и тревоги. Да усетим, че не сме сами, че заедно с хиляди други гледаме в една посока и вървим по един път. Да почувствува нашия дълг пред тези, които са се качвали на върха преди нас и са запазили идеята жива. Да погледнем към утешния ден с надежда, че ще вървим напред по-силни, заредени с позитивната енергия, която множеството, събрано под върха, ни дава.

Да осъзнаем на това високо място - в сърцето на нашата родина, отговорността, която носим като партия за бъдещето на България.

ГАЛИНА АСЕНОВА: ЦЕННОСТТА НА ИСТИНСКИТЕ ХОРА

Всеки, който е посетил поне веднъж национален събор на левицата, трябва да си отговори какво му дава Бузлуджа. Защото осъзнаването се превръща в ценност, а ценността - в предимство, което притежават само истинските леви.

Наскоро прочетох документите от учредяването на Българската социалдемократическа партия. Бузлуджа, 2 август, 1891 г. Едва 15 делегати, които са имали свое разбиране за развитието на обществото, които са смятали просветната дейност за задължение свише и заради които днес я има нашата Бузлуджа. Явно за всеки мигът на познанието е в различно време.

След 119 години - просто поредният събор, димяща скара и музика? И шепа важни политици, които редят мъдри слова от сцената? Ако някой вижда това с отиването си на заветния хълм, то моля да не пълни ливадата с присъствието си, и без това мястото никога не стига. Срещата с хора, които вярват в мечтата, които имат воля да мислят освен за себе си, и за другите, това е двигателят, който ме изпраща на Бузлуджа.

ХРИСТО ПАНАЙОТОВ: НЕ СПИРАМЕ ДА МЕЧТАЕМ

Какво е за мен Бузлуджа? Това е въпросът, който си задавам. Това би трябвало да е въпросът за хилядите членове и симпатизанти на БСП, които се подгответ - също като мен, да бъдат там на 31 юли.

Не знам за тях, но моят отговор е лесен: за мен Бузлуджа е пътят на една мечта - мечтата на хилядите българи, които през всичките тези 119 години са отстоявали, дори с цената на живота си, идеите за солидарност, справедливост и свободно гражданско общество.

Не е случайно, че и ние, от Младежкото обединение в БСП, инициирахме дискусия в навечерието на честванието, защото от нас се очаква да поемем щафетата. Ние трябва да продължим тази мечта, давайки отговор и пред самите себе си кое е лявото на ХХI век, какви ще са бъдещите ни ценности и каузи, какъв да бъде обликът на БСП в голямото европейско семейство на Партията на европейските социалисти (ПЕС).

И ще призовава всеки, който вярва в нас: Нека не спирате да мечтаем!

Свят

Догодина ставаме

7 милиарда

След 40 години Великобритания ще стане най-населената страна в Европа

Всяка минута на Земята се раждат по 267 бебета и 108 души умират. При тези темпове на раждаемост и смъртност догодина населението на Земята ще надхврли 7 милиарда души, пише вестник "Ню Йорк таймс", като се позовава на оценка на неправителственото Бюро за демографски изследвания.

Според Уилям Бъц, президент на бюрото, тази прогноза е съпътствана от някои тревожни изводи. Броят на работещите в развитите страни постепенно се изравнява с броя на пенсионерите, което се дължи на ниската раждаемост и увеличенията продължителност на живота. "Хронично ниската раждаемост в развитите страни започва да се превръща в проблем за здравната и финансовата сигурност на възрастните", посоч-

ва той. "Всяка година развиващите се страни увеличават с 80 милиона населението на Земята, най-бедните страни добавят още 20 милиона, а това означава, че бедността се задълбочава и се изострят проблемите с околната среда".

Според най-новото издание на прогнозите за населението на Бюрото за демографски изследвания към 2050 г. на планетата ще живеят над 9 милиарда души. В средата на века в Африка ще живеят 2,1 млрд. души, а населението на Азия ще се увеличи дотогава с още 1,3 милиарда.

Населението на САЩ, Австралия, Канада и Нова Зеландия ще се увеличава заради относително високата раждаемост и имиграцията, докато броят на жителите на Европа, Япония и Южна Корея ще намалее. Към средата на века съотношението между хората на трудоспособна възраст (между 15 и 64 години) и хората на възраст над 65 години ще стане едно към едно, при три към едно в момента.

Като цяло в света сега съотношението между хората на трудоспособна възраст и хората на възраст над 65 години е девет към едно, но към средата на века ще намалее до 4 към 1.

Към 2050 г. Русия и Япония ще отпаднат от групата на 10-те страни с най-голямо население за сметка на Етиопия и Демократична република Конго.

Според прогнозите на Евростат до пет години смъртността в страните-членки на ЕС ще надвиши раждаемостта, като в три страни от ЕС - България, Унгария и Латвия - това вече е факт, посочва "Ню Йорк таймс".

В друго демографско проучване, изнесено от британския в. "Дейли телеграф", до 2050 г. Великобритания ще стане най-

населената страна в Европа, изпреварвайки Франция и Германия. В Обединеното кралство ще живеят около 77 милиона спрямо днешните 62,2 милиона, което съставлява прираст от около 24%.

Като цяло населението на Европа ще спадне от 739 на 720 млн. души. Очаква се до средата на този век Индия ще изпревари Китай и да стане най-населената страна с 1,75 милиарда души спрямо сегашните 1,19 милиарда, докато китайският прираст ще бъде по-умерен - от 1,34 до 1,48 милиарда.

Британски кандидат-дипломати за Балканите

Флориан Бибер, професор в катедрата за политика и международни отношения на университета Кент, публикува в своя интернет блог някои от заблудите на своите студенти за историята на Югославия.

Някои студенти смятат, че "в Косово живеят алжирци", че "Чехия е била част от Югославия" и че "Тито е бил служител на Османската империя".

Когато става въпрос за формирането на Югославия, един от британските студенти казва, че Югославия е успяла да оцелее толкова години (дори и векове) само благодарение на факта, че още от антично време е нямала нито един истински голям враг, който можел сериозно да я застраши.

Друг бъдещ британски политиолог твърди, че "Югославия е държаща, която с употреба на сила, за собствени нужди, е създала Османската империя, която назначила за свой служител Тито. Той по-късно бил задължен само да поддържа реда и наистина бил много добър в това".

С приближаването на края на изпитните срокове историята на Югославия се приближава до XX век. Но се появиха и нови въпроси - кой възьност е бил част от тази Югославия. Отговор дава един от студентите на Бибер - "държавата Югославия била формирана през 1929 г. от Кралството на сърбите, хърватите и чехите".

Според друг цитат от блога на Бибер анонимен автор твърди, че "Югославия е била съставена от осем републики, сред които са и двете области Косово и Войвода". За тези, които досега не са чували за Войвода, втората дефиниция е още по-страница. "Области на Югославия са били Сърбия, Хърватия, Словения, Юговада и др." Интересно е да се чуе, че една от областите е била или все още е населена

с доста екзотични жители за този регион - "95 на сто от населението на Косово е алжирско", твърди един от младите британци.

Когато се говори за разпадането на Югославия и конфликтите, които произлязоха от това, младите надежди на британската дипломация развиват и свои алтернативни теории. Така един от тях заявява, че на Балканите "нешата тръгнали зле, когато Слободан Милошевич се опитал да преvezме столицата на Хърватия Дубровник, но не успял". Когато става въпрос за Косово, някои от британските студенти вярват, че "то е било наистина държава повече от 600 години и по време на последната война е паднало под сръбска власт, от която след това повторно се освободило".

Флориан Бибер, отличен познавач на Балканите, казва, че въпреки някои твърдения на студентите те в общия смисъл на думата не са необразовани, а тяхното незнане илюстрира общото състояние на британското общество, което гледа на източноевропейския регион като на място, от което произлизат занаяти и градинари, а Балканите са свързани на престъпници.

Извявлението на бившия водещ в Би Би Си Тери Боган, който критикувайки гласуването на Евровизията в полза на съседните страни, заяви, че отново трябва да се изгради стена за разграничаване от Източна Европа, е само израз на незнане и незаинтересованост, които тук присъстват навсякъде, казва Бибер.

Тревожен е фактът, че голям брой от тъкмо тези незаинтересовани студенти със скромни знания за Балканите един ден ще станат самозвани експерти и дипломати с ролята на съветници за решаване на конфликти и проблеми вътре и между държавите от бивша Югославия.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Шест хиляди велосипеда се появиха по улиците на централен Лондон вчера в рамките на плана на кмета Борис Джонсън да предизвика "велосипедна" революция в пренаселената столица. Инициативата ще намали потока от пътници в претърпения обществен транспорт в британска столица с разполагането на 400 велосипедни бази от Нотинг Хил на запад до Лондонската кула на изток

Доброволци

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

■ ДУМА

Владислав КУЛИКОВ

Както предполагат експертите, медиацията може коренно да измени правосъдието и дори като цяло да подобри моралния климат в обществото. Специални посредници ще помогнат на страните в конфликта да се окажат от едната страна на бариерата и да забравят старите неприятности. Освен това въвеждането на медиацията, както се надяват експертите, ще разтвори съдилщата като им позволи да се съсредоточат върху действително сложните дела, където между спорещите страни са изгорени всички мостове. Все пак всеки юрист знае, че когато в съдебния спор се разда истината, една от страните винаги остава огорчена. Това е обратната страна на юридическия медал: хората, които се срещат в съда, може и да не се превърнат във врали, но приятели със сигурност няма да бъдат. Особено тежки са делата, когато двете страни са се обичали някога: някои бракоразводни дела не отстъпват по ожесточеност на кървава война. Най-лошото е, когато за-

почнат да делат децата. Излиза, че детето плаща за грешките на възрастните.

Обаче бившите съпрузи могат да намерят и друг изход. Да се обърнат към медиаторите. Може би страничният човек, ако има съответното образование, ще помогне на бившето семейство да се раздели с добро. Казват, че времето лекува. Но добро то и професионално слово лекува по-бързо. Друг вариант са трудовите спорове. Понякога началникът до такава степен греши, че работникът има само един път - към съда. Обаче хората се боят да предизвикат боса си в съдебната зала, защото победата им може да се окаже пиррова. Днес ще те възстановят на работа, а утре може пак да те уволнят. За опърничавост например. Ако е необходимо, винаги може да се намери подходяща формулировка. Затова експертите смятат, че посредниците ще помогнат проблемите с началниците да се решават относително безболезнено. Така че всички страни да съхранят достойнството си и да не са обидени един на друг.

Както разказаха пред "РГ" в известна адвокатска фирма, и до момента защитниците са прилагали да употребят на медиатори използваме процедурите по примирение, но без да афишираме това, разказа пред "РГ" адвокат Георгий Тер-Акопов. - Обикновено адвокатът защиства едната страна и взема нейната страна в спора. А самата медиация предполага, че медиаторът трябва да е човек, който е незаинтересована страна в даден конфликт. По неговите думи в известен смисъл тази ситуация е сходна с извънсъдебното споразумение. Законът предвижда, че посредниците не са длъжни да имат диплома за медиатор. На непрофесионална основа с медиация могат да се занимават лица по-големи от 18 г., които са дееспособни и нямат съдимост. А професионален медиатор може да бъде човек не по-млад от 25 г., с висше образование. За да получи право да се нарича професионалист, той трябва да мине курс по обучение за медиатори, утвърден от руското правителство. Между другото, в Уралския федерален окръг вече се провежда експеримент по медиация, който се подкрепя от Асоциацията на юристите в Русия. Резултатите са обнадеждаващи. Поради това от миналата година в Екатеринбург, в Центъра за примирителни процедури към Уралската юридическа академия, вече се обучават медиатори. Не е изключено, че в перспектива медиаторите ще създадат своя организация, подобна на тези, които обединяват адвокатите и нотариусите.

Общество

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Доживяхме България да се управлява от марionетно правителство. Вече всяка сутрин и по два пъти на ден представителят на суверена - г-н посланик Джемс Уорлик, ни наставлява какво трябвало да свърши страната ни и какво не е свършила. Вчера той направо размаха пръст от экрана на БиТиВи: "Не виждам резултати в диверсификацията на източниците на горива!" Бойко Борисов преди година рекъл, че се интересува от "диверсификацията", а нищо не е изпълнил досега. Сиреч не е отсвирил Русия и не е (още!) пуснал американските компании да дупчат шистите на България и да реализират парите си от слънцето ни край Силистра. Утре ще ни направи територия - за ГМО-тата на "Монсанто". А и що не сте интегрирали ромите, та да разнообразите обществото си, бе?! Трябва да чуваме по-често добри примери, настави

Светослав Янакиев

- Г-н Уорлик, нам трябва не господар, а чиста и свята република...

Марионетно правителство

губернаторът. Същият, който ни диктува как да променяме законите. А полицията, ако е допуснала насилие в Кърджали, да си понесе последиците, не пропусна господинът, преди да отиде пак вчера с министъра на МВР да прави преглед на обучението на състава.

Нали никой не си мисли, че журналистите сами канят г-н посланика всеки ден да ни ощастлиявава с откровенията си? Нали никой не си мисли, че Уорлик сам се курдиства до поредния ми-

нистър, набелязан за опека през деня? Външният послушник Николай Младенов сам публично си призна: "Така сме ги научили". А защо ги научихте, така, бе господа от кабинета? Не знаете ли как се нарича правителство, което изпълнява поръчките, заповедите и ултиматумите на чужда държава? Нарича се марionетно правителство. Или ще дочакаме световните телевизии да показват и България така, както показват иракския проаме-

рикански марionетен режим?

ДУМА изпрати своето отворено писмо до президентът Обама за поведението на официалния представител на неговата държава в страна членка на ЕС. Подобно поведение накара света да мрази американците. Барак Обама дава всички признания, че иска да промени това положение. Но ние, българите, трябва сами да защитим достойността си - ако щете, в собствените си очи, за да ни уважаат и

другите. Затова ние призоваваме президента, отговорните политически партии, на първо място - БСП, неправителствените организации, екозащитниците и защинците на морала, всички горди българи: да спрем превръщането на България в колония! Да спрем марionетното правителство, което безнаказано ни превръща във васали! То няма да покаже на ментора си червен картон с надпис "Go home!" Трябва да го направим ние.

Заплахите на Сидеров

МИЛЕНА НИКОЛОВА

"Прочистване" на БНР от кадрите на ДПС и БСП обеща тези дни лидерът на "Атака". Неговите нови изблици извират вследствие доброволното му участие в предаване с водеща радиожурналистка Диана Янкулова. Дългогодишен наш колега, но за 12 месеца била и пресаташе на вътрешния министър Михаил Миков (апропо практика е колеги да поемат подобна работа в министерства, за да работят с реорни журналисти).

Но от конкретния казус с Янкулова се стигна до

абсурдната заплаха за "прочистване", пък дори и трансформиране на БНР и БНТ. Отново личните страсти на Сидеров изместиха фокуса от неговото представяне във въпросното радиопредаване и личната му неудовлетвореност в търсене на някаква разплата, защото въпросите към него били злопоставящи и неудобни. Основното правило за политиците е да отговарят и когато ги питат неприятни неща. Това са рисковете на професията им. А другото, с удобно подстановените въпроси, мирише на тоталитаризъм. Период, който и Сидеров като нас е преживял. Само при такъв режим на осведомяване и медийна дейност името му може да стои ненакърнено, стерилно и прекрасно, портретът му да е на страницата и над главата му да светлеет.

Вярно е, че е невидима консумацията на власт от

страна на "Атака", но стана практика изпускането на нерви да се превръща в мащабна акция със заплахи напосоки. И всеки път някой нещо е провокиран. А Сидеров все е невинен.

Този път на прицел са електронните държавни медии. Заговори се дори за репресивен закон за радио и телевизия с единичка цел - държавните медии да пеят "Осанна" на днешните управляващи (частните от години са в режим на автоцензура). Сидеров беше журналист или поне искаше дълги години да бъде възприеман по този начин. Но политикът в него постоянно греши, като превръща предизборната агресия в системно поведение. След избилиците трябва да плащат други. И сякаш забрави периода, когато е търсил работа или са му спирали публикации, или пък дори е задавал неудобни въпроси.

Може би именно това житийско лутане е причината за днешната агресия и омраза към света. Но и в неволите животът поднесе на Сидеров бъдеще, белязано от политическа кариера. Помогнаха му приятелите, които днес не разговарят с него, а не той с тях.

Сред журналистите би-тува една изконна максима и тя се предава от поколение на поколение в късата иначе предистория на българските медии. Колега не вдига ръка над колеги. Тежко му, защото всяко ренегатство се заплаща. Както е в живота, не се плюе върху свой. Полемика може да има, но да ре-пресираш някого, защото мисли, това е доста в повече. Но животът си знае работата. А времето рано или късно изличава имената на тези, които хулят своите. Защото идва и момент, когато от политик някой отново може да се опита да бъде журналист.

Датата

31

www.duma.bg

1875 - В НОВИ ПАЗАР СЕ РАЖДА ЖЕКО РАДЕВ (1875-1934), ГЕОМОРФОЛОГ И ФИЗИКО-ГЕОГРАФ.

Един от основоположниците на Българското географско дружество. Преди да се отдае на географията, работи като учител, след което следва педагогика и философия в Софийския университет. Специализира в Берлин (1911-1914) при известния немски геоморфолог проф. Албрехт Пенк. Създава основите на физическата география в България. През 1915 г. е избран за доцент по география, през 1921 г. - за извънреден професор, а от 1921 г. е редовен професор, завеждащ Катедра по физическа география. Популяризатор на туристическото движение сред българската общественост. Прави първите системни геоморфологични изследвания в България и пише трудовете "Карстови форми в Западна Стара планина", "Природна скулптура по високите български планини", "Река Въча и нейната долина", "Източна Стара планина и долината на р. Камчия" и др. Професор Жеко Радев умира на 24 януари 1934 г. в София.

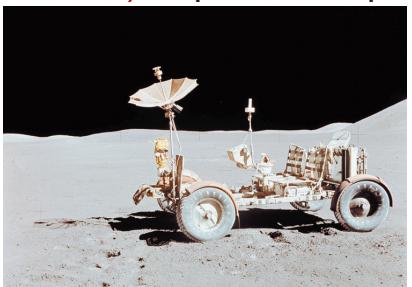

1954 - ИЗКАЧЕН Е ВРЪХ К2 В ХИМАЛАЙТЕ.

Това е вторият по височина връх на планетата (8611) след Еверест. Намира се в планината Каракорум, на границата между Пакистан и Китай. Покорен е от алпинистите Лино Лачедели и Ачиле Компаньони, които са част от италианска експедиция, водена от Ардито Десио. К2 е известен с това, че е единственият връх с височина над 8000 метра, към който няма технически лесен маршрут и е значително по-труден за изкачване от първенца на планетата Еверест.

1971 - ЗА ПРЪВ ПЪТ Е ИЗПОЛЗВАН ЛУНОХОД (ЛУНАР РОУВЪР). Американските астро-

навти Дейвид Скот и Джеймс Ъруин стават първите хора, карали превозно средство на Луната. След като кацат на 30 юли по време на мисията на "Аполо 15" (четвъртият американски полет с прилоняване - този път в района на източната граница на Морето на дъждовете), те правят двучасова разходка със струващото 40 млн. долара "лунно бъги", изминавайки 8 км до кратера Елбоу, като гледката е наблюдавана от милиони зрители на Земята. Третият от екипажа, Алfred Уордън, пък пилотира командния модул около Луната, докато колегите му прекарват на повърхността 66 часа и 55 минути.

1991 - ПРЕЗИДЕНТИТЕ ДЖОРДЖ БУШ И МИХАИЛ ГОРБАЧОВ ПОДПИСВАТ ДОГОВОРА „СТАРТ” за съкращаване на ядрените

арсенали. Договорът е парафиран в Москва и влиза в сила на 5 декември 1994 г. СССР и САЩ са длъжни в период от 7 години да съкратят своите ядрени арсенали дотолкова, че в страните да не останат повече от 6000 единици, съгласно договора. Точка 5, алинея 15, забранява производството, изпитанието и използването на балистични ракети с въздушен пуск, подводни пускови установки, балистични и крилати ракети, а също и орбитални ракети. През май 1992 г. в Лисабон е подписан допълнителен протокол, в съответствие с който към договора се присъединяват: Украйна, Казахстан и Беларус.

2006 - В СОФИЯ УМИРА ПРОФ. ИВАН ЗЛАТЕВ (1926-2006), ВИДЕН БЪЛГАРСКИ ФИЗИК. Дългогодишен пред-

седател на Дружеството на физиците в България. Роден е на 22 август 1926 г. в Бургас. Завърши физика в СУ "Св. Климент Охридски". Непосредствено след завършването си започва аспирантура при акад. Асен Даев. Зашитава дисертация на тема "Многослойна задача на Стефан с нелинейни гранични условия". През 1952 г. става асистент в СУ. През 1957-1959 г. е на специализация в Обединения институт за ядрени изследвания (ОИЯИ) в Дубна, СССР, където работи в областта на квантовата теория на полето под ръководството на акад. Николай Боголюбов. През 1961 г. е избран за доцент в СУ. През 1976 г. заедно с Пътър Исаев получава наградата на ОИЯИ за трудовете си. През 1979 г. става доктор на физическите науки с дисертация по квазивероятностни разпределения в квантовата механика. През 1980 г. е избран за професор в СУ.

□ Интервю

Проф. Чавдар Добрев:

Водеща трябва да е социалната същност на БСП

Представителят на Световната банка в правителството - Симеон Дянков, комедиен персонаж ли е или палач на национални ценности, пита известният интелектуалец

Интервю на
Лилия ТОМОВА

□ След година управление на ГЕРБ какво става с българските учени, с преподавателите, с хората на изкуството?

- Отговорът е еднозначен - положението им не се подобри. Само две категории интелектуалици не искат да признаят тази елементарна истина. Едните, защото изповядват философията на спепия политически реваншизъм. Вторите, защото така ги възпитаха изпълнителните органи на социалистическата власт - ако слушат, ще получат слава и материален престиж. Още Далчев го беше рекъл: "У нас таланти много, характери малко". Пострашното е, че се извършва планомерен геноцид на науката, националното образование и култура. Един афоризъм, измислен от мен: по време на криза всяка стъпка е погрешна! Само че сега не става въпрос за грешки, а за подготовката на необразована и некултурна нация на Балканите, сателит на далечната отвъдокеанска страна, удобен терен за военни бази и съоръжения, с възможности за развитие на туризъм и земеделие върху принципа на латифундията. Не искам да изглеждам мнителен, но зад такъв проект не стои ли Световната банка? И дали нейните представители в правителството - Симеон Дянков, е комедиен персонаж или палач на национални ценности?

□ Премиерът Борисов обаче уж изповядва преданост към обикновените българи. Върху българските стратегически интереси се извършва покушение.

- Бойко Борисов е човек с две лица. Едното е симпатично за мнозинство то, усмихнато, открито, като че ли готово дари на саможертва за отечеството. Другото обаче е на зависимия индивид, поел обещания пред могъщи финансово и икономически фактори - както български, така и чужди. Не случайно шефът на ЦРУ г-н Панета в София обяви, че полицейският генерал е човекът на САЩ в България. В този смисъл Борисов бързо заменя свободната комуникация между себе си и народа с мрачната маска на охранителя, готов да репресира всекиго, който се приближи до пазения от него велможа.

□ Допускате ли, че е вярна версията за финансово-икономическия кръг "Глобална България", който още от 2002 г. работи за проекта ГЕРБ начело с Борисов?

- За първи път сп. "Тема" през 2002 г. написа, че се формира кръг "Глобална България" с цел овладяване на властовите лостове. Изненадах се, че основната част от основателите са банкери и собственици на главните медии. А също и че всички, или почти всички, са наследници на бивши комунистически фамилии, работили в органите на МВР, ДС или Комсомола. Говори се и че бащата на Бойко Борисов, уважаван деец на БКП, е сред престижните номенклатурни кадри на Градския комитет на столичната БКП организация. Както вече на всички е известно, Цветан Цветанов пък е син на шофьора на реалния ръководител на ДС - ген. Григор Шопов, човек с огромен авторитет и власт в сектора на националната сигурност навремето.

□ Излиза, че БСП, като лява партия и наследник на БКП се крие зад подобни метаморфози.

- Не е така, в никакъв случай. Ето, тук е объркването. Външността зад проекта на българската олигархия са онези нейни представители, чийто интерес диктува умножаване на фамилното им богатство. БСП, в очите на такива хора, изглежда прекалено непосто-

янна, колеблива, обезсилена политическа сила, която се мята ту наляво, ту надясно, ту пък си спомня за ангажименти пред жертвите на пазарната икономика, ту поглежда умилително и извинително към бившите си другари. Смятам, че една от поуките, които новите олигархични слои направи от управлението на Жан Виденов, а после - на Иван Костов, е, че партиите са средство, не и морална обвързаност. Свръхзадачата: придобиването на пе-чалба подтиква олигархията, при запазване на външните форми на носталгия по стария социализъм, да залага на десни популистки платформи и партии, да предпочете обслужването на новия geopolитически господар - САЩ, без да прекъсва окончателно предишната си връзка с руските новобогаташи. И друго, което ме учудва - елитът на БСП упорито премълчава тази неудобна ситуация, сякаш се чувства виновен. Или наистина е зависим от такова раково заболяване сред наследниците на бившата номенклатура?

□ Кого питате, г-н Добрев? Вашата констатация какво подсказва? Какво премълчавате?

- Това, че лидери на БСП, макар и в далеч по-малка степен, са също ангажирани с новия олигархичен слой. Тревожа се, че в ръководството ни се увеличават посредниците на лицата, заботители от приватизацията, както и директните опицетворители на новия буржоазен интерес. Последно доказателство е изборът на Георги Гергов за председател на Областната организация на БСП в Пловдив. Ако беше прецедент, бих предпочел да го отмина без внимание. Практика е обаче, която, така ми се струва, ще расте във времето. А самият Станишев не възразява срещу подобни действия. Като по този начин разширява съпротивата срещу себе си.

□ Е, това не е ли "краен ляв бунт" срещу законно, така поне твърдят самите те, заботелите българи?

- Не. Не е. Разбира се, че всеки гражданин, който изповядва левите ценности, може да бъде избран в органите на Социалистическата партия. Само че в социална партия като БСП подобни субекти трудно могат да организират трудещите се за борба, за отстояване на накърнените си права, за хляб и справедливост. От друга страна, два или три дни след НС на БСП, който гласува решение за дълбоко антисоциалния и антинационален характер на правителството на ГЕРБ, Георги Гергов в един сутрешен блок на телевизия с национален обхват заяви "черно на бяло", че поддържа и даже се възхищава от образа и политиката на Бойко Борисов и че не намира слабости в неговите действия като премиер.

□ Което си е чисто издевателство над Верните бесепари, както наричат себе си хората с морал.

- В края на краищата на Гергов

‘’
Извършва се планомерен геноцид на науката, националното образование и културата
‘’

Чавдар ДОБРЕВ е роден на 21 август 1933 г. в Ямбол. Професор, 9-р, преподавател, публицист, преводач, литературен и театърлен критик, автор на над 30 книги. Депутат от Демократичната левица, десет години член на ВС на БСП.

БСП му е мила, но още по-мили са му неговите Пловдивски панаир и Софийски ЦУМ...

□ На същия пленум се прие да няма избори за ръководни органи на конгреса през есента - одобрявате ли това решение? Поне 10 години сте член на ВС, участвали сте в съобщовни избори...

- Отрицателно се отнасям към решението. Според мен за разлика от предишния конгрес сега е наложително да бъдат избрани нови ръководни органи. БСП до известна степен успя да се стабилизира, няма опасност от "победа на деструктивните тенденции". А бързият срив на общественото доверие в ГЕРБ, трансформирането на световната криза в национална финансова, икономическа и социална, все в резултат на дилетантското управление, масовото обединяване на народа, огромната безработица, стопирането на икономиката, заплахите пред науката, националното образование и изкуството изискват незабавно кадрово обновяване на елита на БСП. Но част от известните ни кадри, за съжаление, са готови да жертвят съдбата на собствената си партия заради кариера. Те са изхабени, не са носители на нови идеи, плашат ги промените в обществото, а и вътре, в партията. Те предпочитат рутината, съхраняването на статуквото, съпротивяват се на обновлението. А много от местните кадри са омързнали на хората, и за не малко от тях се ширят подозрения, че ги манипулират местни олигарси, че са корумпирани, че са интересчи.

□ Черната боя май много се състъпи...

- Лошото е, че се задават избори. Убеден съм, ако нещата с президентските или с изборите за столичен кмет не са обнадеждаващи за БСП, то местните избори могат да бъдат спечелени от нас в повечето големи и малки градове, да не говорим за селата. Но със сегашните титуляри на организацията ни по места - едновременно депутати и ръководители на областни и градски организации, с отказа от промени на кадрите, е възприето по-личното мислене "Аз те пазя, но и ти ще ме пазиш!". Което нищо добро не ни носи.

□ Но се твърди, че смяна на ръководители ще причини дълбоки сътресения в БСП.

- Зная друго, че загуба на местните избори ще причини голям кадрови кадрил в БСП, но защо тази промяна трябва да се схваща като свръхестествена? Достойно би било за Станишев да се яви пред конгреса с нова визия за социума и партията, да разгърне виждане, примерно за външната и вътрешната политика, за превъртането на оргструктурите в организации по месторабота, по интереси, както е прието да се казва. Да разкрие как ще възвърне облика на БСП не само като парламентарна, но и като масова партия. За лява България е жизненоважно да чуе точно от Станишев какво мисли за социалния характер на БСП и за конкретната защита на трудовите интереси, за сътрудничеството със синдикатите и граждансите организации. Какво толкова необичайно би имало в опита БСП да формулира публично как ще реализира интересите на България като славянска и православна държава, как ще реабилитира държавността? Тези цели и задачи не могат да бъдат осъществени от наличния ръководен състав. Питам се на Станишев не му ли е ясно, че край него шестват "сиви потоци", хитреци, злобари и кариеристи? Е, добре, Станишев се съгласява да стане гарант на статуквото. И какъв ще бъде резултатът? Макар и отложен, този резултат ще лъсне на местните избори догодина.

□ Вие защитавахте г-н Станишев - главно от чужди, но и от свои. При това - доскоро.

- Неведнаж съм защитавал силни страни на ръководителя Станишев. Неговите логика, ум, начин на формулиране на проблемите. Безпокоя се обаче от компромисната политика, а и от липсата на воля думите да станат дела. Обръщам се към разума на Станишев - като лидер, получил доверието на вече няколко конгреса. Лидер, който има високи отговорности за днешното и бъдещето на страната и на лявата идея. Все още има време. Макар и малко - но има време. Достойнството не се налага, то се извоява. Дори с цената на личния риск.

СЪБОТА
31 ЮЛИ 2010

ДУМА

Едно наум

вилицата - от тризъбеца на Нептун и вилата за сено до изтънченото изкуство

Изобретена от жена, тя заема мястото си
на трапезата, въпреки съпротивата на църквата

Евгения МЛАДЕНОВА

Aко днес е обичайно да се яде с вилица и нож, преди години това е било привилегия на богатите и на знатните особи. Е, и на обръжението им. Дори в

Това е най-голямата вилица на света и тя се намира в Спрингфилд, щата Мисури

ползването ѝ идва от селската вила, за което говори не само българското ѝ название, но и това на романските езици (от лат. Forka). От друга страна, не е за пренебрегване тризъбеца на Нептун, който също може да се приеме за прототип както на вилицата изобщо, така и конкретно на вилицата за риба.

Днес се смята, че на Стария континент първата привилегирована дама, която имала собствена вилица, била византийската принцеса Мария Иверска. Вилицата ѝ

била изработена от злато,
а дръжката ѝ - от слонова
кост

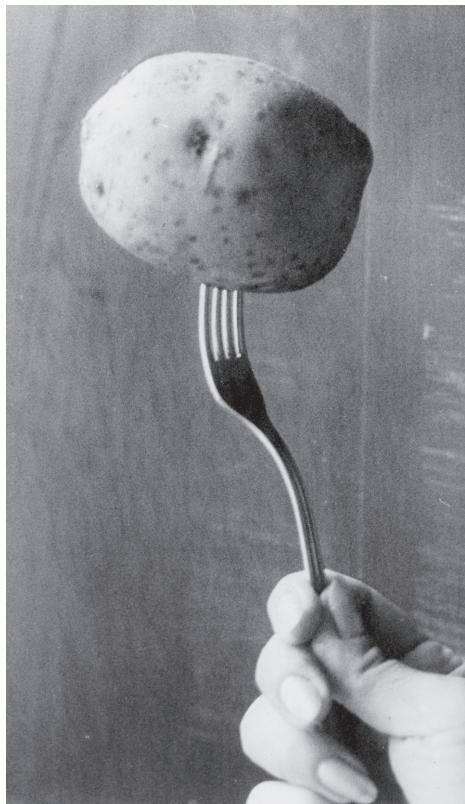
Принцесата смятала за неприлично да се яде с ръце и затова измислила прибора с два зъба. С него можело само да се набожда храната, но не и да се загребва. Все пак нито едно изобретение не е съвършено в началото.

Няколко века се губят следите на прибора и едва през XVII в. той се появява като необходим атрибут на трапезите на знатните италианци и търговци. Твърди се, че византийската съпруга на венециански дож я "внесла" на Ботуша, след което тя започва своето бавно и мъчително пътешествие на север. Междувременно в периода XVI-XVIII в. сред европейската аристократия вече се разпространяват вилите на бон тона на трапезата. Сред тях имало изискване месото да не се взема с петте пръста, а само с три; за лош маниер се смятало вече да се взема мярвката с двете ръце; препоръчвало се

след хранене ръцете
да не се бършат в грехите

Дори имало период, в който благородниците се хранели с ръкавици, за да не се цапат ръцете им.

Английската аристокрация например я допуска предпазливо на трапезата си едва през XVIII в., макар че пътешественикът Томас Кориат внесъл първата вилица от Италия през 1608 г. Но английският отпор бил недвусмислен: "Зашо ни е нужно това нещо, след като Бог ни е дал ръце, с които да ядем!" Те сякаш предсещали триумфа на заведенията за бързо хранене в края на XX и началото на XXI в. В това отношение руският двор има цял век преднина. На сватбено-то си пиршество Мария Мнишек успя-

ла да шокира болярите и духовниците, като ползвала новия прибор. Иначе Петър I, където и да ходел, носел си нож, лъжица и вилица - просто не бил сигурен, че дори в болярските домове ще му поднесат пълен набор прибори за хранене.

Според някои във френския двор я внася съпругата на крал Анри II Катерина Медичи. Както повечето нови неща, в началото

французите
приели „на нож“

и вилицата. Според други френският крал Карл V пръв започнал в 1379 г. да се храни с вилица. Но едно е ясно: Френската революция превръща вилицата в символ на класовото разделяне.

Днес има десетки видове вилици за различните храни. В наши дни по правило по-качествените са с по-дълги и остри зъби, а скъплите прибори са леки, за да не уморяват ръката.

Всеки знае, че на трапезата вилицата стои вляво на чинията. Ко-

Триумфът на вилиците - за десерт, за салата, за основно хранене, за студени предястия, за сервиране...

на вампира", Нина си направила впечатляваща гривна от... вилица.

Mакар появила се в бита много по-късно от лъжицата и ножа, вилицата присъства в някои гадателства. В различни съновници има различни тълкувания: "Ако сънуваши вилици, значи враговете ти целят да ти навредят"; "Ако си семеен и сънуваши вилици, предстои ти развод"; "Видиш ли в съня си вилица, значи предстои разправия за пари, а ако използваш вилицата за ядене, очаквай някой да те изльже"; "Вилица ако сънуваши и ядеш с нея, значи ще чуеш неприятни новини"... Този прибор присъства и при гадаенето по чаени листенца (тасеомантия), възникнало в Китай. Вилицата при това гадаене означава отклоняване от целта.

А някои предпочитат всекидневните многофункционални "вилици"

Как да

„излъжем“
апетита?

Какво е първото, което ви идва на ум, ако искате да отслабнете?

Разбира се, някоя диета. Но тя ли е наистина най-ефективният и подходящ начин...

Според статистиката само 20% от хората са в състояние да издържат докрай и да спазват точно изискванията на диетите. Ако не сте сред тях, това все още не означава, че проблемът е неразрешим. Всъщност има друг по-лесен вариант да обуздаем глада си. Апетитът зависи от хормоналния баланс, който се променя в зависимост от физиологични и психологически фактори. От гледна точка на физиологията на жената например той може да се променя в зависимост от фазата на менструалния цикъл, в предменопаузата и да се колебае в периода на бременност. Емоционалните и психологическите фактори също трябва да се отчитат. Често пъти усещането за потиснатост, предизвикано от стрес, депресия и беспокойство, се приемат за чувство за глад. Но какъвто и да е произходит на вашия повишен апетит, трябва да се борите с него. Предлагаме ви част от най-разпространените и ефективните начини, с които можете буквально да излъжете апетита си:

Балансирана закуска, обяд и вечеря

Диетолозите смятат, че 80% от употребяваната през деня храна трябва да постъпва в организма със закуската и обяда. Балансираното хранене способства за насищането на организма и за избавянето от постоянното чувство за глад. Включете в закуската си житни растения, които предотвратяват отлагането на мазнините и задържането на вода в организма. Задължително за обяд трябва да консумирате зеленчукова салата. Целулозата бързо насища организма и извежда от него излишъка от холестерол.

Най-подходящото съчетание за вечеря е месо или риба със зеленчуци. Месото е богато на аминокиселини, способстващи за изгарянето на мазнините, а в рибата съдържа много калиций, който възпрепятства отлагането на мазнините в организма. Забравете за нощните походи до хладилника! Измийте си зъбите и в организма ви ще заработи рефлексът, че току-що сте приели храна.

Малки порции

Трябва да се яде по малко, но често. Например вместо 3 обилни хранения, приемайте храна 6 пъти, но по малко. Това ще позволи на организма винаги да се чувства сит.

За да контролирате размера на порциите, можете да използвате по-малки чинии. Психолозите съветват дори да се използват чинии със светло- или тъмносин цвят, който успокоява и съответно намалява апетита. Хранете се бавно, внимателно съдържайки храната. Всяко хранене трябва да продължава около 20 минути - именно толкова време е нужно на организма, за да може разбере, че вече е сит.

Яжте тозава, когато сте гладни

Една от най-големите и чести грешки е, че ядем не когато сме гладни, а за компания. Отчуете се да ядете пред телевизора или когато четете вестник или списание, защото тогава трудно се контролира количеството приемана храна.

Откажете се от похапването

Похапването бързо се превръща в навик и организъмът се настройва преди обяд или вечеря

Жените пълнеят 4 пъти в живота

Самата природа е заложила високия рисков

В живота на всяка жена има няколко периода, през които тя най-много рискува да натрупа излишни килограми. През това време тя трябва да проявява повишена бдителност, защото ако обемът на талията надвиши 88 см, трябва вече да се говори не за излишни килограми, а за затъстване. Максималният обем на талията, който може да си позволи една жена, без да се опасява за здравето си, е 80 см. Проблемните периоди, в които трябва да се внимава са:

Възрастта преди 20-те

По време на половото съзряване под влиянието на хормоните тялото се закръгля. Естрогените се отделят от мастната тъкан и са необходими за редовното протичане на месечния цикъл и овуляцията. Младите, без да са наясно какво се извършва с тяхното тяло и често без всякакъв контрол, консумират храни като чипсове, сладки неща и сандвичи, за да повишат по някакъв начин настроението си. В резултат на това понякога се стига дори до затъстване и до нарушаване в обмяната на веществата.

Бременност

През този период жената е способна напълно да загуби контрол над своето хранене. Схващането че трябва да се приема храна за двама само способства за натрупането на ненужни и за майката, и за детето килограми.

„Неудобствата“ на любовта

Друга заплаха за затъстването са периодите на приемане на хормонални контрацептиви. Голямото количество хормони е способно да променя

ни метаболизма на мастните тъкани и да облекчи натрупването на запаси от мазнини. Жените, склонни към напълняване, трябва да се консултират с лекар, преди да изберат противозачатъчно средство.

След 50-годишна възраст

Настъпването на менопаузата също благоприятства за натрупването на излишни килограми. 60% от жените през този период напълняват. Женските полови хормони естрогени, намаляват своята активност и все по-голяма роля започват да играят мъжките хормони тестостерони, чиято концентрация остава в организма на жената практически без промяна в продължение на целия ѝ живот.

Пълнотата с формата на круша, характерна за жените, се сменя с мъжката пълнота, когато мазнините се натрупват в областта на корема. Това е най-страшното затъстване, което може да доведе до редица в това число и сериозни заболявания.

Освен това през този период жените често се "утешават" от неприятностите с прекалено често хранене, те постоянно се опитват с помощта на нещо вкусно да компенсираят негативната си нагласа. Възниква зависимост от храната, когато, за да се превърне чувството на мъка, тъга, самота, скуча или депресия, трябва задължително да се отвори хладилникът.

Всички диетолози са единодушни, че най-ефективният метод за избавяне от ненужните килограми е намаляване на количеството употребявани мазнини и калории. Храната трябва да съдържа повече белъчни и витамини.

Заедно с диетата може да се увеличи и физическата активност, за да се запази високата потребност на организма от енергия и да не се стига до намаляване на мускулната маса. Един час тренировка по тенис например способства за изгарянето на 350 ккал, един час плуване - 500 ккал, а аеробиката или бадминтонът за един час освобождават организма от 450 ккал, а половин час секс около 500 ккал, е в зависимост от вашите предпочитания и умения.

Подправки

Чесънът се смята от народната традиция за един от главните врагове на апетита. 3 скилди чесън се разтриват с 1 чаша вода и от получената смес с приема по 1 с.л. всяка вечер преди сън. Но това е подходящо само за хората, които нямаят проблеми със stomashno-chrevnata trakta. 1 с.л. магданоз и джоджен, залети с чаша връвла вода, също ще ви избавят от чувството за глад поне за 2-2,5 часа.

500 г смокини и сливи се заливат с 3 литра вода и се варят до получаването на 2,5 литра течност, като преди всяко хранене се приема по половин чаша.

Приправки

Те повишават апетита и изострят чувството за глад и затова трябва да се употребяват в ограничено количество. Черният пипер, горчицата, хранят и солта са подправки, които най-силно възбуджат апетита.

Пийте вода преди ядене

Изпитвайте непосредствено преди ядене 1 чаша минерална вода или доматен сок. По този начин ще намалите с около 1/3 апетита си. Подходящи за целта са и зеленият чай, ябълковият сок и обезмасленият айран. Откажете се от алкохола - той повиши апетита.

Ароматерапия

Според американският лекар Алън Хирш, ръководител на Фонда за изучаване и лечение на нарушенията във вкуса и обонянието, съществуват 10 аромата, които намаляват потребността от сладки продукти и понижават апетита. Това са ароматите на ванилия, грейпфрут, пипер, анисон, копър, ябълка, мента, банан, роза, лавандула. Смята се, че апетитът намалява и ако по време на хранене върху масата се постави ароматична лампа или свещ. Според Хирш по този начин всеки месец може да се отслабва с до 2 кг.

„Целебни“ мисли

Ако постоянно мислите за храна, заемете се с визуализация, съветват други привърженици на алтернативните методи. Представете си как ще изглеждате, ако живеете в хармония със своя организъм. Опишете подробно тялото, което мечтаете да притежавате. По този начин ще се настройвате към това, което искате да постигнете.

Отличници те побеждат, *тройкаджиите* побеждават

Булевард подготви Гергана АЛЕКСОВА

Защо някои деца винаги постигат отлични резултати в училище и извън него, а на други все нещо не им достига?! Но пораснали, именно вторите стават лидери... Защо блестящият старт невинаги е залог за успехи в по-нататъшния живот?! Според психолозите има няколко възможности отговора.

Пленник на чуждите очаквания

Стремежът всичко в живота да се прави за "отличен" се зарежда още в ранното детство. Това е една от типичните прояви на юношеския максимализъм - расте способното дете, всички го хвалят, радват му се и постепенно то също започва да се радва на себе си. И иска да прави всичко по-добре от останалите, а ако не може, предпочита въобще да не го прави.

Така човекът става своеобразен пленник на чуждите очаквания. Всички очакват от него успех и той/тя с всички сили се старае да оправдае тези очаквания, просто не може да си позволи същността да не е на тази място.

Но, разбира се, в живота има и провали. Те безспорно са неприятни, но не са повод за изпадане в депресия или изчезване на желанието и волята. Именно това обаче може да се случи с отличника, който няма опит с пораженията и загубите.

Пораснал, такъв човек най-често е много предпазлив и внимателен, той не рискува да носи тежестта на лидерството, а предпочита да бъде помощник, експерт, аналитик. Той не е в състояние да взима решения в условия на недостиг на информация.

Отличникът първо трябва да анализира всичко, да го обмисли... Той не си и помисля да излезе от границата на своята компетентност. Затова се страхува да не реши задачата неправилно. Той върви по строго установения път и не може самостоително да завие в едната или другата посока.

Който пие шампанско...

Съвсем друго е при тройкаджиата: той от ранно детство знае какво представлява неуспех. Често е срещал трудности при разрешаването на различни задачи, временно е понижавал своя статус, но се е справял с трудностите и неудобствата и се е радвал на постиженията. Всичко това го е направило гъвкав и психологически устойчив.

Тройкаджиата смело се втурва в нови и рисковани начинания, не се страхува са излезе извън рамките на собствената си компетентност, тъй като дори не подозира колко голямо е неговото незнание. Отличникът, за разлика от него, обмисля последствията от всяка своя стъпка и ако не знае как да разреши задачата, не се залавя с нея.

Но бившият "среден" ученик смело се хвърля във "врящия котел" и... печели, а отличникът не рискува и... не пие шампанско.

Той се страхува да се заполви с нова работа, защото временно ще се окаже в ролята на дилетант, а това не е приемливо за него.

Тройкаджиата не се страхува, че може да "бледнее" - на него му е все едно какво си мислят за него останалите - той е свикнал с това, но пък именно то го прави социално

независим.

Според психолозите основните качества, които правят тройкаджиата успян човек, са три - вътрешна независимост от мнението на другите, гъвкавост и наличието на цел.

Примерът на барон Мюнхаузен

Може ли отличникът да се промени? Да, но няма да бъде лесно. Първото, което трябва да направи, е да се погледне от страни и да поговори със съмнящите си. За тази цел е полезно да се води дневник. Препрочитайки старите си записи, опитайте се отстрани да разберете какви сте и какви искате да станете. В психологията този подход се нарича рефлексия.

По-примитивен вариант е разглеждането на старите снимки: "Ето какъв съм бил някога, не такъв като сега! Какво исках тогава? За какво мечтавах? Защо не се получих?"

Вторият път е диалог с някого за себе си. Разбира се, препоръчително е събеседникът ви да бъде опитен психолог. Опитайте се заедно да поразмислявате защо не сте успели да се реализирате във всичко, в което сте искали.

Третият вариант е сами да си задавате въпроси: какво в моето живот не е добре, какво ми пречи да направя това, което никога не съм правил? И накрая какво искам да направя за себе си в този живот?

Ако успеете да осъзнаете до какво може да ви доведе страхът от неуспех, ще откриете в себе си сили за пробив. Разбира се, ако сте били отличник, може да сте изключени и сега да сте успял, но важното е да осъзнаем, защо ни се случват нещата.

Пляжните чадъри не защитават напълно от изгаряне

Чадърите за плаж не могат да защитят напълно кожата ни от въздействието на ултравиолетовите лъчи. Според испански учени от Университета на Валенсия най-малко 34% от UV-лъчите преминават и през най-плътните чадъри, защото някои успяват да прихватят изцяло преките слънчеви лъчи, но не и разсейянето изльчване, което прониква от различни страни. За да изследват количеството проникващи лъчи, експертите поставили ултравиолетов датчик под чадър с диаметър 80 см и височина 1,5 м. Оказва се, че тъкната на чадъра спира прякото лъчение до 95%, но част от разсейянето - около 60% от общото количество UV-лъчи, все пак достига до кожата. Испанските дерматолози напомнят, че наднорменото ултравиолетово облъчване не само покачва драстично риска от меланома, но и води до изгаряне, фотостарене на кожата, различни очни заболявания, отслабване на имунната система и увреда на ДНК-структурите. Атмосферата на Земята служи като естествен щит срещу вредното въздействие на ултравиолетовата радиация, но въпреки това специалистите препоръчват настойчиво да се използват всякакви възможни средства за защита от UV-лъчите: дрехи с дълги ръкави и дълги панталони или поли, шапка с голяма периферия, слънчеви очила, чадър, както и лосиони или кремове за слънцезащита. Освен това трябва да се избяга излагането на слънце в часовете между 11 и 16.

Паметта на жените е по-добра независимо от възрастта?

Паметта у жените е по-добра от тази на мъжкия пол независимо от възрастта, показват резултатите от изследване, проведено в университета "Кембридж", Великобритания. Както съобщават изследователите, жените никога не забравят рождения дни и различни годишници и се отличават с поразителното умение да се сещат и напомнят на околните за това поне три месеца преди това. Анализът на британските учени се базира на експеримент, в който са участвали над 4500 мъже и

женни на възраст между 39 и 90 години. Данните, събрани чрез компютърния тест CANTAB, използван за диагностика на деменция и други подобни заболявания, показват, че жените уверено превъзхождат мъжете по способността си да помнят и възстановяват информация. Изследванията сочат, че жените обикновено превъзхождат във вербалните тестове, докато мъжете ги изпреварват в тези, свързани с пространствено мислене, коментира д-р Ендрю Блекуел, ръководител на екипа от "Кембридж".

Специалистите не могат да посочат причините за тази разлика между жените и мъжете, но са склонни да я отдават на хормоналните различия или на способности, които са същите на жената притежава. Изясняването именно на тези причини са следваща задача на британските учени, което ние очакваме с нетърпение.

Специалистите не могат да посочат причините за тази разлика между жените и мъжете, но са склонни да я отдават на хормоналните различия или на способности, които са същите на жената притежава. Изясняването именно на тези причини са следваща задача на британските учени, което ние очакваме с нетърпение.

Продължителният сън е по-вреден и от недоспиването

За жалост на мнозина се оказа, че да се наспиш "както трябва", не означава да прекараш в леглото над 10 часа. Продължителният сън може да бъде по-вреден от недоспиването, твърдят изследователи от университетски медицински колеж в Лондон.

Според тях сънят между 7 и 8 часа е идеалният за добро здраве. Той най-добре защитава човешкия организъм от риска от диабет и други хронични заболявания. Учените са изследвали повече от 10 300 души на възраст от 25 до 55 години за период между 12 и 17 години. Те са категорични, че сънят повече от 8 часа е опасен за здравето, колкото и недоспиването, защото повишава риска от преждевременна смърт и от развитието на тежки животозастрашаващи заболявания.

- Имаш ли приятели?
- Да, разбира се -
трийсет и един, а от
двама още чакам
потвърждение...
- Вчера ходих в го-
рата, набрах две кила
гъби и ги подарих на
тъщата.
- Ами ако случайно
са отровни?
- Никакво "случайно"
няма тук...

Умиращ мъж към
жена си:
- Не плачи, скъпа!
Ти си още млада, ще
се омъжиш пак..

Тя:
- Не говори глупости!
Виж, ако това се
беше случило преди
десет години...

- Господин полковник,
по време на вашето
отсъствие в ротата
нямаше произшествия!

- В ротата - ясно. А
вие, лейтенант, какво
правите в леглото на
жена ми?

Семеен живот.
Беше й толкова ху-
баво с мъжа ѝ, че го
даваше за пример на
любовника си.

В аптеката:
- Моят мъж постоянно
се оплаква от болка
в гърдите, пристягане,
световъртеж. Имате ли
тапи за уши?

- Защо жените не
могат да заспят след
оргазъм?

- Защото трябва да
се прибират до въкъщи.

Между приятелки:
- Разкошно си облечена.
Колко получава
мъжа ти?
- Последния път полу-
чи три години.

Телефонът звъни
към десет вечера:
- Стефка?
- Моля?

- Стефка търся.
- Аа, имате грешка
сигурно.

- Така ли?
- Да, кой номер из-
бираме?
- 9786523...
- Нее, тук е 9786522.
- Ами тогава Гала
дали е там?
- Ама грешка имате!

Вечеря семейство.
Синът нещо чопли с ви-
лицата в яденето, явно
не му се яде.

Бащата:
- Яж, яж! Че няма
да ти порасне пишка-
та!

Жената:
- На какво учиш де-
тето?!... По-добре ти да
ядеш!!

Момче и момиче
правят любов. Неочак-
вано влизат родители-

те му.
Кой какво си мисли:
Момчето:
"Какъв конфуз, каз-
вах ѝ - хайде следва-
щия път!"

Момичето:
"М-да, сега ще се
ожени за мен."

Бащата:
"Какво пък, расте
момчето, трябва да му
купим мотор."

Майката:
"Божичко, как е лег-
нала, на момчето ми му
е неудобно."

Майка пити дъщеря
си:
- Защо плачеш? Да
не би Иван да ти изнене-
верява?

- Да беше само
Иван!

Съдията:
- Така, в какво об-
винявате доктора?

- В подпо-
магане на оби-
ра в моя апар-
тамент.

- По какъв
начин?

- Той ме
посъветва да
вземам преди
нощта приспивателни и да
спя на отворен
прозорец!

- Госпожи-
це, животни
обичате ли?
- Как да го
разбира ми
това, предло-
жение ли ми
правите?

Жена седи
пред телевизора и с интерес
гледа кулинарно предаване.
Мъжът ѝ:

- Какво го
гледаш това,
тъй или иначе
не умееш да
готвиш?

Жената:
- Кажи,
скъпи, а ти
защо гледаш
порно???

Катаджия
проверява
кола:

- А бейз-
болната бухалка за
какво ви е?

- Занимавам се с
бейзбол.

Катаджията намира
малко пакетче, мирише
го, опитва малко на
пръста си.

- Виждам, че и с орга-
нична химия се зани-
мавате. 2000 лири стер-
линги, моля.

- А защо?
- Аз пък се занима-
вам с нумизматика.

През детството си тя
мечтаеше да си има
някакво домашно живи-
чество, да се грижи за
него, да му чисти, да го
храни... но когато по-
расна и се омъжи, тя
разбра, че ѝ бъде
напълно достатъчен
мъжът ѝ.

Ученник пише до-
машно:
"Помагам въкъщи на

мама и татко, чистя,
подреждам, готвя,
пера, ходя до магази-
на!"

Майка му прочита и
казва:

- Нищо от това не
правиш!

Ученникът:

- Но нали искат да

напишем съчинение...

Ловец с цялото си
снаряжение среща при-
ятел:

- Къде си тръгнал,
бе? Нали ловният се-
зон свърши?

- Да, но жена ми още
не знае...

Заседнах в асанъ-
ора!

- Неведнъж съм ти
казвал, че трябва да
отслабнеш!

Блондинка влиза в

пературата навън?
- Нормална, триде-
сет и шест и шест.

Майка измисля вицо-
вете за блондинките?

- Те самите ги из-
мислят. Това им е вид

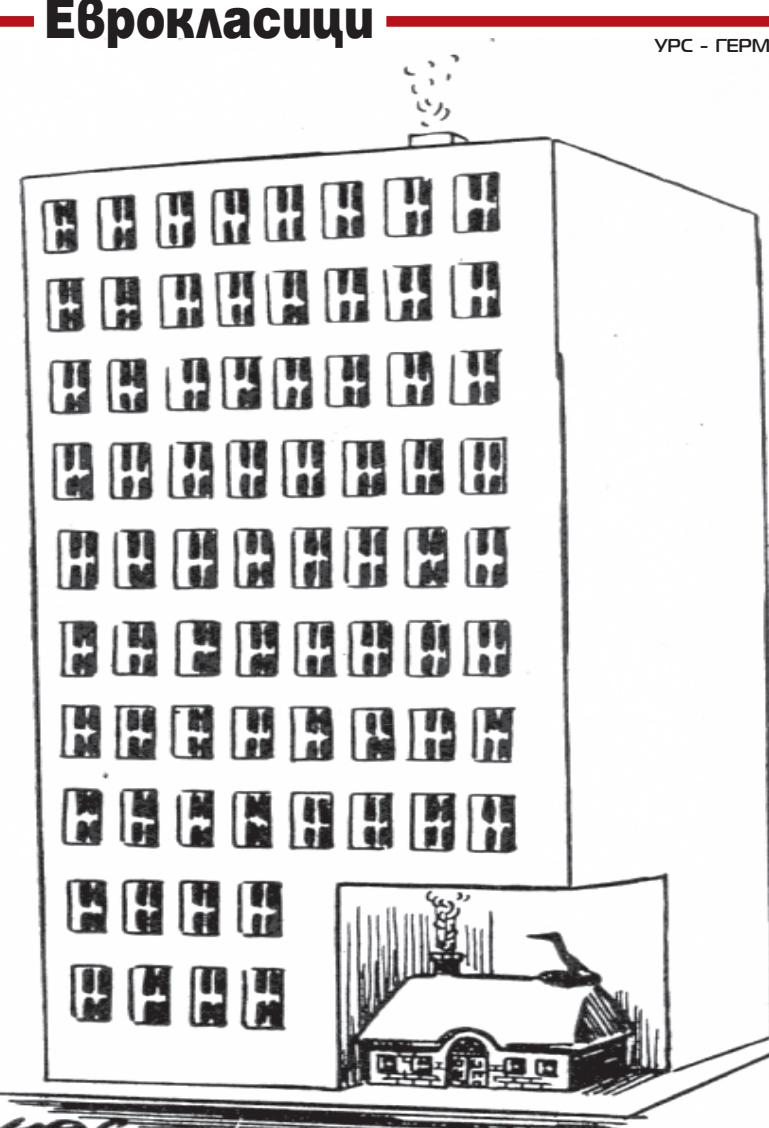
рекламна кампания.

"Няма да взимам
рушви" - с надежда
си повтаряше чинов-
никът Иванов всяка
сутрин, пътувайки за
работка, но разочарован
и с разбити надежди,
се връщаше всяка ве-
чер във въкъщи.

Обява в сайт за за-
познанства:

"Търся мъж! Пиещ,
пушещ, скитащ! Счи-
там, че съпрузите тряб-
ва да имат сходни ин-
тереси!"

УРС - ГЕРМАНИЯ

бара много разстроена.
Барманът я пита:

- Защо плачеш?
- Всички ми се сме-
ят, че съм много глупа-
ва!

Барманът:
- Ще ти докажа, че
не е така.

И той се обръща към
една брюнетка:

- Отиди до нас и виж-
ди не си там.

Брюнетката тръгна-
ла. Блондинката се
смее. Барманът я пита:

- Защо се смееш?
Блондинката:

- Ама, че е глупава!
Аз бих се обадила по
телефона.

Истинският приятел
никога няма да попита
защо? Той просто ще
отиде до магазина, ще
купи, ще донесе, ще от-
вори и налее.

- Миче, каква е тем-

попитаме.

Върнали се.

- Ей, момиче, а как-
ва е тая натура?

- Ами, вие ще ме
отвържете, ще идем
зад кактуса, там ще
си сваля сутиена, га-
щите...

- Джо, сутиен тряб-
ва ли ти?

Младеж с приятел-
ката си пътуват с кола.
Прекрасен летен ден.

- Виж - казва той -
колко е висока трева-
та.

- За какво намек-
ваш? - оживява се
спътничката.

Как се отнасям към
секса? Че аз си дължа
живота на него!

- Приятелю, защо си
толкова тъжен?

- Изгоря ми
къщата, на ко-
лата падна
дърво, жената
ме напусна,
имам ипотека
да плащам
още 20 годи-
ни....

- Ааа... а
защо си
тъжен?

Мъж към
таксиметровия
шофьор:

- Закарай
тъщата до га-
рата, но да не
закъснее!

- Спокойно,
ще я закарам,
все едно моя-
та карах!

Момиче се запознава
с младеж на купон:

- Ти добър ли си в
леглото?

- Да, разбира се!
- Защо така мислиш?

- Защото винаги ос-
тавам задоволен!

По коридора в кон-
серваторията вървят
две професори и оживи-
ено си говорят. Из-
веднъж покрай тях из-
тичка студент и се
блъсва леко в единия
професор. Професорът:

- Млади господине,
спрете! Къде си мисли-
те, че се намирате?!
Това е храм на изкуст-
вото!

Студентът се изчер-
вил, извинил се и
продължил бавно по ко-
ридора.

А професорът продъл-
жил разговора си:

- Ити разправям зна-
чи, първо я гепвам за
задника и...

Между баща и син:

- Майка ти ми се оп-
лаква, че каквото и да
ти каже, ти изобщо не я
чува! Варно ли е това?

- Татко...

- Не се оправдавай,
момчето ми! Само ми
кажи как постигах

това?

Важно съобщение:

До тези, които не
знаят какво да правят
в живота си - имам гра-
дина за прекопаване.

Става един човек
суприма и си мисли: "Да

взема да пия едно винце
за сърцето..." Речено-
сторено. След малко си
вика: "Едно узо ще ми
 успокои стомаха!" Уда-
рил и едно узо, замис-
лил се и си рекъл: "Ще
пия една бира за бъбре-
ците!"

Към обяд се провик-
нал:

- Жена! Режи една
салата и донеси ракия-
та, че от суприма съм
на лекарства.

Омъжена дама казва
на приятелката си, коя-
то също мисли да се
омъжва:

- Виж сега, ако ти
трябва само един крен-
вирш, ще вземеш ли за-
ради него цялата свиня?

Ако суприма се
спънали и паднали по
стълбите, през деня ви
блъсне кола, същия ден
ви уволнят в работата, а
през нощта съседи-деби-
ли са надули Рамщайн -
считайте, че ви е
провървяло. Съседите
можеха да надънат ня-
каква чалга!

В бижутериен мага-
зин продавачката към
един господин:

- В нашия магазин
тази седмица има дваде-
сет процента намале-
ние на всички бижута!

Сигурна съм, че ще за-
радват вашето момиче!

- Нямам момиче -
мърмори мъжът.

-

Тарзан

Прав е човекът

Петър СОФРОНИЕВ

Подгонен от чалгата, която се лееше до морската ми квартира, късно през нощта излязох на разходка из градчето. А краката сами ме отведоха до плажа. Реших да го видя как изглежда нощем, потънал в тишината. Огледах се и изтръпнах - мъжки силует се разхождаше по пясъка. Забелязах ме и спря.

- Чадъри ли ще крадем или сте обикновен сомнамбул? - попита плахо, за да не дразня непознатия.

- Просто идва на плаж - отговори спокойно той. - Хората не могат да разберат, че това място трябва да се посещава нощно време. Не изгаряш от слънцето и не си проваляш почивката по този начин. Събрали съм два килограма научна документация за вредата от слънцето. Радвам се, че сте ми съмишленик.

Почувствах се някак засегнат:

- Не ме вкарвайте във вашия събркан модел за лятна отмора! Та случайно ли всички идват тук през деня?

- Ако знаеха за вредите, които си нанасят, нямаше да го правят. Представете си - лягате сутринта тук и малки деца тичат край вас, за да ви пълнят устата с пясък. Гъмжилото от хора е влудяващо. Едни пият алкохол, други дъвчат царевица, трети се отдават на белота! Всичко това е пълна простотия, не смятат ли? А през нощта се любувате на тишината и луната!

Она някак замечтано хърли поглед към луната, сякаш се канеше да пише поема. Ставаше ми все по-загадъчен. Напрегнах се в тъмното и го огледах - съвсем нормален на вид. Съблече се по бански и побяга малко на място, за да загреет.

- А денем какво правите, след като тук сте нощем? - полюбопитствах малко разколебано.

- Денем спя, естествено. Разделили сме си наема за стаята в квартирантът с един силистренец. Хем по-евтино, хем водя природосъобразен живот... Сега съквартирантът ползва стаята за сън, а на сутринта тръгва и цял ден го няма. Търси си булка тук, край морето. А, сетих се и за друго нещо, което е предимство за нощното пляжуване. По това време водата е по-топла, защото цял ден се нагрявала от слънцето. И ги няма тези отвратителни жеги! Взел съм си и транзистор, защото нощем станциите пускат нежна музика. И като излязах от морето, се отдавам на нея. Аз съм почитател на Бах... Ето защо след морската почивка ще се върна свеж на работа, а другите ще поемат по обратния път с тикове и ще пият транквилизанти...

Разделихме се като първи приятели - прав е човекът.

АКО ПРОЧЕТЕТЕ НЕЩО ТАКОВА В УТРЕШНИТЕ ВЕСТНИЦИ, НЕ СЕ УЧУДВАЙТЕ!

Рашко СТОЙКОВ

БОЙКО БОРИСОВ: НЕ СТОВАРИХ КРИЗАТА ВЪРХУ ХОРАТА, ПОЕХ Я ВЪРХУ СЕБЕ СИ!

ТРИ БАНДИ ОБИРАТ САМО БОГАТИ... БЕДНИТЕ СА ГРИЖА НА ДЪРЖАВАТА!

АНЮ АНГЕЛОВ РЕЖЕЛ ВОЙСКАТА, БЕЗ ДА ПИТА ПРЕЗИДЕНТА? Е, КАК ДА ПИТА КАТО Е ВОЕННА ТАЙНА!

Б.Б.: МНОГО ПОВЕЧЕ ЗА ЦЕЦО СЕ ТРЕВОЖА, ОТКОЛКОТО ЗА СЕБЕ СИ, ЗАЩОТО ТОЙ Е НАЙ-БЛИЗО ДО МЕН!

ДЯНКОВ: УПРАВЛЯВАЩИТЕ ПРЕДИ НАС ХАРЧЕХА БЕЗОГЛЕДНО НАРОДНИТЕ ПАРИ - НАПРИМЕР ЗА ВДИГАНЕ НА ПЕНСИИТЕ!

БОЙКО БОРИСОВ: ЗНАМ, ЧЕ Е НЕСКРОМНО ТАКА ДА ГОВОРЯ ЗА СЕБЕ СИ... НО СЪМ СЕ КЛЕЛ ДА КАЗВАМ ИСТИНАТА!

МОЖЕ 48 % ОТ ДЕЦАТА ДА НЕ ЗНАЯТ ДОБРЕ БЪЛГАРСКИ, НО ПЪК ЗНАЯТ ЧУЖДИ ЕЗИЦИ!

Б.Б.: НЯМА ДА СПРА ДА РАБОТИ ЗА БЪЛГАРИЯ, ДОКАТО НЕ ЗАПОЧНЕМ ДА ИЗНАСЯМЕ ГАЗ ЗА РУСИЯ!

СИМФОНИЧНИТЕ ОРКЕСТРИ ОСТАВАТ! СЪКРАЩАВАТ САМО МУЗИКАНТИТЕ...

БОЙКО БОРИСОВ: НЕ ОБИЧАМ ВИЦОВЕТЕ ЗА СЕБЕ СИ - НО ТЕ ЩЕ БЪДАТ НАЙ-СЕРИОЗНИТЕ РЕДОВЕ В БЪДЕЩАТА ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ!

Юлиян ПЕТКОВ

ПРЕСЦЕНТЪРЪТ НА МВР СЪОБЩИ:
След светковично проведената операция "Перачите" старшина Петров е заловил лицето Пепа Петрова, която се явява негова съпруга, в пране на пари. За непредумишлената си постъпка нарушилката е била порицана с сумите:
- Мамицата ти, пак си ми изпрала панталона заедно с портфейла.

СКУЛПТУРЕН ДЕТАЙЛ

Лозан ТАКЕВ

Да оставим тука всяка надежда.
В културата не е като преди.
И вместо да изпише с Чука вежди,
ще избоде очи
министърът Вежди!?

Двама си говорят в станцията на метрото при Софийския университет:

- От утре излизам отпуск!
- На море ли?
- Не, ще си вадя новите лични документи...

Юлиян ПЕТКОВ

ЛЕКЦИИТЕ НА МИТКО МЕТОДИЕВ
Просто като боб или Чете ли българинът

Според последното проучване на агенция "Алфа Рисърч" българите били зарязали четенето. Двайсет процента от анкетираните никога не са си купували книга, четиринадесет процента смятат това за излишни разходи, двайсет и седем процента миналата година ред не са прочели.

Не знам каква методика са използвали специалистите на "Алфа Рисърч", но аз до подобни данни съм стигнал госта отдавна, без да анкетирам случаен срещнати хора и без да звъня на случаен избрани телефони. Аз просто вървя по улици и броя. Броя на тая улица колко книжарници има, колко мебелни магазина. После, понеже не виждам книжарници, влизам в случаен избран мебелен магазин и оглеждам стоката. Искам да вижда, че през последните десетина-петнайсет години сред всичките гардероби, гардеробчета, тоалетки, ракли, скринове, маси, столове, фотобили, шезлонги, бюра и прочее мебели, не забелязах нито един библиотечен шкаф. Нито един! Няма! Нито с нов, модерен дизайн, нито пък някоя тъла талашитена секция, каквито имаше по времето на соца.

Какво означава това? Това означава, че действат законите на пазарната икономика. Като няма търгове, от какъв зор да има предлагане?! Произвежда се това, кое то може да се продаде!

Изводът е готов. Щом не се търсят библиотечни шкафове, значи хората нямат външи книги. А щом нямат книги, значи не четат. Дето вика известният герой на Камен Донев - просто като боб!

Преди малко, когато изреждах стоковата номенклатура в мебелните магазини, забравих да спомена многобройните кревати, кушетки, спални, дивани, канапета, софи и минери.

Изводът е готов. Щом се предлагат толкова много легла, значи народът много спи - просто като боб!

Впрочем от "Алфа Рисърч" са забелязали интересна връзка между четенето и гражданско поведение, а именно, че хората, които не четат книги, нямат гражданско поведение.

Ето ви значи и трети извод: Народ, който много спи, а малко чете, много лесно се управлява, много лесно се води за носа!

Е, това пък е по-просто и от боб!

ПЕГАС

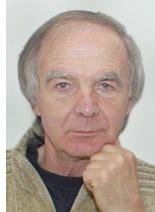
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 31 ЮЛИ 2010, БРОЙ 174

От редактора

Реформа ли? Не - ликвидация!

Борис ДАНКОВ

Вежди Рашидов упорито продължава да убеждава тъй наречената българска културна общественост (и себе си!), че осъществява реформа в областта на културата. „Реформата, ако забелязвате - възниква той наперено - нищо не се закрива!“, след което засипва телевизионните зрители с примери от провинциалния град Н, в който имало 4 театъра с 4 директори, 16 зам.-директори, 10 дърводелци и 20 чистачки. Но почти навсякъде в своите граматично събрани изявления не обяснява какво ще се случи с „реформираните“ театри, опери, филхармонии и оперети. А в реплика срещу мнението на поета Недялко Йорданов в столичен Всеиздателник, че осъществява „второто убийство на театъра“ същият Вежди се прави на „разгневен бунтар“, след което едва ли не сърцераздирателно изхленчва, че „театри в България е имало, има и ще има“.

Ами да, както някога имаше цирк, а днес няма. Впрочем има толкова много циркове, че човек може да пукне от смех, като гледа номерата на родните ни управници, включително жалките управлениски кючечи на самия Вежди.

И тъй театър „Сълза и смая“ се „влива“ в Народния. И къде отива? Няма го. Смоленският театър се... „обединява“ с Пловдивския. И какво остава от него? Нищо. Балет „Арабеск“ се „слива“ с Музикалния. И какво става с балета? Хваша го липсата. А операта в Пловдив, филхармонията в Русе?... Да изреждаме ли още?

Тези дни световноизвестният цигулар проф. Минчо Минчев определи някои от осъществяваниятите трансформации на културни институции у нас като „безумие“ и се усъмни в смисъла на подоба „реформа“. По същия начин прозучаха и мненията на театриали, продуценти, общественици, творци.

А простата истина е, че гениалният финансист Симеон Дянков реже бюджета за културата както му падне, докато послушният Вежди ликвидира със замах емблематични културни институции, като се прави на обиден „бунтар“ и какво ли още не. Айде стига!

ГОСТ

Носител на наградата „Гонкур“ в България

Ерик Еманюел Шмит

розовата дама“ и др. Освен на наградата „Гонкур“ големият френски драматург е носител още и на престижното отличие „Молиер“ и „Голямата награда за театър“ на Френската академия. В негови пиеси играят актьори като Ален Делон, Фани Ардан, Ани Дюпре и др. Книгите му са преведени на 43 езика, а писаните му се играят в повече от 50 страни в света.

Ерик Еманюел Шмит освен като деликат на Варненския форум ще участва и в среща с читателите, която ще състои на 3 август от 11.30 часа в Арт салона на радио Варна - съобщи литературният сайт „Словеса“.

Ерик Еманюел Шмит освен

като деликат на Варненския

форум ще участва и в среща с

читателите, която ще състои

на 3 август от 11.30 часа в

Арт салона на радио Варна -

съобщи литературният сайт

„Словеса“.

Ерик Еманюел Шмит е роден през 1960 г. Автор е на

многочисло пиеси, сред които

„Посетителят“, „Енигматични вариации“, „Развратникът“,

„Хотел между този и онзи свят“, поставяни нееднократно в различни театри. На

театралните сцени у нас освен

„Енигматични вариации“, „Развратникът“ и „Хотел между

този и онзи свят“ са поставяни още

„Малки брачни престъпления“, „Г-н Ибрахим и

цветята на Корана“, „Оскар и

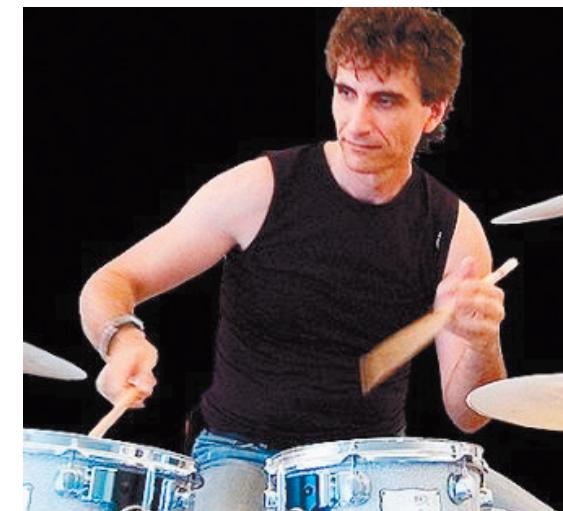
ФЕСТ

Варна за три дни столица на джаза

Снощи в Археологическия музей на морската ни столица бе открито деветнадесетома издание на международния джаз фестивал Варненско лято 2010 с участието на музиканти от България, Франция, САЩ, Дания, Швеция, Австрия, Естония и Бразилия.

Фестивалът бе открит от квартета на тромбониста Георги Корназов, който включва Емануел Коджа от Франция - китара, Росен Захариев - тромпет, и Стоян Янкулов - ударни.

Създателят на фестивала Анатолий Вапирофф за тазгодишния Варненски джаз фестивал е поканил три нови формации. От Естония изва известното „Horodci Sound“ трио на известния саксофонист Вили Веске. Датското участие ще е с датско-шведския „European“ квартет на емблематичния Йенс Винтер, а Дино Рангел от Бразилия е добел със своето популярно трио, известно не само в

Латинска Америка. По думите на Вапирофф новото „попълнение“ на фестивала включва изпълнители, които ще добавят „нови музикални акценти“.

Във Варна ще гостуват и родените в Одеса Андрей Про-

Барабанистът Стоян Янкулов

зоров - саксофон, и Вадим Неселовски - пиано, които изгват като представители на САЩ и Австрия, но ще се представят като едно хармонично дуо.

Последният концерт на фестивала ще бъде на PErcussion Impact Project с участието на барабанистите Христо Йоцов и Стоян Янкулов и

джаз пианиста Георги Куокшаров.

Джаз форумът се организира от община Варна с подкрепата на „Сосиете Женерал Експресбанк“ и ще продължи до 1 август. Начало на концертите 20.30 часа.

БРАВИСИМО

„Златна Тракия“ покори Португалия

Хасковският ансамбъл „Златна Тракия“ покори Португалия по време на свое едномесечно гостуване в държавата на Пиренеите - съобщи електронният сайт Емигрант.бг. По време на турнето си певците и танцовите от ансамбъла участваха в 3 фолклорни фестивала и 12 концерта. Последният от тях бе за българите от гр. Енегра, където гостите от „Златна Тракия“ изпълниха губучов концерт, очаровал нашите сънародници с колоритните български народни танци и ритми. За свое изкуство малите танцови бяха възнаграждени с възторжени аплодисменти и овации от темпераментната публика.

Фолклорният ансамбъл „Златна Тракия“ е създаден през 1992 г. Върху основата на съществуваща дотогава детско-юношески ансамбъл „Тракийче“. Ансамбълът има досега множество участия и награди от световноизвестни фестивали в Румъния, Украйна, Сърбия, Кипър, Италия, Франция, Гърция, Турция, Полша, Унгария и др.

Ансамбълът е отличен от „Съвета на европейската научна и културна общност“ с отличието „Златна книга“ за завоюван висок

Associaçao de dones L'ogolèta blanca
Асоциация на българката „Бялата лястовица“

Ансамбъл „Златна Тракия“ по време на своя заключителен концерт в португалския град Енегра

престиж и обществено признание, за принос към българската култура. Той е носител и на отличието „Златен печат“ за европейски международният в културата.

Негов ръководител е известният професионален хореограф, режисьор и педагог Златка Тимонова.

ФИЛМЪТ

Продължението на небезизвестния филм „Титаник“ вече е факт - известявала полският весник „Газета Виборча“. Според изданието втората част на небезизвестния трейлър ще се различава значително от филма „Титаник“ на Джеймс Камерън и познатите персонажи на Леонардо ди Каприо и Кейт Уинслет.

Новият филм също пресъздава трагичния рейс на

„Титаник“ през 1912 г., но той няма почти нищо общо със сюжета на спечелилия 11 „Оскара“ филм на Камерън, завоювал феноменален касов успех, надминат досега единствено от „Аватар“.

„Титаник 2“ е дело на американския продуцент „The Asylum“, специализирал се в

производството на DVD-версии върху основата на холивудски касови хитове.

Какъв е сюжетът на новия „Титаник 2“? По случай 100-годишнината от трагедията на кораба „Титаник“ тръгва на път по същия маршрут луксозният пасажерски лайнер „Титаник 2“, който трябва да извърши своеобразен възпоминателен рейс. Но лайнера е връхлетян от цунами, което го сблъска с леден айсберг и всички трябва да се борят със сполетялото ги нещастие, за да избегнат участията на „Титаник“.

Автор на сценария и режисьор на филма е Шан Ван Дайк, а изпълнители на главните роли - Брус Дейвисън, Брук Бърнс, Шан Ван Дайк и Мери Уестбрюк.

Американската премиера на новата DVD-версия на „Титаник 2“ ще е на 24 август т.г.

П о е з и я

Петъчен мързел

Петъчният мързел ми пречи
да пребюя отредените дни -
оризови зърна, колкото за супа -
и ангелският цвет на косата ми
нощем става бършлян и в черно цъфти,
за да се събудя сред оризищата
в тази последна събота.

В зелените очи на тревата
мога да се видя:
стрък живот върху разкривена детска рисунка.
Но мисля с надежда за стъбълцата,
в огнището поникнали,
зашто знам, че Бог дете е
и так ще ме нарисува.

Водопадът на мравките

Не ми казвай,
че капката роса,
пълзяща по ръба на листото,
не е водонаг.
Аз чувам грехота,
от който се страхуват мравките.
Виждам към земята как лети
и удря по табелите в душата ми.

Като куршуми.
Пробива в бронята ми пред света
безумно празни дупки
и ако сега решава да тръгна,
водопадът ще удави мравките.

Всекидневни изречения

... И все съм същата,
а всекидневно се променя
Въртя се в залисия покрай къщата -
към небето жадно гледам
Поливам саксииите с усмихнати цветя -
от лейката ме гледа срутената, зла луна
Вечерята за теб пригответя със усърдие -
зеленчуците до кръв ми изпохватват пръстите
И къщата със своите безброй ъгли
все повече на кръг ми заприличва...

* * *

Битието е заоблено
Битието явно е заоблено.
Щом не можа да намеря ъгъл,
в който да се скрия
и всичко, което захвърлям
ме заобикаля и отново намира.
А пътищата някога били са върхове
и дупките по тях мечти за облаци...
Привличат и отблъскват се безбройни светове
във моя свят еднинствен с бясна скорост,
а той променя се и после пак се връща

Мария П. ГЕОРГИЕВА е родена през 1979 г. Завършила славянска филология - полски език, в ПУ „Паисий Хилендарски“ (2003) и книгоиздателство и книгоразпространение в специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии - София (2005). Работила е като репортър в екип „Култура“ на вестник „Марица“ (Пловдив).

Отличавана е с различни награди за поезия. През 2002 г. получава първа награда в конкурса за превод на проза от полски, чешки и сърбохърватски, организиран от Пловдивския университет, а през 2003 г. печели първо място в конкурса за кратка проза на ErinsMagazine и LiterNet.

Нейни стихове са включени в антология на българската поезия от XX в. - „Из века в век“ (Москва, 2005), в „Антология на младите български поети“ (2007; 2008), както и в антологията на българската женска любовна лирика „Само за теб“ (2009). Член е на Мултикултурно студентско общество „Хормония“ (Пловдив) от самото му създаване през 1998-1999 г. до днес.

при своята първоначална форма -
различна, но една и съща.
Зашто битието въсъност е... заоблено.

Б е л е т р и с т и к а

Общодържавно издирване

Пенсионерът Тихомир Митрев, наречен още Тихо, изчезна от столичния апартамент на сина си внезапно и безследно.

Когато снаха му се върна от работа и надникна в кухнята, видя, че утринната ѝ поръчка е изпълнена коректно. Хляб, опаковка яйца и половин килограм сирене - всичко на мястото си, а човекът го няма.

Позвъниха на приятели, попитаха тук-таме. Не, никой не знаеши нищо за него. Младият Митрев се разтръгожи сериозно.

На следващия ден, след работа, той се отби в районното управление. Попада в приемната, където дежурният съставяща някакъв протокол. Бяха заловили двама цигари - мъж и жена, и тяхното десетгодишно момче, дошли от Берковица, да мишикуват из столичните трамваи. Извършителите стояха прави пред униформения, но не изглеждаха много притеснени. Върху бюрото на дежурния се мъдреше една дамска чанта и двама джисесма. Веществени доказателства.

Когато двамата мъже от патрулката откараха заловените в някакво вътрешно помещение, дежурният видя глава към господин Митрев:

- Вие, по какъв въпрос? - попита той с тон, който издаваше, че живее доста досаден живот.

Посетителят сподели накратко споменялата го тревога.

- Имотни хора ли сте? - попита безцеремонно дежурният...

- От средната класа - отвърна Митрев с лека ironia в гласа, която другият не долови.

- Медиите отричат да има такава класа - осведоми го назидателно дежурният.

- Добре, тогава пишете - бедно семейство - коригира се посетителят.

- Значи берсията отвличане с цел подкуп отпада - отсъди дежурният...

Прояви интерес към особените белези на изчезналния.

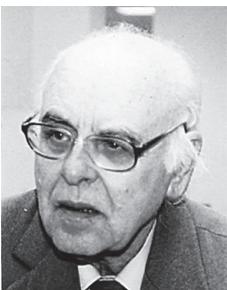
- Ами, възраст - осемдесет и пет. Нисичък на ръст, малко недочува, малко недовижка и леко понакуцва...

- Така - обобщи одобрително служебното лице. - Още нещо?

- Понякоа е малко неадекватен... Мислите му се разпиляват...

На следващата вечер семейство Митреви, хора интелигентни, служещи в госта авторитетни ведомства, останаха неприятно изненадани като видяха на телевизионния екран портрета на баща си и изслушаха характеристиката на

НИКОЛАЙ
ТОДОРОВ

неговата личност. Това можеше да ги представи в неблагоприятна светлина в очите на общественото мнение.

* * *

През последните години на стария Митрев - наречен още Тихо, започнаха да се случват странны неща. Спеше неспокойно, събуждаше се по никое време, ослушваше се тревожно. Някъде звънеше трамвай, чуваше се стрелба, кучета лаеха. Къде се намираше - в София ли или в своя далечен провинциален градец? Трудно избаше на себе си. Стана мълчалив, затвори се, измъчващо го някаква болезнена, напрочинва мисъл.

- Какво става с тебе, маме? - питаше го синът му, озадачен от състоянието на баща си.

- Остави ме, сине, нищо ми няма - отвръщаше старият Митрев и като помъчаваше, добавяше тихо - аз си знам...

Той си знаеше. Не можеше да остави тази работа така. Голяма загуба беше. И може би утре щеше да му потръбва. Знае ли човек.

Тази мисъл започна да го занимава и денем, и нощем, нощем с голяма разтърсваща сила. Ами, ако утре му потръбва?

В такова мътно средноно време някаква непреодолима, неведома сила го изтрягваше от трескавия му сън и го отнасяше някъде далеч, където беше истинският му живот.

Кончето поостаряло и посивяло през годините, свикнало на кромко безсловесно послушание, се въртеше в неизменен кръг около кладенеца, водата, шумно бликнала от кофите, тичаше из браздите като жива, сухата земя погълщаща влагата с тихо, благодарствено шептение.

На ранина по зелките се стичаше на едри капки синя утринна роса. Остринко, но много приятно миришише на колумчени домати. В короните на орехите се сияеше слънцето и листата, полъхнати от утринния вятър, леко трептяха. На пазара най-добрата сергия беше неговата. Той се виждаше там - препасал чиста престишка, малък, разговорчив. Имаше

много приятели, много клиенти. Неговият зеленчук се харчеше най-напред. Мнозина му даваха поръчки за другия вторник. Беше малък. Милка беше жива. Децата бяха малки. Беше леко и хубаво да се живее.

Изведнък, без да очаква това и без да го иска, тази мисъл му щукна, заяде го отвътре, наруши нощите, че и дните му.

Не успя. Предаде се, замина. Пътува, обхванат от голямо нетърпение, изпратен пред прозореца на вагона. Страхуваше се да не пропусне родния си град, да не го отвлече влакът някъде далеч.

На перона попита за града - беше същият, неговият. Погледна гарата - беше друга, непозната. Уплаши се.

Попита за неговата улица "Старовежовна". Нямаше такава улица. Тогава тръгна, воден от оня първичен инстинкт, който върща котките, захвърлени някъде далече, на много километри, към родното им място...

Поспрая в покрайнините на града, където някога извеждаше улица "Средновековна", сенна се, познал няколко къщи, спомнил си даже стопаните им. Градчето беше малко, всички се познаваха. Тръгна, получил сигурна ориентировка. Още двеста-триста метра и като погледне наляво, че види пармарциите и зад тях неговата градина. Най-напред ще съзре трите ореха, разперили шатри край пътя, тъй че сянката им да пада на вън. Защото ореховата сянка е тежка и листата му са люти, троят даже ги винте треви...

Мина тези триста метра и надеждата растеше върхуто му. Вървеше на долу и се възираше с трескав поглед край пътя... Къде са тези ваджийски орехи? Изведнък видя нещо, което го стресна, извади го от равновесие. Край шосето сякаш внезапно, неочаквано изникна огромен магазин, който затули цялото пространство. Пред вратата блестяха на слънцето вървачи лъскави колички. Идваха хора, влизаха в магазина и се загубваха вътре.

Тихомир Митрев се изплаши не на шега. Какво ставаше тук? Къде е градината му? И къде е попаднал той, на кое място и в кое време? Заобиколи и надникна за магазина. Там се беше ширнало огромно мъртво пространство от сивкав асфалт, ни жива тревичка, ни зелено стъркче, ни плодно дървче. Само десетина краи, наредени като парад. Сърцето го заболя. Върна се обратно, плах, обръкан, сякаш премазан от непосилна тежест.

Пред магазина стоеше човек в униформа, с лента на ръкава и с доска винущителен вид. Охрана. Охраната се

взгledа в посетителя, който се бълташе наоколо, погледът му се изпълни с подозрение. Край "Била" се мотаеше всяка къде народ и не всички бяха с добри намерения. Обикалят като кучета край касапница, мислещи си охраната.

- А бе, господине, да те попитам нещо - приближи несмел пенсионерът Митрев.

- Тука беше моята градина. Зеленчукова градина. Най-добрата в околията. И с три ореха край пътя... Къде е градината ми? В гласа на странния посетител се долавя влажни плачливи нотки...

- Старче, вярът ме ве в на бял кон тебе - отвърна с убийствено слизождение охраната. - Тука от десет години е магазин "Била". Богат магазин, и от пиле мяко ще намериш...

- Мене от пиле мяко ми не трябва. Аз си търся градината - довери му наново грижата си Митрев.

* * *

Когато Владимир Митрев, убедомен от полицията за находката на лицето, обявено за общодържавно издирване, пристигна от столицата в родния си град, завари баща си приседнал на една скамейка пред големия магазин, омързен, изморен и чак смазан от отчаяние.

- Какво дишаш тук бе, маме? Ние се убихме да те търсим из цяла България?

- попита синът с глас, в който болката, горчивия укор и облекчението се преливали едно в друго.

Старецът видяла глава, но в погледа му нямаше радост от срещата.

- Знаеш ли какво, Владко - отрони той сконфузено, - нали тогава тръгнахме много бързо. Колата беше дошла, пък всяка минута струва пари и аз в бързината знаеш ли какво съм сторил?... Ами забравих пръта за брусене в клоните на третия орех. Ниско в самия най-долен чатал. Беше хубав прът, дрянов, донесъл го беше циганинът Мехмед, от Тунджкала го беше отсякъл. Чуден прът беше.

Сега такова нещо никъде не можеш да намериш...

Синът остана слизан. Не можа да проговори веднага.

- А бе, маме, маме, ами че това беше преди тридесет години, бе човек. Какъв ти прът и каква градина... - въздейна той.

В мона му имаше такава горест, можеше да се разплакче.

- Ами на гроба на мама ходи ли? - попита той, за да отклони разговора.

- Че какъв гроб? Тя нали остана в София? - отвърна спокойно бащата...

От широката врата на магазина изтичаше народ като река...

Дух на еретик, ум на мъдрец

Органичният патос, безпощадната искреност и честност, до болка изострената правдивост обагрят и осмислят белетристичните видения на Дончо Цончев

Иван ГРАНИТСКИ

1

Още един от фалангата големи български писатели си отиде от тая пуста и печална земя - Дончо Цончев тръгна из безпределните пространства да търси духовете на Емилиян Станев и Николай Хайтов, Ивайло Петров и Любен Дилов, Васил Попов и Йордан Радичков, Генчо Стоев и Вера Мутафчиева... Дано да ги намери. Той беше от една кръвна група с тях. Творчеството и житейската позиция на тези изключителни личности оцветяват духовния хемоглобин на нацията. Можем ли да си представим какво би била днешна България, ако по някаква злодейска прищаяка на Прорицания бяхме лишени от тяхното творчество и граждански пример?

Най-близките приятели на Дончо Цончев знаят, че през последните дни и седмици той буквально заприлича на свещ. Тялото му, тази временна обвивка на безсърдечния човешки дух, изтъняващ и буквально изгаряше, но лицето му, което бе прозорец на неговата душа, засияващ с особена, почти мистична светлина.

Осъзнавайки кристално ясно, че си отива, Дончо Цончев с изключителна воля продължаваше да свещенодейства пред олтара на българското Слово. Десетки негови удивителни вълнуващи разкази и есета се появиха по страниците на вестниците. Като че ли той искаше, преди да замине на последното си пътешествие, да отпари заредени с добра и светла енергия думи към своите съвременници.

Това че той ни напусна в тъй труден за Отечеството момент, ни прави потъжни, по-потиснати и по-обезвърени. Именно в мигове на върховни изпитания и потресения България има нужда от истински мъже и достойни жреци на българското слово.

2

Той обладава мощн и поразяващ талант. През десетилетията на неизточимо творчество и най-злонамерените негови критици постепенно онемяха, признавайки, макар и със скърцане на зъби, качествата на художествените му видения.

Повече от половин век Дончо Цончев се подвизава на сцената на българската литература и ние трябва да признаем, че трудно бихме могли да си представим нейното лице без стомиците разкази, фрагменти в проза, новели, романи, в които ненатрапчиво, но завладяващо и органично се усеща диханието на епохата. Този художник ве контурира на свое време, не се побоява и от най-страшните социални сисонанси и трансформации. Обществените сътресения като че ли не само привличат, но и изострят писателското му зрение. Едва ли той си е поставил за цел да обрисува портрета на нашия бурен, изменчив век, но резултатът е именно такъв.

Малцина са творците с толкова категорично и кристализирано до предела яснота усещане за спецификата на конкретните социални и екзистенциални процеси и тенденции. Но не социологическият (условно казано) подход бе определящ за неговите художествено-естетически експерименти, а по-скоро психологическият. Дори когато Д. Цончев ни поднасяше къси разкази, свободно реещи се във формата на фрагменти разсъждения, той бе воден от интуитивната идея да открие духовните предпоставки и мотивации за една или друга проява на героя - макар понякога да е без име, да е просто нюанс; нещо като лека въздушка на уморено или възторжено съзнание, почти съзерцателна пауза между два такта на сърцето или напрежнато търсещ истините на разума.

3

С цялостното си творчество Дончо Цончев ни убеждава, че е приел за своя естетическа философия думите на Великия Промагор: Човекът е мярка на всички неща. Романите, повестите и разказите му дирят художествените измерения на Човешкото, опитват се да поставят най-неудобни въпроси и естествено, стигат до най-невероятните им отговори, били те трагични или апокалиптични. Този писател е един от малкото наши съвременници, който не загуби оптимистичния (а защо не и хедонистичния?) си, по принцип, възглед за живота и действителността. Той знаеше, че наистина ние не живеем в най-справедливия от всички възможни светове (ако би се изразил Волтеровият Kangug), но вътрешната светлина на мислечия индивид може и трябва да побеждава мрака на отчаянието, резигнацията, скептицизма. Ето защо героите на Дончо Цончев притежават удивителна жилавост, издръжливост, борбеност, неизточимост и сила воля.

4

През последните години той сбра и насочи своите усилия към територията на малкия разказ, есето и фрагмента. Тук се домогна до удивителни постижения. От една страна, продължи великаната традиция на българските разказвачи на ХХ век - Елин Пелин, Йордан Йовков, Георги Райчев, Светослав Минков, Емилиян Станев, Николай Хайтов, Антон Дончев, Ивайло Петров, Йордан Радичков, Павел Вежинов, Васил Попов, а от друга - непрекъснато ни поднасяше свои собствени откровия. Като че ли е безძънен и безподобен талантът му да преоткрива фантастичните възможности на българското слово и език. Той си играеше със сюжета и фабулата като мъгълосник. Имаме чувството, че би могъл да напише разказ дори и по текста от табелата на която и да е улица. Виртуозното и артистично владеене на формата при него винаги е съдържателно. Дори да импр

вира, и най-разкрепостената и свободна (а може би и разюздана) форма бива дисциплинирана от силата на подсъзнанието, което винаги неизменно до ясна морална поука. Без да е морализаморствращ писател (най-малко пък на него биха му прилягали маниерът и практиката на скучен пастор), Дончо Цончев изпъква сред съвременните автори с категоричната социална енергия и определеност на своите външения. Защитата на националната идентичност в най-широкия смисъл на думата, съхранението на отечественото достойнство, чест и доблест бяха негова свръхзадача. При това художественият резултат е впечатляващ двойно и тройно тъкмо защото няма и капчца предпоставеност, тенденциозност, преднамереност. За Дончо Цончев в пълна мера важи определението Свободният човек (нека си спомним тук

природния, истински свободен Стендалов герой Феранте Пала) - свободен от илюзии и идеологии, от щампи и клишета, от безпринципни зависимости. Художникът Дончо Цончев се подчинява само на строгата си, слава богу, неподвеждаща го сила естетическа интуиция. От тази гледна точка писателят бе един от изчезващите вече - уви! - истински жреци на Словото.

Несъмнено едно от най-впечатляващите качества на този автор е състотянието на постоянна емоционална придвижнатост и нарастващ екстаз. Органичният патос, безпощадната искреност и честност, до болка изострената правдивост обагрят и осмислят белетристичните видения. Те привличат като магнит читателите и ги карат да възприемат на един дъх написаното.

Дончо Цончев, или другото име на художественото възхновение.

Непубликувано

Дончо Цончев:

„Принцовете“ съсираха идеята

- Коя от своите книги цениш най-високо?

- „Принцовете“.

- Защо?

- Защото стана точно така, както го предвиждах. Те ме взеха при тях с мисълта: „Ето вижте кой е с нас!“ Аз по душа съм ляв, с тях съм, но те съсираха една корава, стабилна партия, пълна с идеи. Те думата „идея“ едва ли я знаят, но направиха такива „демократични“ поразии... Имам един разказ - канят го човека на пленум, а той вика: „Имам работа. Зеле ще слагам в кацата. Зелето всянак се яде, а политиката - никак.“

- Значи разладането започва от време оно?

- И продължава да върви...

- Но днес като че ли е станало нещо като епидемично заболяване?

- Да, така е!

- А новите „Принцове“ как ти изглеждат?

- Същите, както съм ги описал. Милионерчета, пълни с други представи; никакъв морал и идея, философия. Жалко, че е така и че нищо не можем да направим. Без помощни сме. Лоша работа...

- Доколкото разбираам, симпатията ти е на страната на бедните?

- Да, социално мислец съм. И по дълбоко убеждение. Баща ми беше същият, макар да беше забогатял. Странно съчетание бяха спечелените от него милиони и лявата му философия - благородството, заарийността за другите. Той как раздаваше щедро като сеяч и пазеше бедните хора!

- Виждам, че не си добре със здравето, а работиш ли още, пишеш ли?

- Ежедневно, даже прекалено.

- Как намираш сили?

- От Бога, от природата Велика, неизчерпаема е тя и се грижи за Всичко. Казват: „Пази се, щади се, пастри се!“ За какво? Като има човек, трябва да се раздава. Много хубаво, щастливо нещо е да видиш очите на този, комуто си дал. Имаш чувството за рая.

- Но днес като че ли повече е на мода вземането, отколкото даването?

- Да, грубото животинско вземане, кражбата, шмекерълъкът, корупцията; да завлечеш другия; да си щастлив, че си измамил подло и коварно близния си.

- Какво пишеш в момента?

- ... Разкази за христоматии. Жоро Първанов пожела да му посветя една разказ. Викам: „Готово!“, а той като дете се радва. Нека да говорят, каквото си искат. Ще го напечатам в списание „Лов и риболов“. И той е за читанка.

- А каква е темата?

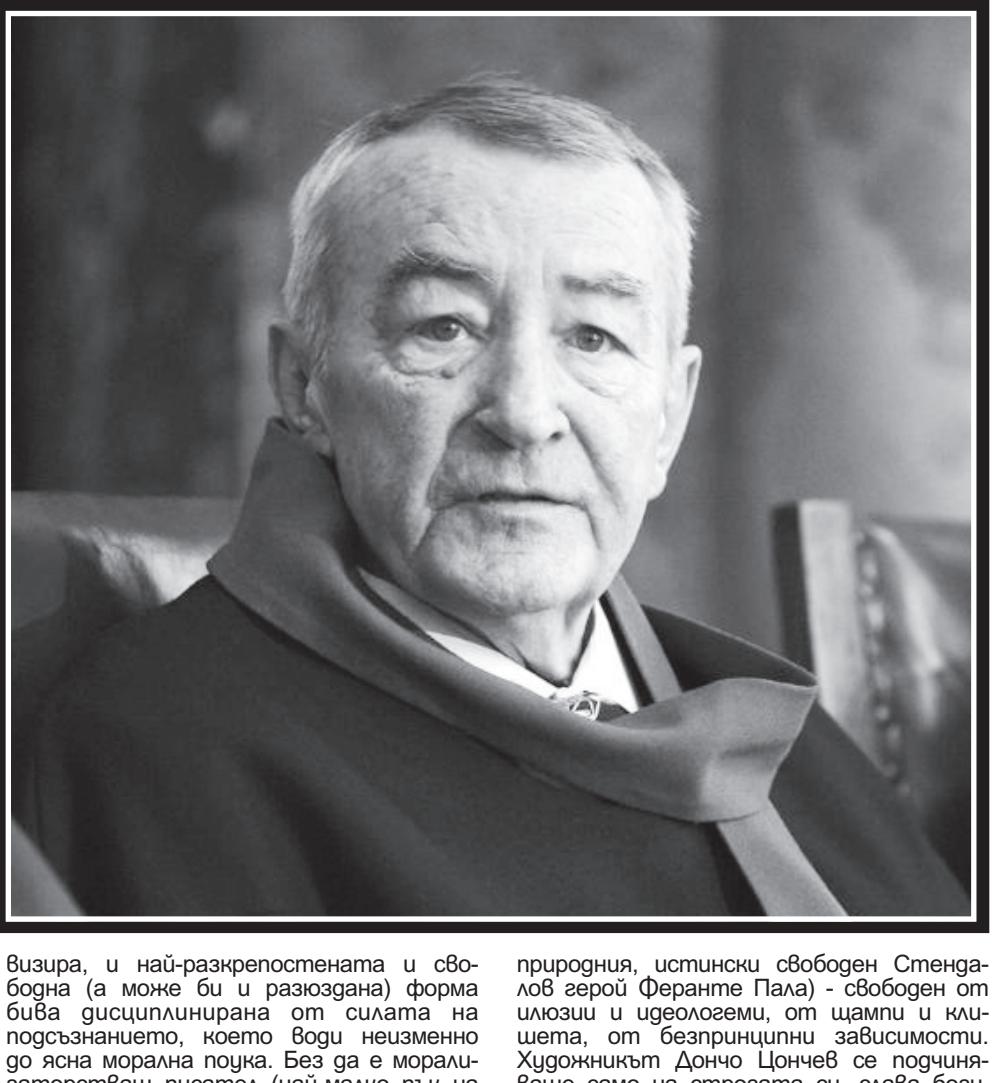
- Дядо и внуче отиват - ще трепят едн фазан. Дядото обаче го оставя да отлети. „Защо?“ - пита внучето. „Ами другата седмица къде ще ходим да го търсим, че да го видим пак...“ С една дума - нека да живее и да се въди, да скача по фазанките. Много красива история!

- Е, да, ама когато ловджията насочи пушката и стреля?

- Не, по такава красота не се стреля!

5.07. 2010 г.

Разговаря: Борис ДАНКОВ

Любомир Котев:

Ние сме народ от чичовци

Разговора води Тодор КОРУЕВ

- Роден си в Ямбол. Какво беше останало в твоето детство от този град, родил авангардизъм и анархизъм?

- Роден съм в Ямбол и живея в Ямбол, това е моят град, добър или лош, той завинаги ще си остане единственото ми отечество. Инак той и досега е град на благоразумни граждани и доморасли интелектуалци, чиито реакции са най-често забавни, но и омерзителни понякога... А от анархизма и авангардизма не бе останало нищо в годините на моето детство, комунизъм имаше, гив и необлагороден, като днешния капитализъм...

- Учил си българска филология. Кои бяха твоите студентски литературни приятелства?

- Някои са канцидати на славата, докато преоболедуват необузданата си младост, а други остават кърчмарски сосадици, които неуморно те занимават с мнимото си величие. Аз и моите приятели, мисля, се опитахме да защитим претенциите си. Ако успяхме, то е, защото имахме преподаватели като Никола Георгиев и Елка Константинова, свободомислещи хора, които ни учеха не само и не толкова на литература.

- Влезе в литературата с критика, после я изостави. Но мисля си не съвсем, защото продължаваш да се дълбаеш при писателите - първо Алеко Константинов, сега Йордан Йовков. Така ли е?

- Изоставих литературната критика, защото тогава бе забранено да се мисли, а някак не ми допадаше ролята на добре платен клакър. И не съвсем, защото хората с моя нрав, слаломират смело между разните жанрове, нехайки за условностите. Споменавам не случайно условностите, защото имаше една безумна комунистическа мода поетите да ползват като резервен жанр драматургията, а белетристите да пишат публицистика, докато на "пенклела" се гледаше с лошо око.

- Кое е това селце в "Селцето"? Как ти, градският човек, откри селото?

- Най-лесно е да кажа, че селцето е Медвен и няма да е невярно, но ще е подвеждащо, защото съм се опрял на местния фолклор, пресъздавал съм действителни случаи, визирал съм конкретни типажи, но съм дописал, досъчинил реалността, направил съм обобщения, валидни за всяко българско село, както ми се струва, както ми се ще да е. А инак, срещата ми с това село бе любов от пръв поглед, то фатално привока вниманието ми, приласка ме, даде ми уют, за който всяко съм копнял.

- В една анотация прочетох, че героите ти са близки до чичовци и до Чудомировите "нашенци". Това не ме изненада. По-занимателно ми бе твърдението, че при теб няма "положителни" и "отрицателни" герои. Не ставаш за социалистически реалист...

- Това за чичовците и нашенците го написа Христо Каракостоянов, който познава добре и мен и текстовете ми, а аз го приех за комплимент, а това за отрицателния и положителния герой го написа пак той, пък аз отново го приех за комплимент. Имаше защо да се радвам, щом не ставам, безспорно, за социалистически реалист, но пък продължавам най-плодотворните тенденции в нашата литература, Бог знае колко добре, но без съмнение. Българинът, автентичният герой на родната литература, е Иванчо Йомата, или Лъжлив Съби, или Нане Стоичко на

Елин Пелин, или Агата на Йовков, или Ганьо Балкански на Алеко, или Гоца Герасков на Радичков, все екземпляри, както прозорливо изтъква един от създателите им, които ще те удивят, но няма да те възхитят.

- Влизаш в ролята на рушител на национални митове, свали от пиецата Хитър Петър, Крали Марко, Андрешико... Няма лошо да се преосмислят героите от фолклора и литературата. Но не се ли хваща понякога в ролята на ревизор, който търси да намери нещо тъмно, нечисто, мрачно в националните ни персонажи и се инати да светне лампата?

- Няма нищо по-смешно, по-жалко, от нескончаното ни митотворчество, занимавам се нарочно с това в последната си книга "Българинът според Йовков". Съдете сами, Крали Марко, големият герой в националния епос, е турски Васал, загинал под знамето с полумесец, в битка със свояте. А неговият непримирим противник, черният Муса Кеседжия, наопаки, е воювал на наша страна във въстанието на Константин и Фрудин... Тъй са объркани и сътешните домашни митотворци, като най-яркото доказателство е прословутият Хитър Петър, който най-често краде и лъже, който често е стопроцентов глупак, та не бива да се възхищаваме дотолкова на срамните му подвизи, а още по-малко да се идентифицираме с него.

- Не си ли несправедлив към някой национални черти: ученолюбие, трудолюбие, гостолюбие, та ги отричаши? Та ние с тях още се тупаме по гърдите.

- Никога не съм имал претенцията на някой, който казва всичко по проблема, единствената, абсолютната истина, напротив, допускам, че съм твърде субективен понякога и затова съм написал "Народопсихология", а не "Народопсихология", това са тезиси, които можеш да приемеш, но можеш и да отхвърлиш. И не отричам нито ученолюбие, нито трудолюбие, нито гостолюбие на българина, а само искам да погледнем по-реалистично на дъстоприемствата си, да видим доколко ги притежаваме, да помислим не се ли самоопияняваме напразно...

Невъзможно е, щом е тъй, да се каже докога ще сме такива, но ще са ни нужни

неимоверни усилия, за да превъзмогнем себе си - казва известният писател, който скоро ще навърши 60.

Честито!

ствата и недостатъците си, ние сме склонни да мистифицираме същността си. И кое то е пагубно, сме се възрастимили в заблужденията си. Казвам съм и пак ще кажа, гърците не са от по-добър психофизиологически материал, но разчитамо им е по-хармонично, защото са възприели за нравствен императив заклинанието на Делфийския оракул, ако не се лъжа: "Познай себе си!" Ние също не искаме да познаем себе си, също се гнусим от същността си, също сме отчаяни от самите себе си, та все се напътваме да се представим по-добри, отколкото сме, напътваме се да изължем и другите, и себе си. Напразни, ненужни, непродуктивни усилия, пилеене на сила, на енергия, видоизменение! Опитвам се, доколкото го позволяват възможностите ми, да вразумявам, но без даскалничана, без дидактическо насилие, а като мисля на глас...

- Какъв е с няколко думи *Ното balkanicus*?

- Тук, на Балканите, всички сме луди! - казва Емир Костурица, който е познавач на балканските нрави и непоколебим артист. Изтъквам артиста не случайно, изтъквам го, защото само разкрепостен човек, като него, назава нещата с истинските им имена, сконфузено ли, мълчи. Не бива, все пак, да го разбираем буквально, ние сме буйни и невъздръжани, виталността ни ражда ексцесии, хедонизъмът ни оргии, но никога не губим разсъдъка си, като се забавляваме. И така обаче стряскаме иноземца, пък и себе си учувдаме, като ядем до умиране, като пием до умиране, като сме ненаситни в леглото. Балканският човек е играещ човек, отдален на радостта, на удоволствието, трудолюбието, с кое то тъй се хвалим, не е силната ни страна. А сме войнствени, може би, защото искаме да опазим убийството си битие, от кое то без умора се оплакваме...

- Да сложим на твоя кантар /"Българинът според Котев/" най-добро и най-лошото у наше на паланцата. Кое ще натежи повече?

- Никога не съм търсил нито лошото, нито добро у българина, а още по-малко съм ги слагал на кантар, защото съм убеден, че всеки народ има и своите светли, и своите тъмни страни, както и в това, че съществува на каквото равновесие в природата, че Господ е милостив към човека. Всеки човек, мисля, не българинът, е кълбо от противоречия и ако имаме ние наш, гомашен проблем, той не е в това, че сме по-добри или по-лоши от другите, които са хармонични или нехармонични, точно колкото нас, а в това, че сме по-порядъчно некултивирани, че сме опърничави и не желаем да се променяме, когато е нужно да го направим...

- И накрая оптимист ли си за бъдещето на България?

- Да, България ще пребъде, въпреки че сме опърничав народ, или тъкмо заради това. Нека не забравяме, че опърничавостта означава и устойчивост, че сме една от най-старите държави в Европа и май единствената, дото никога не е променяла името си...

(Със съкращения)

Носталгични пейзажи

Графични и живописни композиции на Петър Морозов показва „Върхове“ по случай 130 години от рождението на големия творец

Близо 40 графични и живописни произведения очертават биографичния път на един от най-харесваните български пейзажисти - Петър Морозов (1880-1951). По повод 130-годишнината от рождението на големия творец неговият внук, съвместно с галерия „Върхове“/бивша „Сибанк“, организира богата ретроспекция с творби от колекциите на НХГ, СГХГ, БНБ, на семейството. Последната подобна по мащаб ретроспекция на Петър Морозов е била през 1980 г. по повод 100-годишнината от рождението му, реализирана от Съюза на българските художници.

Изложбата, която ще бъде открита на 5 август от 18.30 ч. в центъра на София, представя пълноценен обзор на целия периметър от творчески изяви на Петър Морозов. Поставя специален ак-

Старият мост в Ловеч

цент върху неговата най-голяма страсть - българският пейзаж със старини. Особено внимание е отредено и на ролята му като "пионер и един от големите

майстори на съвременната българска печатна графика", както го определя Доротея Соколова в текста към брошура на изложбата.

В днешно време талантливото художествено наследство, оставено от Морозов, има стойност и на сантиментален документ на гледки, взаимоотношения и манталитет в една България от миналото още от невинното, патриархално и ориенталско начало на предишното столетие. Именно заради тази ретроатмосфера преобладава носталгичното и романтично настроение в картините.

Освен десетките пейзажи от стари български градове, изпълнени в техниките офорт и акватинта, в експозицията е включен и най-известният живописен автопортрет на художника от 1903 г., който се съхранява в НХГ, както и представителният портрет на неговата съпруга Цвета Морозова.

В периода 1897-1904 г. Петър Морозов учи в Държавното рисувално училище при професорите Мърквичка и Митов. Силно повлиян от битовизма в тяхната живопис, той прави значителен брой композиции със селски и пазарни сюжети. Като изключително любопитен момент от творческия процес на този автор могат да се видят и оригиналните метални плочки, от които е печатал своите графики, наследени от семейството, както и скици, и подготовките рисунки.

Изложбата е отворена за посетители до 29 август в арт салона на ул. "Славянска" 2, съобщи за ДУМА Светлана Куюмджиева от галериите.

10x10 - нещо старо, нещо ново

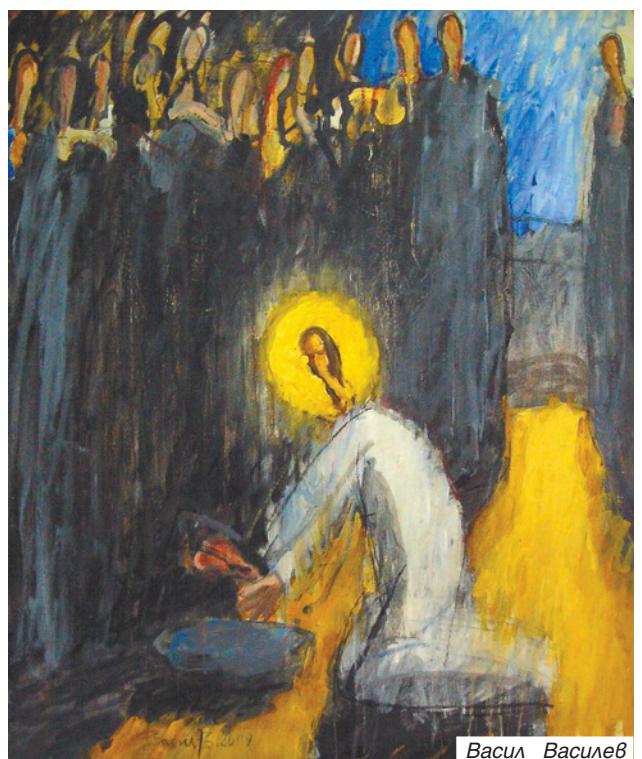
Цигуларките от „Хипнотик“ откриха изложба и галерия

Павел Митков има постоянни изложби в чешкия курорт Карлови Вари, в Берлин и Ню Йорк. Гордее

се с над 30 самостоятелни експозиции в Европа, САЩ, Филипините, Дубай, Япония и други.

Десет варненски художници представят по две свои картини с най-малко 10 години разлика във времето на създаването им. Боян Янев, Васил Василев, Венци Антонов, Георги Иорданов, Иван Обретенов, Лора Маринова, Маргарита Войнова, Николай и Марина Русеви и Милен Маринов са авторите на 20-те платна, които са подредени във варненската галерия "Ларго". "10x10 - нещо старо, нещо ново" е мотото на експозицията, която е тридесет и втората поред от този цикъл. От тези платна мирише на масло, но и на минало. Повята на времето е променил до неузнаваемост рисунъка и колорита на някои от тях, на други - не чак толкова, коментират галеристите и канят ценителите на пъстра разходка във времето. Хората, които мисля, че познавам, изведнъж ми се разкриват в нова светлина. Има невероятни находки и изненади - "Вечерен прозорец" от 1985-а показва автопортрет на Иван Обретенов с чаша вино. Венци Антонов зашеметява с големоформатно

"Даная", рисувано в далечната 1976 г. В невероятния автопортрет на Боян Янев отпреди 20 години гледа млад рицар, с буйни къди и метални доспехи. Васил Василев "тежи" на мястото си с картина от 1985-а, рисувана върху шперплат. Николай Русев

"осветявя" стените на галерията с творбата "Ангел", рисувана с масло и злато няколко години. Ако искате да надникнете в тези цветни истории, може да посетите изложбата до 8 август в морската "Ларго" (ул. "Тодор Икономов" 1).

Последният проект на фотографа Бабак Салари "Травми и чудеса: портрети от Северозападна България" се

Портрети от Северозападна България

занимава с темите за загубата и болката на хора, чието семейство се разпадат поради факта, че част от тях заминават на работа в чужбина. Това е втори съвместен проект на Бабак Салари и Диана Иванова след "Моята улица. Кубински истории". Изложбата ще бъде открита на 5 август от 18 ч. в Националната художествена галерия. Куранторка на експозицията е Или-

яна Китанова. Бабак Салари започва да се занимава с фотография като тийнейджър в родния си град Шираз, Иран. На 21 години е затворен за шест месеца от режима на Аятолах Хомейни за политическата си дейност. Прекарва една година като бежанец в Пакистан, след което отива в Канада, където подновява както обучението си, така и заниманията си с фотография.

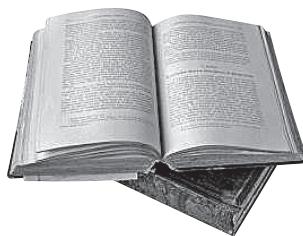
Салари освен фотограф е и преподавател, установил се в Монреал, чието интереси в документалистиката са свързани

с малцинствата, обитаващи периферията на обществото. Проектите му включват поглед върху иранските творци, живеещи като бежанци в Северна Америка и Европа; матриархалните туземни общности в Мексико; хомосексуалистите и travestitите в Куба, и бежанците и пострадалите във войните в Афганистан, Пакистан,

Ирак и Палестина.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

□ Лавица

Видима Вселена

С новите си разкази Милан Ангелов ни води из тайниците на нашето битие

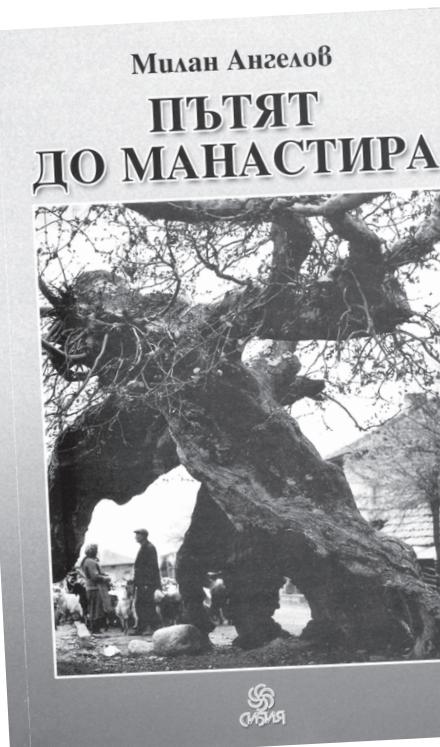
Велин ГЕОРГИЕВ

Сборникът с разкази и новели "Пътят до манастира" на моя земляк Милан Ангелов е малък по обем - четири издателски коли със седем заглавия само. Това е обем на стихосбирка, макар близо седемдесетте страници да са достатъчен мегдан да покажеш какво можеш, когато словото ти е доверително, съкровено...

Милан Ангелов е роден в селцето Бело поле, което е до Благоевград, на левия бряг на Струма - там, където тя е тиха и спокойна, а аз - малко по-долу, в Крупник, което е на десния бряг, но оттам също в своето детство съм наблюдавал основния планински пейзаж и за двама ни: Пирин, Рила и Влахина са нашето малко отечество и на свой ред в този планински декор всеки съсредоточава сетивата си около своя бащин дом и по-натам и още по-нататък. За да тръгна и аз след Разказвача, който иска да ми покаже пътя до манастира. Този манастир е националната ни люлка - Рилският манастир. Манастирите са огнищата на българския дух, крепости на българщината. И всички пътища водят към тях, или идват от тях и се връщат пак там. Такъв е вътрешният строеж на нашия свят, такава е архитектурата му, това са тайниците на нашето битие.

И макар тънката като стихосбирка книга на моя земляк на пръв поглед да изглежда с малък обем за застъпените в нея жанрове, ще си позволя да цитирам нещо от нея, което почти не правя, дори когато говоря за поетичен сборник...

"Моят слънчев ден, моята лунна нощ - неръкотворните ми платна и без право на продан. Звън на хлопки; проточен глас на жет-

варка; предутринна разпявка на чучулигата в ръжта... Простор на вси страни. Видима вселена."

Не знам дали Милан Ангелов подозира приятната ми, творческа завист, че е нарисувал и видимия, и невидим пейзаж на нашия общ свят. Затова ще кажа, че и моето детство и пробуждане за реализация е в тази рамка от планини, която е щрихирал той като художник, загатвайки за цялата многовековна участ на деди и прадеди, защото в тези щрихи е и беровчанинът Илийко, легендарният Ильо войвода, който е бил пандурин в манастира, към който ме води Разказвача - моят земляк... Защото от думите му по пътя, под прелищи мълнии между планинските острия и окръгле-

ности на пътя ни излизат оживели покойници от поверието, под светлините на мълниите застава и народният закрилник Кара Ильо, дето подбира като златни люспици в пъська думите си: "Ти там, при Неофита, над четмата и писмовността наблегни..." Защото Рила манастир е лек за проглаждане..." Разказвачът ми говори за поп Стоян Разловски, за неговите преображения ми говори с устата на най-стария монах... Защо "Пътят до манастира" е дълъг, проправяли са го такива като Ильо войвода, като поп Стоян Разловски, за да завърши и не само, и не толкова с молитвените си слова.

Защото "Пътят до манастира" отива и се връща, за да ни поведе към лето хиляда деветстотин и трето, към поредната българска трагедия, наречена Илинденско въстание. И после. Особено после. Покъртилна е срещата на народния водач в бунта Йосиф Дулев с оцепелите си съселяни на Бигла - над опожареното село. Тази Бигла, която душманинът не може да срине като домовете им долу, сега е най-драматичната сцена между онемелия след погрома войвода-водач и оцепелите му сънародници. В тези последни страници може да ти се изправят косите.

Никак не е лесен "Пътят до манастира". Той преминава дори през огромната храупа на над шестстотингодишния джигуровски чинар, който е на корицата на сборника и е една метафора към видимата вселена на Милан Ангелов - сладкодумното носталгично чедо на нашето малко отчество. Той е един от скритите резерви на неизтребимото ни българско коляно, което пише на коляно, за да се не затрие племето ни.

□ Роман

Информацията какво ще се случи в бъдеще е най-ценната стока

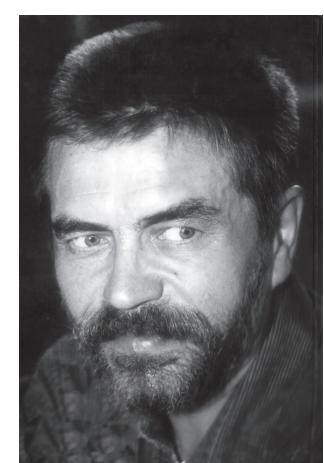
Независимо дали се насочва към историята или съвременността, следният с голям интерес руски автор Сергей Алексеев винаги остава верен на себе си - да разкрива дълбоки и вечни истини, скътайки ги в интригуващи сюжети, разказани увлекателно. И независимо дали читателят ще приеме всичко за истини, или просто ще чете за развлечение, посланието в книгите ѝ ще стигнат до него, оставяйки трайна следа в съзнанието му. Алексеев си спечели много почитатели и в България с поредицата си "Съкровищата на Валкирия".

Книгите на Сергей Алексеев разкриват древните знания, съхранили се в затворените кръгове на изолирани се от съвременния свят общества в далечния Сибир. В това познание, предавано от дълбока древност, са за-

пазени мъдростта и опитът на прадедите, които са живели близо и в хармония с природата. Често те са се справяли с болестите много по-успешно от съвременната медицина, обяснявайки интереса към тези книги издателят Пламен Тотев от ИК "Персей".

Сега на българския пазар е най-новият роман на Алексеев -

"Мълчанието на пирамидите". Сюжетът е повече от интригуващ: Във висшите етажи на руската служба за сигурност са получени предсказания от тайнствен мъж какво ще се случи в страната следващата година. Когато прогнозите му се събъдват (икономическа криза, промяна в цените на нефта и газа, самолетни катастрофи, воен-

ни конфликти, терористични актове), той обещава да предскаже още за дванадесет години напред. Но има специални условия...

В далечния сибирски град Забавинск спецслужбите прихващат информация за мистериозния пророк. Негови хора установяват контакти с бижутери, като ги карат да вадят зародишните песъчинки на скъпки перли.

Шефът на службата за сигурност изпраща в Забавинск Сергей Самохин, агент от спецотдела, занимаващ се с разследване на необичайни и загадъчни явления. Задачата му е да установи кой е мистериозният пророк, къде се намира и какви сили стоят зад него. Подозренията са, че това е същият пророк, лежал в ГУЛАГ и правил прогнози за Сталин. Но някой грижливо е почистил всяка следи за него в архивите...

ЗАВРЪЩАНЕ КЪМ НАЧАЛОТО

Gega®
GD 351BULGARIAN
FOLK
DANCES

PETKO RADEV & FRIENDS

Pетко Радев - кларнет, Иван Кирев - акордеон, Петко Дачев - акордеон, Иван Михов - цигулка, Иван Хаджийски - тромпет, Иван Шибилев - акордеон, Емил Колев - акордеон, Иордан Иотов - акордеон, оркестър с диригент Петко Радев, Иван Кирев, Христо Тодоров, Емил Колев,

Коста Колев са записали музиката в новия албум от поредицата "Завръщане към началото" - "Български народни танци - Петко Радев и приятели", който музикална къща "Гега ню" пусна на пазара, научи ДУМА от Калина Маринова. Сватбарско хоро, Мариченска ръченица, Копаница, Черноконевско хоро, Гердемско хоро, Брезниш-

Народни хора и ръченици с *Петко Радев*

Прочутият кларнетист записа с приятели втори диск от поредицата „Завръщане към началото“

ко хоро, Дълго хоро, Зетъвска ръченица, Садовска ръченица, Белореченско хоро, хоро "Гърнчарка", Сватбарска ръченица, Свободенска ръченица, Ямболско хоро, Милевска ръченица са включени в диска.

В българската музикална култура кларнетистът Петко Радев заема особено място. От една страна, той е сред най-изявлените класически музиканти - свирил е в оркестъра на БНР, Софийската филхармония и оркестъра на Миланска скала. Изявява се като солист с впечатляващ репертоар. Негови записи, реализирани с пианистката Мария Принц, са издавани от "Гега ню". Професор е в Музикалната академия в София.

От друга страна обаче, е

сред легендите в българската народната музика. Брилянтен изпълнител, той умело съчетава виртуозната си техника с блестящи импровизации върху образци от българската народна музика. Създава оркестър за народна музика, с който участва в записите на редица певици и певци - Стайка Гьокова, Недялка Керанова, Иовчо Караванов, Груйчо Дочев и много други. Близо 20 години сътрудници на Петко Радев са и най-големите инструменталисти - Петко Дачев, Коста Колев, Емил Колев, Иван Кирев, Иордан Иотов, Иван Хаджийски. Записите от това време отдавна са се превърнали в класика в българската народна музика, а изпълнителите от следващите поколения (някои

от тях са негови ученици от Музикалната академия) се отнасят с респект и уважение към музиканта, създад нов стил в жанра и проправил техния професионален път.

Програмата Петко Радев и приятели представя най-близките партньори на изпълнителя. Тя е продължение на изданието Петко Радев и Петко Дачев. Двата диска, обединени в поредицата "Завръщане към началото", са ярка илюстрация на таланта и майсторството му, на умението на музиканта да обединява и да развива постиженията на повъзрастните си колеги. Уникалният стил на Петко Радев и днес продължава да радва ценителите на българската народна музика.

„Viva Elvis - The Album“ излиза за 75-ата годишнина на Краля на рока

Legacy Recordings в сътрудничество с Elvis Presley Enterprises, Inc. и Viva Elvis от Cirque du Soleil в ARIA Resort&Casino в Лас Вегас обявиха издаването на "Viva Elvis - The Album", в който е включен гласът на Краля в съвсем нов контекст. Албумът ще излезе през октомври, научи ДУМА от Павел Атанасов.

Безспорен Крал на рокендрола, Елвис Пресли остава една от най-силните фигури в съвременната култура. "Преди Елвис, споделя Джон Ленън, нямаше нищо." След Елвис светът изглежда и звуци по различен начин. С характерните движения и силата на гласа си той разбиваше граници и установените правила, направи революция в света на музиката, филма и модата и същевременно предизвиква сеизмични вълнения

сред половете, расите, класите и поколенията.

Постмодерната студийна работа улавя духа на Елвис от съвременна гледна точка. "Viva Elvis - The Album" представя по нов начин вокалните изпълнения на Краля в широк спектър от нова музикална среда. Това ново звучение напомня за многообразието и способността на Елвис да работи с всички музикални жанрове - от блус до рок, от соул до госпъл, от южен фолк до Вегас поп, като ги съчетава с елементи на гаражен рок, пънк, бърън и хип хоп.

"Viva Elvis" е брилянтно музикално преживяване, споделя Адам Блок, зам.-президент/генерален менеджър на "Legacy Recordings". Толкова е креативен и модерен, нарежда по подобаващ начин Елвис в контекста на нашето съвремие, който

допада на феновете от всички възрасти и различните видове музика. Свежестта и новаторството в тези песни те грабват и разтърсват и албумът е поредното доказателство за величието на музиката на Елвис Пресли и днес."

"Какви щяха да бъдат песните му, ако сега ги създаваше, пита продуцентът Ерих ван Турно, музикален режисър и аранжор за албума от Cirque du Soleil. Искахме да уловим духа на Елвис Пресли, докато прокарваме път между музиката му и следващите поколения фенове."

Докато работи върху музиката за албума Ван Турно - с помощта на Хюго Бомбардиър, асистент продуцент и асистент аранжор на албума - прекарват над 3000 часа в прослушване и преглеждане на безброй

албути, филми, концертни записи, интервюта и домашни записи на Краля на рока. По време на този процес са подбрани над 17 000 семплъти от песни на Елвис - сиров материал за шоуто.

В чест на музикалния гений на Елвис албумът включва песни от ерата на издигането му през 50-те години, неговите албути с филмова музика, триумфалното завръщане към сцената в "68 Special" и разбиващите му изпълнения в Лас Вегас. "Burning Love," "Suspicious Minds," "Blue Suede Shoes" и "It's Now or Never" са между песните, трансформирани за юбилейното издание. Първата възможност да се чуят части от сензационния албум ще бъде през седмицата на Елвис в Мемфис на 14 август, по време на събитието "Разговори с Елвис".

Рут и Стив Хартли бенд на сцената на „Spirit Of Burgas“

Запомнящо се участие ще запише Рут Колева на тазгодишното издание на "Spirit of Burgas". Специално за своите фенове изпълнителката ще представи най-новия си проект, разработен съвместно със Стив Хартли бенд. Очаква се Рут да излезе на Blues&Jazz сцената на фестивала в компанията на холандеца Стив Хартли (бас и вокал), Васил Вутев-Васето (барабани), Петко Дреников-Пеко (китара), Джей Холи (саксофон) и Филип Александров-Фичо от "Phuture Shock" (клавири). Датата е 13 август, а музикантите ще свирят непосредствено преди "The Prodigy". Към групата ще се присъедини и вълшебният саксофон на Джей Холи - американец, който живее и свири в Холандия, записал участие в различни проекти, измежду които и с музиканти като Франк Запа и Бони

Райт. Това, което феновете могат да очакват, е оригинален микс от пи-фънк, хип-хоп, соул, латин и джаз бленда, или както самият Стив Хартли определя, стила на проекта - спейсфънк (spacefunk), научи ДУМА от Роси Маринова.

Приятелството между Рут и Стив започва от Холандия. Но предложението за съвместен проект идва от барабаниста Васил Вутев-Васето, който също като Рут от години живее в страната на лалетата. Стив и Васил се познават и свирят заедно от години. Постепенно се заражда и идеята да съчетаят своето фънк и ню соул звучене с вокалите на Рут. За пръв път проектът им Стив Хартли бенд ще бъде представен на българска сцена именно на "Spirit of Burgas 2010". Междувременно Стив Хартли продължава да работи по соловия си проект "Step into the light", а Рут Колева - върху своя пореден сингъл и дебютен албум, който почитателите ѝ могат да очакват през есента.

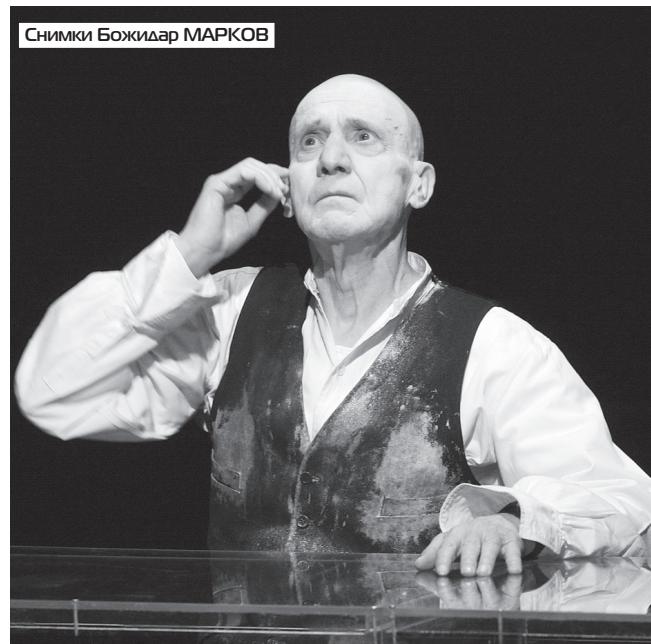
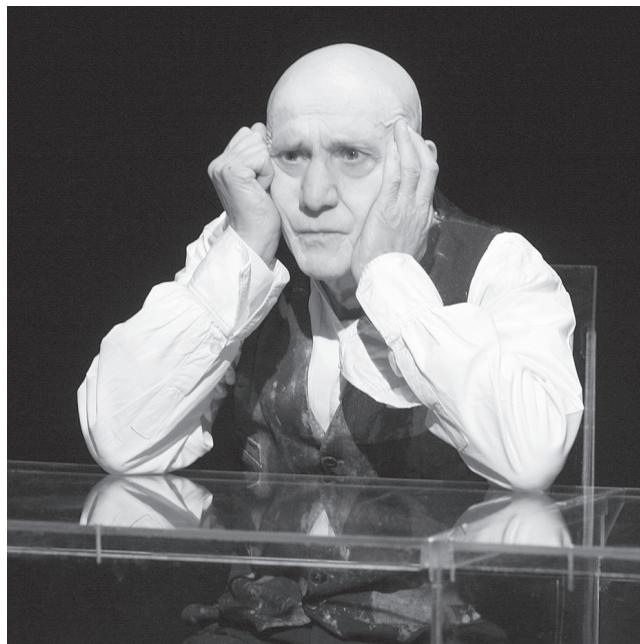
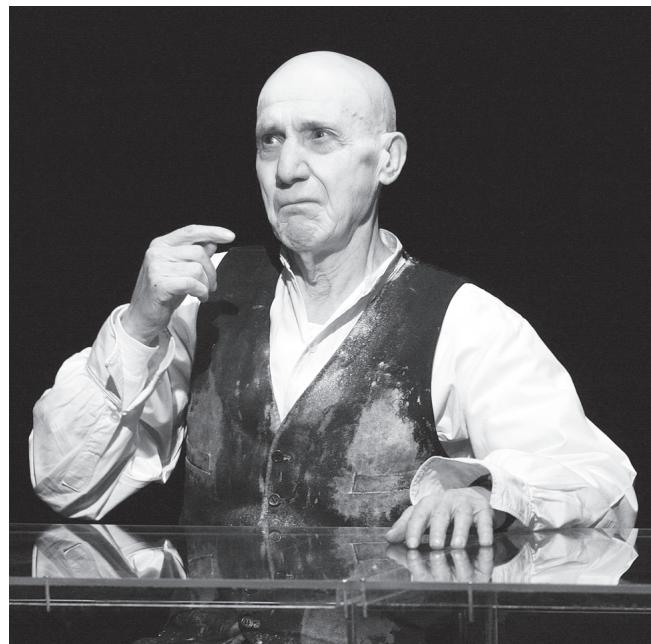
Страницата подготови
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Стеви Хартли
и Рут Колева
(вляво)

Снимка Михаела РАЙКОВА

Трите лица на Крап в постановката "Крап" по Самюел Бекет в Народния театър

Наум Шопов - артистът философ

**Моето око винаги е обърнато към онова, което ми предстои, към онова, което трябва да направя.
Винаги искам да е ново, винаги искам да е непознато, казва актьорът в очакване на следващата роля**

Светлана ПАНЧЕВА

Лица и дрехи, и слова представях аз така изкусно, че със собствения ми език говорех различни хора, може би тези думи на един средновековен жонглер, прославен със съвършеното си маисторство на лицедей и разказвач биха могли да послужат и за определение на необикновеното актьорско изкуство на Наум Шопов. Защото той е не само великолепен интерпретатор на образи и характеристи, но и необичайно задълбочен актьор-философ, при това абсолютно нестандартен, отличаващ се от всички други, и върховно истиински.

Съдбовна сякаш е срещата на актьора Наум Шопов с автора Самюел Бекет и неговата пиеса "Последният запис". Може би защото ролята на Фернандо Крап не само се нарежда сред най-добрите му роли в театъра, но и защото през последните 18 години Наум Шопов я изиграва три пъти в три различни по внушение, смисъл и прозрение спектакъла. Като че ли този Крап, с неговото бяло клоунско лице, червен нос и огромни обувки, който се опитва да изживее живота си отново чрез

прослушването на записаните на магнитофонна лента мимолетни впечатления и чувства, предизвиква актьора да търси и намира все нови и нови смысли на живота и съществуванието. Може би най-хубавите години от живота ми преминаха. Но все още има надежда за щастие. Сега, когато у мен гори този огън, това е убеждението на Крап в постановката на Димитър Еленов, озаглавена "Последната лента на Крап".

Този Крап е много различен от героя на Бекет или дори би могло да се каже, че в това представление е останало много малко от Бекет и има много повече от Наум Шопов. Крап продължава да изповядва живота си пред магнитофонната лента, но не прави тъжната и жестока екзистенциална равносметка на неслучилото се, а вместо това точно обратното - надява червен клоунски нос и бодро танцува между две гълтки уиски. Той е изключителният, силният човек, който в края на живота си открива неговия смисъл и иска да продължи да живее, защото още има какво да изживее и какво да каже на хората. Наум Шопов се връща към този образ, за да се опита да каже на хората да погледнат в себе си, за да видят, че имат достатъчно място за още любов, каквото и да им се е случвало. При първото ми представление на края оставаха сълзи, сега искам да оставя надежда, казва актьорът за тази си роля.

В третата си интерпретация на Крап на камерната сцена в Народния театър Наум Шопов играе само с миглите си в продължение на пет минути. Тялото му е застинало неподвижно, опряно на стъклена маса, погледът е невиждащ. Всичко е потънало във влудяващо мълчание. То трае само пет минути, но изглежда безкрайно. Когато актьорът най-сетне проговоря, отронва: "Ро-ол-ка пет. Ро-ол-

Жестоко-тъжният крал Лир на Наум Шопов в постановката на Явор Гърдев

ка пет. Ро-ол-ка пет". Изминават още пет минути и този път мълчанието наистина става плашецо.

В това представление, наречено просто "Крап" и поставено от самия Наум Шопов, отправна точка е тълкуването на английската дума crap. На английски това означава боклук, нещо мирисно. Боклукът на Бекет обаче е нещо различно. Има съединения, които пулсират и питат: "Зашо, човече, си станал боклук?" Ако се вгледа в себе си, човек ще види, че се е превърнал в боклук, защото се е вторачил в едно нещо, извадил го е от заобикалящия го свят и го е превърнал в цел, която го погубва. Покрай стремежа си да стигне целта, човек забравя да живее, така актьорът обяснява своето виждане за образа и пиесата. И ако първият Крап в постановката на Крикор Азарян беше отчаян старец, неспособен и нежелаещ да открие смисъла и пътя, ако при втория Крап се процеждаше макар и малък лъч на надежда и някакво особено безгрижие, третият е не само деградирал физически и психически, но е затаил в себе си омерзение и погнуса.

Наум Шопов не крие, че има роли, които не харесва. Много са образите, през които съм минал. Не всички харесвам. Само някои са останали в съзнанието ми. Човек неминуемо един ден иска сметка от себе си. И в такива моменти разбирам, че ролите са завършкът на на-

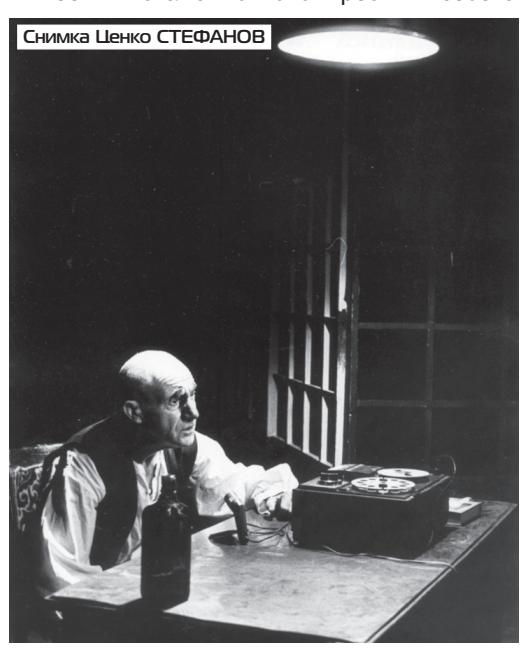
увенчава нестандартното му и титанично актьорско присъствие в съвременния български театър. А началото е ролята на Сеня в "Машенка" от А. Афиногенов през 1948 г. на сцената в Стара Загора, макар за същински старт на актьорската си кариера той да смята постановката на Леон Даниел по "Чудак" от Назъм Хикмет във военния театър през 1958 г.

Две са сцените, където Наум Шопов е живял своя напрегнат и плодотворен актьорски живот - повече от три десетилетия играе в театър "Българска армия" и създава едни от най-добрите си работи - като Митчъл в "Трамвай "Желание", Карабибрахим във "Време разделно", Гаев във "Вишнева градина", Робеспир в "Делото Дантон" или Поприщин в "Дневника на един луд" и почти две десетилетия на сцената на Народния театър, където негови роли са още Лука в "На дъното", Хаджи Атанасия в "Чичовци", Анастас Попхинов в "Тайната вечеря на дякона Левски", Леополд в "Безкрайно отчаяние", Едгар в "Мъртвешки танц", Фирс във "Вишнева градина".

Нищо няма смисъл без признанието на тези, които ни гледат, които ни заобикалят, които ни аплодират, ако заслужаваме това. Те ни дават енергия, смята актьорът, който за своите 80 години е отдал на публиката толкова истина, любов и искреност, че винаги остава един от най-чувствителните, дълбоки и умни актьори в българското кино и театър.

Най-новата роля на Наум Шопов е Фирс в постановката на Крикор Азарян "Вишнева градина" от А. Чехов

За първи път Наум Шопов играе в "Последният запис" от Самюел Бекет през 1992 г. в постановката на Крикор Азарян

Другаде в мъжко гърло

Магия е песента на фолклорната формация „Бански старчета“ и никой още не е разгадал тайните ѝ

Иванка ИВАНОВА

Да отидеш в Банско и да не чуеш прочутите по света „Бански старчета“, е все едно да отидеш в Рим и да не видиш папата. Преди гостуването ми в стария-млад планински град запитах доста софиянци, слушали ли са „Банските старчета“. Досещате се какви отговори получих! А наперен младеж със скринарска прическа ме поучи: „Госпожо, не бански старчета, а бански бабек!“, имайки предвид месния деликатес.

На раздумка присядаме с Атанас Янчовичин. При него заедно вървят резбарството и хармонията от багрени звуци и ритми. Представи ми се шеговито: „Капитан на отбора „Бански старчета“.“ Капитанът прибави, че в този състав са от 3-4 години. Радва се на младите попълнения - братята Костадин и Марин Бърдареви. И двамата са с висше музикално образование. Костадин или Динко по банска, дори грабнал щерка му Стефка. Свири на кларнет, саксофон, пиано и други три инструмента. Брат му е най-младият, едва на 22 години, и майсторски владее китарата и акордеона. Старейшината на групата - Павел Ионович, е на 60 години.

Завършил техникума по дърворезба, Атанас десетина години е работил в резбарското ателие в родния си град. Казва, че много дърворезбени неща из Банско са минали през

меналния състав преди тридесетина години, а водачът на отбора сладкодумно нареежда как от деца обичали песента. На сила никой не ги е карал - отвътре, от сърцето им извирала тръпката към песенното ни богатство. Приятели създали младежка фолклорна група към читалището.

„Пораснахме и постепенно оформихме „Банските старчета“. Обиколихме Европа, прелетяхме и зад океана. Миналото лято бяхме на поредно турне в Швейцария. Поздравихме с 4 концерта швейцарците за националния им празник.

Навред ни се дивят

посрещат ни с радост и аплодисменти. Изпращат ни с покани за нови гостувания. Без паричието обаче не ни позволява да отговаряме на всяко желание за срещи извън България.“

Моля г-н Янчовичин да разкаже за рода, за себе си, и той с гордост подчертава, че много поколения преди него в бащиния род са все банскали. Дядо му заслужено сочели сред най-тачените люде на града: „Какъш ли дядо Стефан Янчовичин, всеки знае, че е бил от най-честните банскали. Цял живот със стока, с животновъдство се е занимавал. Железен род на дълголетници сме. Баща ми е на 84 години, а чично чукна 93. Горд съм с миналото на рода си. Надявам се

такъв глас се не ражда!

братя Бърдареви включват и техни обработки на народни песни. Имат и авторски песни - на Димитър Янев. Между другото редовно аплодисменти получават тук и зад граница и за „Мера според мера“ по Яворовото стихотворение, но и за песните по Вапцаровите стихове „Хайдушка“ и „Крали Марко“. Споменавайки за аплодисментите - точна, безпристрастна оценка за таланта на групата, шефът и припомня какъв възторг са изтръгнали дори от сцената на Международния джаз-фест „Банско 2009“ през август. За пръв път фолклорна формация стъпва на джаз сцената.

Красив българин, с осанка на пирински комита и топли искри в очите, Атанас Янчовичин продължава с откровенията си. Кой знае защо опитва да премълчи как „Бански старчета“ са пели и свирели на царска сватба. Задно с Албена Вескова, солистка на „Българе“, и Иво Папазов и групата му, завинаги покорили, веселили гостите на сватбата на Калина и Муньос в Боровец. Любопитствам какво е да се представят пред царски сватбари от цяла Европа, а капитанът усмихнато обяснява, че не правят разлика между величества и обикновена публика. Бърза да освездоми обаче, че аристократите слушат много по-внимателно. Като в приказките

три дни на воля се надсвирвали и надпявали

пред сватбарите. С подаръци дарили всеки изпълнител, до двете коляно.

Според г-н Янчовичин щом 7 пъти из Европа ги посрещат едва ли не по царски, значи от първия път много са ги харесали. Оказва се, че и в Шатите си падат по якото банско пеене. „За удивление, признава Атанас, там знаят повече песните ни, отколкото в България. Бях поканен като преподавател на банско мъжко а капелно пеене да отида в САЩ.

Узнавам, че знаменитите „старчета“, вечно млади и с дух и хъс даряват музикална омая, като изпълняват главно автентичен фолклор.

Напоследък покрай двамата

водих половин година семинари в Чикаго, Сиатъл и в канадския град Ванкувър. Успеем ли здрав финансов гръб да си осигурем за задграничените турнета, там публиката, особено българите, естествено с похвали, благодарности ни посрещат...“

Когато потърсих г-н Янчовичин, притесних се от ранния час, а той бодро ме увери, че съвсем от малък става не по-късно от 6.00 часа, та с широко отворени очи, на ранина, да среща сълнчев-

на в „Песен за Радон войвода“.

Може би раздумката ни трябваше да тръгне с въпроса какво отличава световноизвестното банско мъжко фолклорно пеене, но предпочето отговорът да е финален акорд.

„Бански старчета“ за мен е всичко - начин на живот, младост, самочувствие.

Другаде в мъжко гърло такъв глас се не ражда.

Неповторима е мъжката

„Бански старчета“ на портрет.
Вторият от ляво на дясно е Атанас Янчовичин

вия изгрев. Не пропуска, каквото и да е времето, сутрешното бягане на чист въздух за здраве.

Въобще пълноценно се радва на живота, на природата. Как да не повярваш, че за него светът наистина е хубав. Та нали от десетилетия с песен и свирня, с дърворезбите си, раздава на хората щедростта на своя талант.

Всички песни, изпълнявани от „Бански старчета“, безспорно са му любими, но като че ли най-отпред поставя

Възпева за банскаия Левски - Радон Тодев

Приел го е за истински човек на всички времена. А легендата за героя еувковече-

банска песен.

Може би идва от диалекта ни, от природата, от чистотата на бистро-струйната река с тъй поетичното име Глазне (по нашеински - очи), от закрилника през вековете Пирин планина. Магия сякаш е песента ни.

Докато слушах изповедта на капитана на „Банските старчета“, си спомних изреченото от признания за „Крал на басите“ Николай Гяуров преди години пред мен: „Не познавам нищо по-красиво от човешкия глас.“

Ще допълня след видяното и чутото в Банско - няма нищо по-вълнуващо от мъжката песен.

Рекламен клип с алпийски рогове

ръцете му. Малките тогава дъщерички Стефи и Лени, като истински художници подсказвали с рисунките си какво татко им от дървото да вae.

Според него и пеенето, и свирнята, и дърворезбата си искаят много, много любов:

„Без обич, преклонение - нищо не става

всичко от себе си трябва да тръгва. Тъй е при нас, „Банските старчета“. Певци и свирачи сме всички. Аз съм с тамбура и тарамбука. Трима от групата сме и дърворезбари“ - обобщава капитанът.

Оказва се, че „старчетата“ са осмина, но когато представят прочутото банско а капелно пеене, мъжко пеене без музикален съпровод, излизат шестима титуляри.

Естествено, в началото на разговора ни любопитствам чия е идеята за създаване на фено-

□Образование

Тука има, тука нема... платено обучение

Забърка се каша и със студентите у нас, извънщи от страни на ЕС

Велиана ХРИСТОВА

В комична ситуация се оказаха депутатите от ГЕРБ, след като първо внесоха поправка в Закона за висшето образование, която въвежда в държавните вузове платено обучение за бакалаври. А след това при второто четене на закона в четвъртик направо обезсмислиха поправката. Може би се стреснаха от съпротивата на всички парламентарни групи, които фактически не гласуваха нито за първия внесен вариант, нито за втория. По принцип да прехвърлиши финансиранието на образованието от държавата към джоба на семействата не е антикризисна мярка. Антикризисно би било, ако субсидиите на вузовете не бяха намалени с 20 на сто, а бяха останали поне на досегашното ниво, както това бе направено за полицията и военните... Накрая недоволни от поправения закон се оказаха всички - и тези, които не го искаха, и няколкото вуза, които настояваха за него.

Защо вузовете на практика няма да спечелят нищо? Те се надяваха да им разрешат да приемат бакалаври срещу заплащане в рамките на незадетите бройки от общия капацитет на всеки вуз за обучение, определен от акредитационната агенция (НАОА). Така щяха да прехвърлят свободните места от специалности, за които все няма кандидати, към платено обучение в атрактивни специалности, където пък местата все не достигат. Например, ако в право са приети 100 души и 100 са останали неприети, тези вторите могат да бъдат взети срещу заплащане и да носят на университета по-високи приходи. Такъв беше и първоначалният вариант на внесения проект за промяна в закона. Ала сетне самите вносители промениха идеите си и на второ четене парламентът одобри текст, според който платени студенти може да се приемат само в онези специалности, в които остават незадети места. При това в рамките на 5 на сто от тези свободни места, а не на 10%, както бе записано първоначално. А платен прием се разрешава не изобщо, а само за двете следващи учебни години.

Изненадващото стягане е в правилна посока, само че е безсмислено. По простата причина, че щом няма желаещи да учат в държавната поръчка в специалности като физика и химия например, няма как да се появят желаещи да плащат от джоба си цялата издръжка за същото нещо. Така платеното обучение

ХЕМ ГО ИМА, ХЕМ ГО НЯМА

Същото се случи и с таксите за платеното обучение. Според първия внесен вариант те трябваха да са в размер от 70 до 200 процента от субсидията, която хазната плаща за издръжката на един студент държавна поръчка в дадена специалност. В окончателния вариант обаче бе прието всеки студент, който учи срещу заплащане, да внася в касата на вуз същата такса като държавните студенти плюс субсидията, давана иначе от държавата. Така всъщност и от държавния, и от частния студент висшето училище ще получава една и

съща сума, само че частният ще я дава цялата от джоба си, а за държавния 70 на сто ще дава хазната. С това пък бяха пресечени мерациите на някои факултети, които вече си точеха зъбите да оставят нарочно незадети места в привлекателните специалности, та да ги запълнят с платени студенти с по-високи такси. Платените магистри пък ще внасят новата по-висока такса само за учебната 2011/2012 г. Така че нелепицата "платено обучение в държавен вуз" едва ли ще донесе кой знае какви приходи на висшите училища.

Освен това НС прие, че събранието от платено обучение може да се харчат единствено в полза на студентите - не за заплати, например. Стъпка също в правилна посока, само че

Висшите училища не това искаха

Докато промените се обсъждаха в ресорната комисия, се оказа, че едва

държавна такса - общо 9600 лв. или 4800 евро. Но

ПОНЕЩЕ ГИ ВЗЕМА ЗАКОННО

Странното е, че депутати съветваха проф. Митев да иска увеличаване на капацитета на МУ, та да приема повече платени студенти. Някаква халваджийско-бозаджийска сметка, която изобщо не отчита, че капацитетът на всеки вуз е определен според осигуреността му с преподаватели, с база и с други възможности за качествено обучение. Много от нашите вече 52 висши училища непрекъснато искат от НАОА да увеличава капацитета им и никой не може да разбере откъде се взима този нов потенциал, при положение че преподавателите в България не рекъснато намаляват, както отчита НСИ.

И още един проблем откърхна обсъждането в комисията - не е решен в закона въпросът как се приемат чуждестранни студенти. За да са при равни условия с българските кандидати,

ли не единствен яростен защитник на платеното обучение е ректорът на Медицинския университет в София проф. Ваньо Митев. Причината е, че в МУ-София прииждат доста студенти от Гърция, желаещи да учат за лекари у нас. Само че според задължителните правила на Европейския съюз студентите от страни членки трябва да се обучават у нас при същите условия, при които се обучават българските младежи. При влизането ни в ЕС това бе записано и в нашия Закон за висшето образование. Затова от 2007 г. насам всички български вузове са длъжни да вземат от гръцките и кипърските студенти (които са най-много) същата такса, както от българските. Ако са прибрали по-високи суми, правили са го незаконно. Когато обаче законът ръзрешава платено обучение за българи, тогава и студенти от страни от ЕС може да бъдат приемани срещу заплащане. Та битката се оказа главно за удовлетворяване на Медицинския университет.

Но какво показва простата сметка? Ако от един чуждестранен студент до сега МУ е вземал такса 6000 евро, от сега нататък може да взема 8700 лв. (колкото е субсидията) плюс 900 лв.

и българските университети не се отказват лесно от него, понеже държавните матури в средното училище все още не са изпитани като хората, а оценяването в тях е чрез нагаждане по усреднени резултати "едно към гътепре". Ако пък подлагат на конкурсен изпит студентите от ЕС, те са ощепените, понеже не владеят добре български, а изпитните програми са съставени според държавните образователни изисквания в България, които за тях са чужди. Така или иначе

ВЪПРОСЪТ УВИСНА В КОМИСИЯТА

и очевидно би трябвало да бъде решен в изцяло новия Закон за висшето образование, който МОНМ обещава от месец март насам, но кога реално ще се появи на хоризонта не може дори да се гадае.

Като стана дума за регулираните професии, да си спомним, че за тях в Закона за висшето образование (ЗВО) има особени правила. Европейският съюз също изиска обучението по регулирани специалности като право, архитектура и медицина да става в специално създадени за тях факултети. Според нашия ЗВО факултети в областта на регулираните специалности се създават с решение на Народното събрание (чл. 9, ал.2, т.1). В такъв случай как във Варненския свободен университет например има и архитектурен, и юридически факултет, без те да са създадени с решение на парламента? Акредитация от НАОА за специалност право ВСУ има - от октомври 2008 г., а за архитектура - от октомври 2009 г. И двете са за по 6 години с оценка "много добър". Но решение на НС за откриването на такива факултети няма.

Според експерти неспазването на закона трябвало да се установи от комисията за следакредитационен контрол и тя да сезира министъра и парламента. Уви, според Закона за висшето образование въпросната комисия

НЯМА ТАКИВА ПРАВОМОЩИЯ

- по закон тя следи единствено дали вузът е изпълнил препоръките, дадени му от НАОА при акредитацията. Следакредитационният контрол не се занимава с това дали вузът наруша закона. Това би трябвало да е задължение на просветния министър, който е отговорен за изпълнението на ЗВО. Накрая се оказва, че всъщност никой не следи какво се случва с висшите училища с течение на годините. Разбира се, случаят с ВСУ е само повод да си кажем, че от 1996 г. досега ЗВО е поправян точно 32 пъти (по над 2 пъти на година) и май вече се е превърнал в решето, през което всичко се сипе хаотично. Един път създаден, всеки вуз е оставен на самотек. Да не говорим, че по закон при създаването на висше училище в решението на парламента се вписва задължително предметът му на дейност. Което не попречи неотдавна на НС да създаде Пернишкия университет, без да запише областта на науката, които са предмет на дейността му. Мотивът на ГЕРБ-аджийите в комисията бе, че не се знаело как трябва да се открие нов факултет, ако вузът един ден реши да си го създаде. А законът е казал много ясно как се открива нов факултет - за регулираните специалности от парламента, за останалите - от Министерския съвет. Само преди дни министър Сергей Игнатов се опълчи срещу СУ, че приема медицински сестри, без още да има акредитация за това. За частните вузове обаче никакви упреци няма и никакъв закон за тях сякаш не важи. Което пък наруши конституционния принцип за равенство на собственостите.

Очевидно, със закона има проблеми - не са един и два. Вместо да бъдат решавани те, постоянно се създават "на парче" нови. От два дни си имаме и платено обучение на бакалаври в държавните висши училища. Или нямаме? Проблемите тепърва предстоят.

□ На фокус

Обикновен фашизъм

Родни неонацисти „на повикване“ обслужват най-крайната и дясна част на властта, отдалечавайки ни от Европа

Лилия ТОМОВА

Не са нужни много думи, още по-малко трябват заклинания и прокоби. Просто погледнете тези снимки.

Не са на диво място. Не са „вдън гори тилилски“. В центъра на София са, в Борисовата градина. Вандалските драсканици са върху Братската могила, а срамните - за нас, за съвестта, за честта и достойността на България надписи, са написани от наши сънародници.

Агресивните призови са недвусмисленi. Нападателни, дефинитивни, не търпящи друг поглед, друго мнение, друго виждане. Власти са низи, затова - ние определяме, категорични са авторите им, и това личи по текстовете.

Не познаваме осквернителите нито по име, нито по лице. Но е очевидно - те нямат страх от Бога, а и от властта, просто защото тя си е тяхна, колкото и сильно да звуци тази констатация.

Защото - чий е паркът? Наш? А кой го стопанисва? Столичното кметство не знае какво се случва ли? Власти не ходи в Борисовата градина ли? Но дори не това е най-важното. Макар че по целия свят гробищата, мемориалните паркове показват особена предназначение, изтъквайки на преден план

не само спомена за починалиите

но и героично увековечаване на историята и миналото, като се превръщат в място на преклонение, почит и търсещо уединение поклонение... Зачитането на мемориалите пък е върху колективните спомени за обществената значимост на изобразените личности. Такава е и ролята на паметниците в паркова среда, а мемориалната система „Бележити българи“ включва 41-метровият обелиск Братската могила, из-

дигнат през 1956 г. - там, където са препогребани костите на борци против фашизма, на партизани, на ятаци. Повечето, ако не и всички, избити без съд и без присъда през 1941-1944 г.

Затова най-важният въпрос е -

къде е Българският антифашистки съюз

БАС по дефиниция обединява млади и стари в стремежа им да спрат неонацизма. Та - къде е организацията, която е призвана да напомня за мина-

лото и да предпазва бъдещето от повторението на безумията? Какво правят другарите ни, за да „отварят очите“ на младите, за да е ясно, че „Бий комунистите“ е просто агресивен и вероятно пиянски призив, че „Комунизъмът е болест“ е просто празен лозунг, каращ ни да забравим за равния си никога старт, и че абсолютното не е вярно, при това - документално невярно, че „Партизаните са престъпници“? Какво направи нашата-ваша организация, другари, за да забие тревожната камбана - и вече не толкова за да забие! Да организира хората, да вземат деца и внуките си, да очистят обелиска. И да поставят стражи пред него - нали сме много? Нали сме силни заедно?

Къде е БАС и за още нещо - да тревожи всеки ден общинарите за безобразията и безумията? Да ги държи отговорни и да им търси сметка! Дано въпросите, тези въпроси не си останат риторични...
Преди демократията парковото пространство около Братската могила беше охранявано място, където хората отиваха на разходка, а и за да сложат цвете, не непременно за близък човек от семейството си. Днес - виждате как е.
Защото се навърхиха и стават все по-агресивни родни неонацисти „на повикване“, които ходят дори с татуировки на Хитлер. Някои от тях заради семейната си среда, други, подтиквани, явно или

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

тайно, от политици с тяхното мислене, трети „заради купона“. Ето заради тези, последните, всички заедно, с БАС или без тази организация, трябва да сме в една редица.

За да знаят всички българи, за да знае светът - ние не просто сме в Европа. Ние сме Европа. А там никъде не поругават бойците от съпротивата - живи или мъртви. Никъде не драскат обиди по мемориалите, никъде не крещят срещу загиналите в онази страшна война, чиято 65-годишна победа честваме тази година.

Българските вандали

не са внесени отвън.

Отгледахме си ги през демократията - всички заедно. Едни - с цел и умисъл, другите - с безразличието си. И макар че въпросните неофашисти провокират съблъсъци, например с т.нр. Луков марш (в чест на убийствата след Девети септември 1944 г. главорез, шеф на легионите ген. Луков), например с побои над свои върстници, дръзнали да защитят правата на чужденците в България, например при първомайски прояви на левицата, неонацистите все пак не са силини. Слаби и страхи са, макар че вече си имат и политическа представителност.

И за изпълнителите, и за поръчителите, е важно да рушат - не само паметниците, а и нашата памет. И много е удобно за властта да представя не-офашистите и момичетата от комунистическата организация „23 септември“ като „противопоставящи се фенове на различни футболни клубове“. Не е така. И битите, и биячите изповядват идеология. Точно нея трябва да спрем - заедно с Европа, която „стопира в зародиш“ подобни прояви.

след Унгария, в която ще има паметник за жертвите на комунизма. Пред столичната църква „Св. Седмочисленици“ ще се появи всъщност вече втората в столицата (след тази в градинката на НДК) паметна плоча, върху която ще са имената на палачите от преди Девети септември.

И ще е от стъклобетон паметта за фашизма...

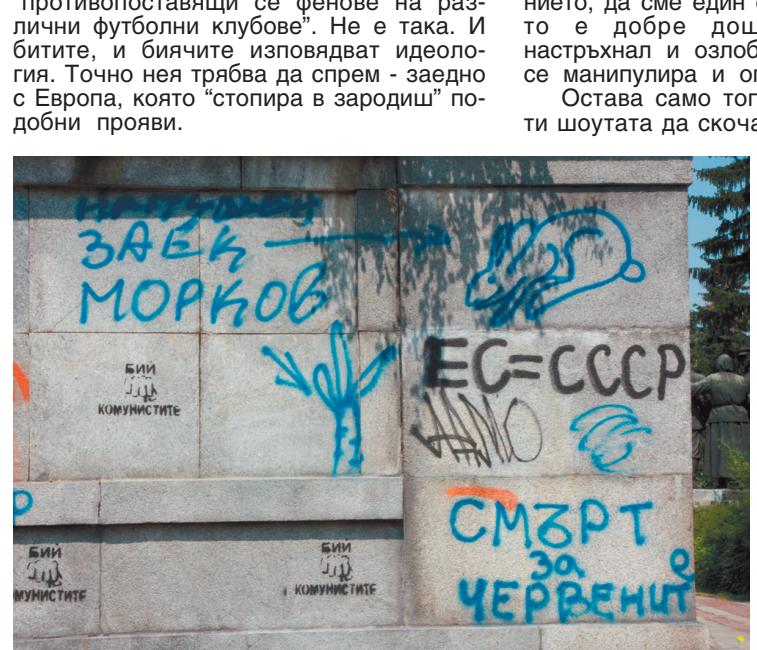
Не се и съмнявам, че това ще се случи. Затова пак питам, както и да звуци, дори и лично - защо Българският антифашистки съюз мълчи? Когато очевидната (и очевадна) цел на седесарската инициатива е да се насяска на населението, да сме един срещу друг. Което е добре дошло за властта - настърхнал и озлобен народ най-лесно се манипулира и ограбва.

Остава само топмоделите от риалити шоутата да скочат от телевизорите и да призоват: „Хайде да изгорим по някоя книга, която днес се занимава с четене?“

А и Волен Сидеров оня ден откроех се закани, че новият закон за медите ще сложи всички и всяко, където му е място то. С което разконспирации замисъла на властта за бъдещата суперцензура.

Та колко стъпки остават до зловещия, откровен, до обикновения фашизъм?

Ще позволим ли да се случи?

R Вестникът на Българката!

Истинската жена чете истински вестник!

Камалонен № 136

**ВЕСТНИК
ДА ЖЕНата**

В СЛЕДВАЩИЯ БРОЙ НА „ВЕСТНИК ЗА ЖЕНата“ ЧЕТЕТЕ:

Одисей в рокля. „Желязната болярка“ Виолета Тодорова превзема с игла в ръка президентския дом в Никарагуа, но оцелява благодарение на добри бедни хора

Софийски пейзажи. Булката тръгва, сватбата не тръгва

Нъмбър уан! Роди ме, мамо, пожарникар душите ни, човешките. Вестник във вестника, списван от читателите

Родна летопис. На село по коситба и вършитба

Първата ми среща с царица Йоанна. Рубриката „Под полата на историята“ се води от сладкодумния „магьосник“ Михаил Топалов - историограф, писател, журналист

Азбуични магии. Огънят пречиства и пази от зли сили

Готовски теттер. Рибна фиеста

Семки, занимавки. Тестове, игри, вицове, големи кръстословици с още по-големи награди

Маргарита и звездите вещаят. Най-добрите седмични хороскопи

□ Позиция

Човекът, който градеше мостове...

В памет на Желязко Домусчиев

д-р Пламен СЛАВОВ

През юли 2010 г. Желязко Домусчиев щеше да навърши 65 години. Отиде си от нас внезапно, оставил празнина, която и днес, шест години след смъртта му, продължава да зее страшно в душите ни.

Голямото му и всеотдайно сърце не издържа на ударите - подли и неочаквани, на омразата - политическа и човешка, на предателството - особено от хората, на които си вярвал и си се доверявал.

Желязко беше човек, който градеше мостове. Те свързваха не само брегове, както е мостът на Стара река в Карлово, а и хора - често с различно социално положение, с различна етническа и религиозна принадлежност, с различни убеждения - политически и идеологически. И днес могат да се видят хора, които, преминавайки по "Желязков мост" в Карлово, се спират пред паметната плоча, навеждат глава в знак на почит и уважение и слагат цвете.

Направеното от Желязко Домусчиев продължава да се оценява положително и с одобрение от гражданите на Карлово и общината. Дори нещо повече - превърна се в мерило за работата на неговите наследници на най-отговорния пост на местната власт. Той остана в съзнанието на карловци като кмет на община Карлово, председател на Общински съвет - Карлово, един от основателите на Об-

щобългарския комитет и Фондация "Васил Левски", член на Управителния съвет на Сдружението на възрожденските градове, най-активният радетел за Апостоловата гора - символ на Карлово в памет на Левски, инициатор на редица значими и важни дела за Карлово и Стремска долина, възродил за следващите поколения реализирането на идеята за тунела "Троян-Карлово", като председател на едноименното сдружение, активен участник в работата на Националното сдружение на общините и Регионалната асоциация

на общините "Тракия".

Познаваха го не само в Карлово, общината и в Пловдивско. Познаваха го в цяла България и зад нейните граници. Неговото родолюбие беше посветено на каузи - Апостола, Карлово, Стремската долина, България. За тях беше готов на всичко. Затова се раздаваше - всеотдайно, с енергия и жар. На моменти беше по своему откровен, остръ, рязък. Но умееше да се извини, когато греши, да поискаш прошка. Самият той прощаваше - с усмивка и великолудие. Беше идеалист, не се отказва-

ше от мечтите си.

Желязко беше преди всичко патриот и човек с голямо сърце, работеше, без да се щади, като кмет, общественик и стопански ръководител. Бранаше, отстояваше и възраждаше създаденото от нашите предци в името на българщината. Като заместник-председател на Общобългарския комитет "Васил Левски" възроди националните чествания на Левски, Ботев, Вазов и останалите възрожденци на Стремската долина. Действаше последователно за съхраняване на училищата и читалищата в Карловската община, на традициите и празниците, които за него бяха символи на духовното ни оцеляване. Дългите години работи във "Вазовските машиностроителни заводи" - Сопот, го превърнаха в ревностен защитник на ВМЗ и други знакови предприятия в района, на интересите на хората, които работеха в тях, на техния хляб и работа пред държавните мъже на България. Имаше голям принос за запазването на Карловския гарнизон. Подаде ръка на младите хора и заедно създадоха Общински детски и младежки парламент.

Най-хубавото е, че и днес Желязко не е само в сърцата ни. Преди няколко месеца се роди внукът му, който носи и трите имена на дядо си - Желязко Димов Домусчиев. Малкият Желязко има неговите черти на лицето, във вените му тече неговата кръв. Сигурен съм, че и духът на големия Желязко се е вселил в него.

Домусчиев (вдясно) и президентът Първанов откриват моста над Стара река, 2002 г.

Нямам място монументи на раздора

Иван СТОИМЕНОВ,
политикономист,
бивш член на РМС

Неотдавна главният архитект на Столична община излезе с предложение да се издигне паметник на "жертвите на комунизма" в световен мащаб. По негова инициатива бе направен макет на бъдещия паметник и поставен на подходящо място за обществено обсъждане. Предложено бе и мястото на поставянето му - небезвестна софийска черква в централен столичен район.

Изненадващата новина предизвика широк обществен дебат в медиите - електронни и печатни. Становища от крайно леви до пристрастно десни. И малко адекватни на обективната историческа и морална истина и актуална конюнктура - идеяна и идеологическа. И моята скромна особа поднася своята лепта в анализите на все още продължаващата дискусия.

България не се нуждае от паметник на раздора, враждата, противопоставянето и националното разногласие и разединение.

Паметник на жертвите на комунизма на българска почва - това символизира преди всичко българския монархофашизъм, неговия държавен и политически елит, наказан от народните съдища, сформирани с наредбите на отечественофронтовско-

то правителство, в което комунисти са само четирима. Наредбата е подписана от земеделския водач Никола Петков. Законът е приет и в изпълнение на указанията на ръководителите на държавите победителки във Втората световна война - Сталин, Чърчил и Рузвелт, и на Съюзническата контролна комисия, делегирана в България (Ратифициран от Парижката мирна конференция - 1946-1947 г.).

Българският народ плати скъпъца на монархофашизма. Убити са над 10 000 партизани, над 20 000 ятаци, през затворите и концентрационните лагери и полицейски участъци са преминали над 60 000 души.

Народнодемократичното антифашистко деветосептемврийско въстание през 1944 г. разгроми окончателно българския монархофашизъм и откри пътя на народната демокрация като форма на държавна власт и управление.

Съгласно Конституцията на Република България фашизъм като теория и практика е забранен. Забранен е и във всички демократични държави. Разобличаването на фашизма като идеология и политика продължава да бъде актуална световна практика. Останалите живи участници в Втората световна война и националните съпротивителни движения в световен мащаб, с изключение на

българската въоръжена съпротива, се ползват с държавна и народна почит, признателност, уважение и редица материални придобивки.

Разиграването на картата за липсата на фашизъм у нас е в разрез с националните ни интереси за народно единение и съгласие. И води до конфронтация в обществото, от което нацията няма полза.

Изграждането на паметник на тоталитаризма е необосновано и недопустимо от политически и етичен аспект. Не могат да съжителстват заедно имената на Александър Стамбoliйски, Гео Милев, Владимир Заимов, Никола Вапцаров и хиляди други и на техните физически и морални убийци - капитан Харлаков, генерал Вълков, Богдан Филов, принц Кирил Сакскубурготски...

Предлагам да се проведе референдум за изграждането на следните паметници във връзка с честването на 66-годишнината от 9 май 1945 г. - победата над фашистка Германия:

- Паметник на политическия и духовен елит, зверски убит от български монархофашизъм;

- Паметник на българските евреи от Беломорието и Вардарска Македония - 11 341 на брой, изгорени в камерите на съмъртта в Освиенцим също по вина на нашите монархисти, фашисти, антисемити и колаборационисти.

Точката на И-то

Да бъдем различни

Иво АТАНАСОВ

Иска ни се много хора да са с нас, да ни подкрепят, да ни даряват и доверие, и гласа си, но сякаш не толкова честично поставяме на мястото на онези, които искаме да привлечем. Как да се ориентират в повече от триста политически формации? Вярно, БСП не е една от многото партии, тя е сред най-важните, но все пак, защо трябва да предпогодят точно нас? Особено като се има предвид, че избирателите почти не боравят с понятията "ляво" и "дясно". И че у нас още от по-миналния век се е насадило впечатлението, че всички са маскари.

Сега може да звуци странно, но в първите години на прехода бяхме петими да бъдем в известен смисъл като другите. Всички формации не само бяхме смятани за нормални, но и живееха със самочувствието, че времето е тяхно. Активистите им, едва захвърлили комунистическите членски книжки, се радваха на вниманието на обществеността, бях ухажвани и от медиите, и от публиката, че и от външния фактор. Само ние бяхме като прокажени. Освиркваха ни по улиците, тормозеха ни по домовете, дишаха ни в телефонните ни точка дамоклевия меч.

След години на много усилия станахме като другите. Излязохме от международната изолация, пристъпахме в ПЕС и Социнтерна, спечелихме няколко важни избора, включихме се в управлението и на общините, и на държавата. Страната се превърна, нямаше ги вече огромните митинги и демонстрации, нито блокадите и барикадите, политическият живот се настани като че ли в нормалното си русло, от което ние бяхме доволни. Само че... хората вече не искаха от нас да сме като другите, а да сме различни. Беше им додеяло да се сменят власт след власт, а в личния им живот нищо или почти нищо да не се подобрява. Беше им писнalo от кражби и корупция, от обогатяването на някои за сметка на много други, от безназованото прехвърляне на общата собственост в частни ръце, от наглото самочувствие на онези, които, веднъж влезли във властова орбита, вече се изживяват като недосегаеми. Това са все язви, с които лявата партия по принцип се бори, и хората, независимо дали по политически, или по чисто житейски съображения, очакваха от нас тази битка.

Само че ние наистина вече бяхме като другите. Постигнахме немалко в социално-икономическата сфера, но онова възстановяване на справедливостта, за което милионите жадуваха, не предприхеме. Навярно, защото ни беше удобно да сме като всички останали, а и донякъде защото форматът, в който управлявахме, обръчаше подобни усилия на неуспех. После се чудехме защо след добър мандат се провалихме на изборите, без да съзрем очевидното - че гласоподавателят вече ни е хвърлил в общи кюп на нежеланите. И че си е намерил друг, който да е различен.

Вярно е, че този друг няма да постигне нашите показатели в икономиката, нито в социалната политика, да не говорим за духовната област, но той като че ли и не се стреми. Или пък отлага тези въпроси за по-нататък. Сега амбицията му е да докаже именно различното. Довчера примерно е бил бодигард на бившия цар, а сега посяга на горите му. По подозрение сваля дори личния си лекар от заеманите постове. Създава впечатление, че надуши ли нещо, пипа с желязна ръка. Под повърхността всичко сигурно изглежда другояче, някой ден вероятно ще научим как точно, но засега публиката ахка от възторг.

В тази ситуация ние продължаваме да сме като другите. Вървим в утъпкания от всяка опозиция колоно, което най-често е незабележимо, тъкмо защото е традиционно. Броим си изказванията в дебата по актуализацията на бюджета и сме щастливи, че са ни повече от тези на управляващите. Пресмятаме актуалните въпроси и питанията, сякаш е важно количеството, а не качеството. И по най-банален начин искаме оставки, какъвто беше случаят с вътрешния министър след инцидента в Кърджали.

Полицейското насилие ми е дълбоко противно. За какво са им тези сересета и външни проследявания, след като не са ясно дали в дома, в който нахлуваха, има тежко въоръжени престъпници, или Краси Аврамов кратко пие сурови яйчица, за да поддържа гласните си струни? Да пребиеш невинни хора е безобразие. Но когато искаш оставката на най-рейтинговия политик, трябва да си безкрайно подгответ. Не е достатъчно да кажеш, че във всяка нормална цивилизована държава шефът на МВР би си отишъл. Защото веднага ще те попитат: а как е във всяка нормална цивилизована партия? Или БСП вече не е такава? А може би тази практика не се отнася за нас? Или просто си вървим с двойния аршин, защото отдавна сме като другите?

Времето налага да сме различни.

Били сме в историята си и можем да бъдем и в настоящето. За да ни има и в бъдещето.

В противен случай няма как да не повторим съдбата на всички други, на които сега приличаме.

Други текстове от автора на:
www.ivoatanasov.info

□ Пътешествия

Винаги прекрасни цветове - небесно шоу край Фуншал

Порто Мониз - градче в северозападната част на Мадейра

Разходки покрай левадите

Светкавица над Гарајао

Разходки край левади

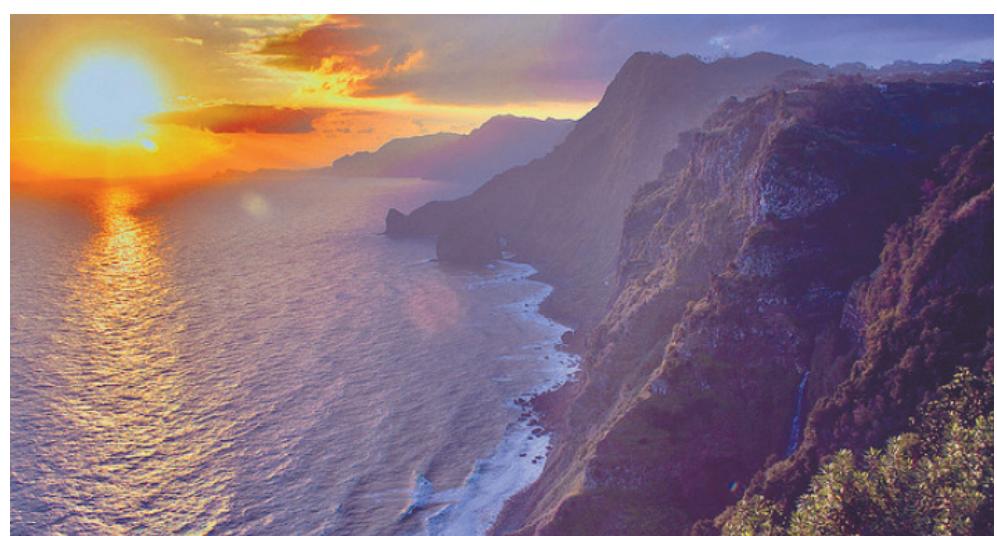
Трасетата на напоителните канали из Мадейра предлагат несравними разходки сред великолепните пейзажи на острова

Левада - що е то? Най-просто казано, това са напоителни ровове или канали. Що се касае до португалския остров Мадейра, това определение не предполага уникалната история на местните левади и специалното място, което те намират в туристическия микс на острова. Предвид цифрите, които окачествяват левадите на Мадейра - над 2173 km водни канали, твърде много за остров с площ от едва около 785 кв. km, става ясно, че иде реч за нещо необикновено. И както са се изказали авторите Джон и Пат Ъндъруд в книгата си "Пейзажите на Мадейра", "подобни водни пътища не се срещат само на Мадейра, уникални са местата, до които достигат, и тяхната разгърнатост. Трябва само да мръднете малко встрани от главния път, за да започнете да се възхищавате на неизбройните акведукти на Мадейра, на тяхната красота, оригиналност на дизайна и на куражта и решителността, необходими, за да достигне концепцията им до днешната слава. Канарският остров Ла Пальма също има система от водни тунели, пригодена за туристически разходки.

Общата дължина на левадите на Мадейра надхвърля пътната мрежа на острова. За обширността на системата им е виновна уникалната топология на Мадейра. Планинска верига дели острова наполовина в посока изток-запад. Тя спира облаците, идещи от Атлантика и носещи обилни дъждове. Огромната част от дъждовете пада в северната част на острова. В южната половина, по-благоприятната за земеделие, понякога не пада и капка в течение на половин година. Специфичната география на острова е причината падналият дъжд веднага да се

изтича в океана. Тази специфика не би била предпоставка за нещо повече, ако не било желанието за развитие на земеделието и по-специално на захарните плантации по-рано в исторически план. Португалци започнали да ги строят акведуктите през XVI век, а най-новите са градени през 40-те години на XX век. С прокопаването на първите левади били натоварени мавърски роби, а името им идва от португалския глагол levar, който означава "нося" (случая - вода). Планинският терен на Мадейра прави строителството им много трудно. Много от първите строители на каналите загубили живота си покрай грандиозния проект, който включвал прокопаване на тунели (на места те достигат дължина от 40 km) през скалите и полагането на корита край планинските пропasti. В началото на XX век имало вече 200 канала, които снабдявали с достатъчно вода половината от островната земеделска площ. В началото на строителството правителството имало своята регуляторна роля в управлението на проекта за разпределение на ценното благо и за постигане на равновесие. През втората половина на XIX век левадите били приватизирани, което пък причинило куп проблеми. Собствениците на терени, през които преминавал акведуктът, били вече в позиция да се облагодетелстват от водата често по начини, които са далеч от всяка етика. След Втората световна война държавата отново станала собственик на левадите и построила допълнителни канали. И вече тези втори левади са далеч по-мащабни и широки в сравнение с оригиналните.

Освен чисто практичен в тесния смисъл на думата, строежът на левадите дава невероятна възможност за любителите на пешеходните екскурзии и за всички любители на природата да се запознаят с прекрасните пейзажи на Мадейра. Те преминават през местности, които не могат да бъдат видени от пътищата. Строени са по скотовете на планините, спускат се в ждрелата и пътуват до двета края на океана. Най-добър начин да си направите такава разходка, особено ако пристигате тук за първи път и сте начинаещ в това занимание, е да се обърнете към някой местен гид. Опитни водачи водят групи по различни по обхват трасета и такива с различна степен на

Изглед от Куинта до Фурао - северния бряг на Мадейра

трудност. При някои от каналите преминаването без водач е почти невъзможно, тъй като те са разположени по стръмни планински урви. Други пък могат да бъдат посетени и съвсем неорганизирано, а разположението им е указано в туристическите справочници.

На Мадейра пейзажът се мени бързо, а заедно с него и климатът. Затова подготовката трябва да включва подходящо облекло, най-добре "на пластове", за да може да се съблизят и обличат дрехи при нужда. В планината в северната част на острова често вали - дъждобранът е добра идея. Но пък ходенето покрай левадите на Мадейра е уникално преживяване, което няма аналог.

Всеки януари тук се провежда "Пеший фестивал". Мадейрските острови са известни с мекия си климат. Той е такъв и през януари. Какъв по-добър начин да започнеш годината от мащабна разходка сред природата? Европейските пешаци са блокирани от дъждове и снегове, а жителите на Мадейра се радват на спокойствието на мекия климат. Мадейрските острови, наричани още Плаващата градина на Атлантика, са пъстроцветни през цялата година. А левадите предлагат възможности за безкрайни разходки. Някои от каналите, разположени сред вулканични върхове, взимат дъха и на опитни пешаци, докато тези около океана са по-релаксирани и могат да ви отнемат диханието само заради прелестите на пейзажа. Мадейрските острови са една микровселена на красотата, с изобилие от флора и фауна - на сушата и в заобикалящите го океански дълбини. "Пешият фест" е идеино чедо на британския фотограф пейзажист и пътеписец Тери Марш. Между 2004 и 2006 г. му било

възложено организирането на пеши фестивали на остров Ман, които се оказали твърде успешни. След това той обрънал взор към Мадейра. Всички маршрути във феста са проверени и се наблюдават от регионалната горска дирекция, което гарантира сигурността им.

Заедно с Канарски, Азорските острови и Капе Верде, архипелагът на Мадейра (португалско владение) влиза в общото модерно название Макаронезия ("острови на щастливците"), често грешно произнасят като Макронезия. Името идва от термин, използван от древногръцките географи, когато говорели за сушата на запад от Гибралтарския пролив. Според митологията тук боговете пращали героите след края на житеиските им приключения. Островите са с вулканчен произход, твърдите базалтови планини са се издигнали над Атлантика и не са съврзани нито с европейския, нито с африканския континентален шелф. Летището на мадейрския главен град Фуншал, разположено сред отвесни скали, навремето е смятано за едно от най-опасните в света.

Първи в съвременната епоха до Острова на дървесината достигнали португалски мореплаватели през XV век. Малко че консумирали по-голямата част от девствената гора, останали големи горски масиви. Лавровата гора, която преди векове покривала по-голямата част от Средиземноморието, днес до голяма степен се е съхранила на Мадейра. Обявена е за място на световното наследство на ЮНЕСКО през 1999 г. Тя е и дом на още 700 растителни вида и на места прилича на непроходима джунгла. Климатът на острова позволява тук да вирят почти всякакви растителни видове - от североевропейската ела през австралийския евкалипт до хрести от азиатските тундри, американските пампаси или африканската савана. Мадейра е известна с цветята си, които редом цъфтят целогодишно. Европейските птици тук се срещат в местни подвидове. По-голямата част от планините са покрити от гъста растителност, но други са обагрени в ярко червеното на скали, от които подобно перки на акули стърчи черен базалт. Третият по височина връх - Пико до Ариейро, може да бъде достигнат с кола. Автомобилите стигат до 3 km от най-високия Пико Руиво, след това до 1861-вия първенец се стига за около час при слабо натоварване. За разлика от това трасе 5-километровият маршрут, свързващ двета върха, предлага стръмни изкачвания и слизания, но редом с тях и впечатляващи гледки на планинска красота.

Залез над Фуншал

ПОЗИТАНО 20 02/ 810 73 78

www.duma.bg
ЗА ВАШЕ УЛЕСНЕНИЕ
всички малки обяви
/ поздравления, възпоменания, скръбни вести /
се приемат и в

ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР ■ ДУМА

Приетите обяви до 13.00 часа се отпечатват в текущия брой, а след 13.00 часа в следващите броеве.

Страница на Савена ЗЛЪЧКИН

справочник

ОВЕН

Днес може да осъществите много ценни контакти. Саморекламирайте се, но умерено. Ден, в който бихте могли да се представите в най-добрата светлина, използвайте го подобаващо.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Не очаквайте нови финансово възможности и големи приходи именно днес. Удобен момент да разпределите отговорностите си, естествено главно между другите.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Имате шанс да се справите с неща, които досега са ви затруднявали. Хубав момент да действате смело и решително, готови сте дори да рискувате и да не се чудите, както обикновено.

22 май - 21 юни

РАК

Ще научите интересни неща, но внимавайте с кого ги споделяте. Особено сильно ще видите контролът и желанието да ви наложат друг начин на мислене.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Днес смело може да раздавате правоъдие, най-малкото ще се опитате да сте справедливи. Денят е подходящ за уреждане на въпроси, което е свързано с ходене по учреждения.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Днес ще сте готови да се справите с предизвикателства на битието, най-вече в паричен план. Доста добре ще разпределите средствата, но е хубаво да не бъдете прекалено стиснати.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Хармоничен ден, но ще имате нужда от провокации, за да направите нещо сериозно. Добър ден за обществени изяви и най-вече за партита и друг тип светски събирания.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Не се съдете твърде строго. Погълнати в себе-познанието, може да не забележите, че има хора около вас, желаещи да ви поддадат. Не пренебрегвайте малките неща.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Ще се чувствате ентузиазирани и възхновени и притесненията от вчера ще ви се струват само лош сън. Понякога е хубаво да може човек бързо като вас да сменя настроенията си.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Имате нужда от малко емоционална разтуха. Най-добре се занимавайте с неща, които можете бързо да приключите, не се разтракайте.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Ще се чувствате страхотно и нищо няма да е в състояние да помрачи настроението ви. Като добавим, че ще сте неизмерими привлекатели, никой няма да е в състояние да ви откаже.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Може да сте дистанцирани от събитията. Имате нужда да се вгледате малко повече в себе си. Дайте простор на въображението си и току-виж сте направили нещо гениално.

20 февруари - 20 март

ВРЕМЕТО

1
БНТ
07.30 Пепеляшка
08.00 За животните с любов/п/
08.30 Чудният свят на Дисни. Джони и елфите - куклено шоу
09.00 Джонас Брадърс - тв филм
09.45 Телепазарен прозорец
10.00 Непозната земя/п/
10.30 Вяра и общество с Горан Благоев/п/
11.00 Памет българска с проф. Божидар Димитров/п/
12.00 По света и у нас
12.30 Бразди
13.00 Иде нашенската музика - фолклор/п/
14.00 Минута е много - тв състезание/п/
14.50 След като ти замина - тв филм /6 епизод/
15.20 Фонд БНТ. Улицата
15.45 Изумление и трепет - игрален филм /
Франция, 2003г./
17.30 Кино по ноти/п/
18.00 Хана Монтана - тв филм /13 и 14 епизод/
19.00 БНТ такси
19.15 В кадър
19.45 Лека нощ, деца! Мило
20.00 По света и у нас
20.45 Шоуто на Канала
21.40 Международен конкурс за млади изпълнители „Нова вълна“/трета конкурсна вечер/, запис от Юрмала /Литва/

23.40 По света и у нас
23.45 Дневникът на Елън Римбауър - игрален филм /САЩ, 2003г./

06.00 „Великите патета“ - детски сериал
06.30 „Семейство Прауд“ - детски сериал
07.30 „Великите патета“ - детски сериал
08.30 „Кой е по-по-най-“ - детско шоу
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу
10.00 „Модерно“ - токшоу
11.00 „Търси се...“ - токшоу
12.00 „Глобусът“ - предаване за туризъм
12.30 „Най-смешните животни и хора на планетата“
13.00 „Безсмъртна любов“ - Германия, Драма, 2005
15.00 „Отчаяни съпруги“ - сезон 5, еп. 17
16.00 „Такъв е животът - Футболни съпруги“ - документално рилити, еп. 9
17.00 „Море от любов“ - романтично токшоу
18.00 „Сезимограф“ - предаване за полемика и анализ с водещ Светла Петрова
19.00 бTV Новините - централна емисия
20.00 „Големите надежди“ - Романтична драма, САЩ, 1998 г.
22.00 бTV Новините - късна емисия
22.30 „Късметлията“ - Биографична драма, САЩ, 2005 г.
01.30 „Сняя“ - Семейна комедия, САЩ, 2004
03.10 бTV Новините /п./
03.40 „Търси се...“ /п./

07.00 Новини
07.10 Игрален филм: „Любовта на Алешкин“
08.40 Игрален филм: „Четвъртият“
09.50 „Свири, хармонико любима“
10.40 „Пасторска проповед“
11.00 Новини
11.10 „На път“ с Дм. Крилов
11.25 „Вкусно“
12.05 „Леонид Якубович. Без пеперуди“
13.00 Новини
13.10 Игрален филм: „Укротителката на тигри“
15.00 Футбол: „Зенит“ - „Рубин“ - пряко (в паузата - Новини)
17.15 „Фаина Раневская. ДКрасотата е страшна сила“
18.10 „Цирк със звездите“
19.55 „Местообитание“
20.50 „Детектор на лъжата“
22.00 Време
22.15 „Здравейте, момичета!“
23.35 Игрален филм: „Изповедта на една държанка“
01.05 Игрален филм: „Въртележка“
02.30 Игрален филм: „Ние, двамата мъже“
03.50 Филм: „Фиктивен брак“
04.55 „Детективи“
05.30 „Следата“
06.10 „Поле на чудесата“

ОХОТА И РЫБАЛКА

10.00 „По реките на Русия“
10.30 „Първичен инстинкт“
10.45 „Лов на голяма риба с Лари Далберг“
11.10 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
11.30 „Оръжие“
11.45 „История на лова“
12.15 „Къде кълве“
12.45 „На лов в Новия свят“
13.10 „Риболовни такъми“
14.05 „Диалози за риболова. Народен проект“
14.20 „Планетата на рибара“
14.35 „Диалози за риболова“
15.05 „Особености на руския лов“
15.40 „Лов без граници“
16.55 „Моторни лодки“
17.30 „Лов на див полски заек“
18.25 „Големият лов“
19.00 „Велики оръжия“
19.30 „Вишнева костишка“
20.00 „Лов без граници“
20.50 „Лов на бекаси в Босна“
21.50 „Майстор на риболова“
22.20 „На лов с куче“
23.20 „Ноќт“
23.35 „Диалози за риболова“
00.00 „Гордон в засада“
00.30 „Първичен инстинкт“
00.45 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“

TELEVISION

07.00 „Иконостас“
07.30 „Каспър“ - дет. анимационен сериал
08.00 „Уди Кълвача“ - дет. анимационен сериал
08.30 „Х-мен“ - детски анимационен сериал
09.00 „Гормити“ - детски анимационен сериал
09.40 „Закуска с Айнщайн“ - с уч. на Пресила Пресил, Шая Лабъоф, Бен Фостър, Томас Готшалк и др.
11.30 „Царешата на комедията“ - забавно шоу
12.30 „Отчаяните съпруги“ - най-доброто
14.00 „Лекар на повикване“ - сериен филм
16.00 „Еди“ - с уч. на Упи Голдърг, Франк Лангела, Денис Фарина, Ричард Джентински и др.
18.00 „Отечествен фронт“ - предаване на НТВ
19.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
19.30 „Темата на Нова“
20.00 „Годзила“ - с уч. на Жан Рено, Матю Бродрик, Мария Питило и др.
23.00 „Кърстикът II“ - с уч. на Ал Пачино, Робърт Дювал, Даян Кийтън, Робърт Де Ниро, Талия Шайър, Морган Кинг и др.
03.00 „Календар“ - /п/

07.00 „Шареният живот на Джейми“ - еп. 9, анимация
07.15 „Принцесата и граховото зърно“ - еп. 6 и 7
08.05 „Мухата Маги“ - еп. 2 и 3
09.00 „Споделено с Камелия“ - ток шоу - повторение
10.00 „Какво ви забърка Лео“ - повторение
10.30 „Пътеводител на модерното момиче“ - предаване за мода
11.00 „Супердебели срещу суперслаби“ - еп. 7
12.00 „Смоловил. Супермен в началото“ - сезон 8, еп. 2 и 3
14.00 „От местопрестъплението. Ню Йорк“ - сезон 4, еп. 10
14.55 Формула 1. Дванадесети кръг от сезон 2010 за голямата награда на Унгария, квалификация за място - на живо
16.00 „Фрейзър“ - сезон 1, еп. 6
16.30 „Военни престъпления. Лос Анжелис“ - сезон 1, еп. 5 и 6 - повторение
18.30 Новини
19.30 „Сестри по неволя“ - сезон 1, еп. 20
20.00 „Укротяване на гнева“ - романтична комедия, САЩ/Германия/Великобритания
22.00 „Сестри по неволя“ - сезон 1, еп. 21
22.30 Новини
23.00 „21 грама“ - криминална драма, трилър
01.15 „От местопрестъплението. Ню Йорк“ - сезон 4, еп. 10 - повторение

07.00 „Рила“ - док. филм
07.30 Фолклорни ритми
08.00 „Ранни вести“ /на живо/
10.00 НОВИНИ
10.15 „Телевизионен форум“ с водещ Стефан Солаков /
12.00 НОВИНИ
12.15 „Ако зажалиши...“ - стари градски песни с Бони Милчева и Тодор Върбанов/ на живо/
13.45 „Биберон“ - предаване в помощ на младите майки
14.15 „Не мога да мълча“ с Марин Кадиев
14.45 Китка народни песни
15.00 „Старият албум“ с Михаил Топалов
15.30 Документална передица
16.00 „Облаче не бяло“ - предаване за българите в чужбина /на живо/
17.00 Новини
17.15 „Изгнаници клети ...“ - публицистика за геноцида над арменците
17.45 „Паралакс“ - публицистично предаване/ на живо/
19.00 Новини
19.20 „Другата история“ - предаване за българската памет/ пряко от Бургас/
19.30 „От българско, по-българско“ с Галя Асенова /на живо/
22.00 Новини /повторение/
22.20 „Другата история“ - предаване за българската памет/повторение/
22.30 Рок музика
23.30 „Под небето на България“-док.филм
00.00 Карай да върви, това е блус /повторение/
02.00 „По следите на лешоядите“ - док.филм

07.00 Кодово име. Съседските деца - с5, еп6,7
08.00 Новините
11.00 Запазено за жени - най-доброто
12.00 „Добро момче“ - екшън -комедия с Джеки Чан
13.30 Зайнфелд - с3, еп2
14.00 90210 - Бевърли Хилс - еп15
15.00 Парична клопка - еп5
16.00 „Двойно убийство“ - криминална мистерия с Питър Устинов
17.40 Студио А група
18.00 А група. Славия - Калиакра
20.00 Новините
21.00 А група. Литекс - Минър
23.00 „Блек Хоук“ - екшън-драма с Юнь Макгрегър, Орландо Блум, Сам Шепард, Ерик Бана, Джош Хартнет
01.40 Новините
02.30 Зап

Японка предсказва бъдещето след секс

Жителка на Страната на изгряващото слънце казва, че предсказва бъдещето на мъжете по съвършено нов и оригинален начин - след сексуален контакт. Жрицата на любовта твърди, че м.г. е предрекла какво ще се случи на повече от 1000 мъже, с които е преспала. На един от тях тя предсказала го-

ляма сума пари, а друг редовен клиент пък посъветвала да предложи брак на любимата си.

В Япония познават бъдещето на жените според формата на гърдите им, а един от най-популярните методи в Страната на изгряващото слънце е гадаене, използвайки мобилен телефон.

Мюсюлманки си връщат девствеността преди сватбата за 4000 паунда

Все повече булки мюсюлманки търсят медицинска помощ, за да върнат девствеността си преди сватбата. Даниите, които отчитат частните клиники, показват скок в търсениято на процедурата, която струва близо 4000 паунда. По думите на експерти половинчасовата манипулация се е утроила през последните месеци.

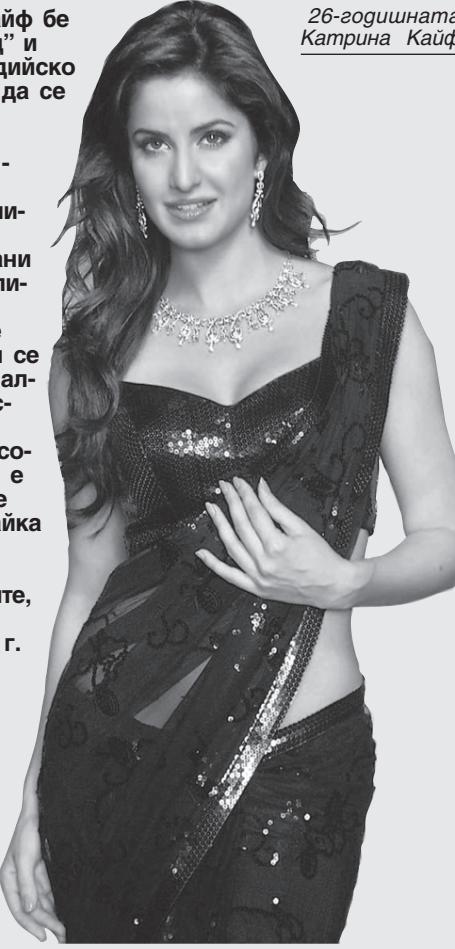
Лекарите казват, че най-често пациентките им са подложени на натиск от страна на съпрузите и роднините, които настояват жените да бъдат девици в първата брачна нощ. "Това е по-скоро култура, отколкото религия. Ако булката не е девствена през първата брачна нощ, е голям срам за семейството", твърди гинекологката Магди Хелд. Тя оперира по 2-3 жени на ден, за да им върне девствеността.

„КРАЛИЦА НА БОЛИВУД“ БЕ ЗАБЪРКАНА В ПОРНОСКАНДАЛ

Популярната актриса Катрина Кайф бе обявена за "Кралица на Боливуд" и сексимвол на съвременното индийско кино. Хубавицата обаче не успя да се порадва на титлата си, защото в интернет бе пуснато любителско видео, в което главната героиня - много приличаща на нея - прави секс с двама мъже. Разпространителите на пикантното филмче твърдяха, че на него са запечатани креватните развлечения на "Кралицата на Боливуд". Но бързо се отметнаха, заявявайки, че това е нейната сестра - Изабел. Наложи се Катрина Кайф да направи официално опровержение относно приписваното й "домашно порно".

Актрисата дължи своята краса на смесените си гени. Баща ѝ е мюсюлманин от Кашмир, който е завършил право в Харвард, а майка ѝ - английска еврейка. Самата Катрина е родена в Хонконг и е прекарала детството си на Хаваите, в САЩ и Великобритания. Тя заминала за Боливуд през 2003 г. и се снимала във второстепени филми. Големият проблем за Катрина е незнанието на хинди. Щастието се усмихва на ослепителната хубавица през 2007 г., когато получава главната роля в "Namastey London". Оттогава тя снима средно по 4 филма годишно и печели множество награди, макар кинокритиците да твърдят, че най-голямото й достойнство е нейната красота.

26-годишната Катрина Кайф

Пенсионери скандират пред Министерския съвет:

- Господин Дянков, благодарим ви за щастливото детство! Господин Дянков, благодарим ви за щастливото детство!

Минава гражданин:

- Защо благодарите? Когато сте били деца, той не е бил роден! - Точно затова - отговарят пенсионерите...

31. 07. 2010

ВЕСЕЛИНА ГЕРИНСКА, режисьорка
ВЕЛКО КЪНЕВ, актьор
ВЛАДИМИР КАРОЛЕВ, икономист
ВЛАДИСЛАВ ПРЕЛЕЗОВ,
журналист
ДИМИТЪР ГЪНДЕВ,
член на НС на БСП
ДИМО РАЙКОВ, писател
Проф. ИВАН НИЧЕВ, кинорежисьор
КРИСТИНА ДИМИТРОВА, певица
МАРГАРИТ НИКОЛОВ, режисьор
ПАСКАЛ АНДОНОВ, писател
ПЕТКО НИКОЛОВ, председател
на Комисията за защита
на конкуренцията
Полк. РУМЕН СТОИЛОВ, председател
на Асоциацията на полицейските
началници в България
Доц. д-р инж. СЛАВЕЙКО ГОСПОДИНОВ, декан на Геодезическия
факултет в УАСГ
Д-р ТОДОР КУМЧЕВ,
член на НС на БСП

01. 08. 2010

Проф. АВРАМ АВРАМОВ,
председател на Съюза на
металурзите в България
БОЖИДАР ИСКРЕНОВ,
бивш национал по футбол
ВИЛИ КАВАЛДЖИЕВ, музикант
ЕЛДОРА ТРАИКОВА, режисьорка
Доц. ИГОР ДАМИЯНОВ, историк
МИХАТ ТАБАКОВ,
народен представител
Проф. ПЕТЬР КОНСТАНТИНОВ,
писател
ХРИСТИЯН НОЧЕВ, режисьор
ЯНИСЛАВ ЯНКОВ, поет

Морски празници с вход свободен

Парад на кораби, живописни изложби, концерти и други интересни прояви очакват жителите и гостите на Поморие от 1 до 8 август

3 а една седмица в началото на август Поморие отново ще добави към облика си на курорт и нюанс на творческо средище. Жители и гости на града ще имат възможност да разнообразят своето лято с богата културна програма в рамките на Националната седмица на морето, организирана и финансирана от община Поморие. Морските празници ще започнат на 1 август и ще продължат до

8-и, като входът за всички прояви ще е безплатен. Мероприятията ще бъдат открити в 18 ч. в неделя с изложба-живопис на талантливата млада художничка Анейлия Николова. Час и половина по-късно парад на плавателни съдове ще подгответ присъстващите за същинското начало на седмицата на морето - посрещането на бог Нептун на поморийското пристанище в 20.30 ч. Обичаната Тони Димитрова ще пее от 21 ч. на централния площад в града.

В дните до 8 август концерти в различни стилове ще радват изкушението от музикалния жанр. Изложба на плевенски художници и премиера на книга допълват културните прояви в Поморие. Тези, които предпочитат активна почивка, ще имат възможност да премерят сили в състезанието по риболов, което ще се проведе на пристанището на 3 август от 18 ч. От община Поморие са помислили и за най-малките - те ще бъдат изненадани с конкурс за рисунка на асфалт в

петък, 6 август, от 18 ч. Куклено шоу на театрално студио "Светулка" ще пренесе малчуганите и техните родители в света на приказките от 19.30 ч. същия ден.

Два от символите на Поморие - морето и виното, ще се преплетат в едно с концерт на Кристина Димитрова и Орлин Горанов от 21 ч. на 8 август. Тогава Националната седмица на морето ще бъде закрита и ще се обяви началото на празниците на виното "Море от вино 2010".

Скандалният Азис пак ще мине под Венчило

Нова сватба в поп-folk средите се задава през есента, като под венчило ще мине не кой да е, а известният с провокативността си Азис и неговият партньор Константин. За скандалния изпълнител това ще бъде втора сватба, като този път певецът вероятно ще се "браќосъчета" в чужбина, без много шум. Подробностите около организацията и тоалетите за щастливо събитие остават в тайна. Въпреки това Азис откряхна малко завесата, като разкри, че държи в сватбения си ден да носи очила Kwiat. Кралят на поп-folk-a сподели, че е впечатлен от голямото разнообразие, което популярната марка предлага. Той признава, че за него очилата са не само незаменим аксесоар, но и необходимост за запазване на доброто зрение. Затова се доверил на българския бранд и поръчал диоптричен чифт със специално покритие както за себе си, така и за своята половинка, която гъльовно нарича Коцето. Двамата решили да се врекат във вечна вярност, гледайки се през чифт очила.

СЕМЕЙНОТО ЩАСТИЕ ИДВА ПРЕДИ ТРЕТАТА ГОДИНА

Пълната хармония в съпружеския живот настъпва точно след 2 години 11 месеца и 8 дни. До този извод стигаха британски специалисти след мащабно проучване, съобщи в. "Дейли експрес". Изследователите са анкетирали над 4000 семейни мъже и жени. Найдоволни от съпружеския си живот се оказали двойките, на които са им останали само няколко дни до отпразнуването на третата годишнина от сватбата. Учените го обясняват с факта, че именно тогава семейните окончателно свикват един с друг и се примирият с навиците на партньора, които преди ги дразнили. На този етап у съпрузите се появяват и някои далечни планове.

Специалистите са определили още, че след 2 години и 4 месеца съвместно съществуване сексуалният живот става по-хармоничен, а времето, прекараното заедно, все още не е лишено от романтика. Мъжете продължават да подаряват цветя и шоколад, както и да обсипват половинките си с комплименти.

Според Керъл Ричардсън, една от организаторите на анкетата, тайната на семейното щастие не е в големите и разкошни подаръци, а в умението да преживявате заедно прекрасните моменти.

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

31

Св. праведен Евдоким Кападокийски.
Св. мчца Юлита (Богородични заговезни)

1

Десета неделя след Петдесетница -
Изцеление на бесноватия лунатик.

Контрацептиви вече и за гълъби

Във френския град Бриньол започнаха борба за ограничаване на популацията от гълъби, като птиците ще бъдат хранени с царевица, пълна със специални противозавързачни. Власти предприеха тези мерки след много-бройни оплаквания във връзка с пернатите. "Те са навсякъде! Пречат на туристите и жителите на града. Гълъбите постоянно ядат, пият, скитат безцелно и се умножават", отбелзват от администрацията на Бриньол. Според изчисленията на управниците на града на всеки 4 кв. км има средно между 400 и 600 гълъба.

Габровци направиха катамаран за шаранджии

Пословичната практичесност на хората от планинския град се прояви и в... риболова

Иван ПЕЕВ

Габровците са известни със своята предприемчивост, изобретателност и чувство за хумор. Но основната им черта е спестовността. Дори когато става дума за риболов.

Водейки се от икономически съображения, Иосиф Антонов Христов изобрети насокор и произвеждащ прототип на самозахранващ се катамаран с дистанционно управление за шаранджийски риболов. Този вид лодки се произвеждат и продават от десетина години в Западна Европа и САЩ, а у нас цената им в риболовните магазини е около 600-700 евро, като изключим калпавите китайски ментета.

Иосиф Антонов е заслужил майстор на спорта по корабомоделизъм (радиоуправлями модели), три пъти е бил световен шампион и веднъж вицешампион в този високотехнологичен спорт. В момента живее в Габрово и е собственик на магазин за риболовни пособия и стръв, а така също произвежда качествени плув-

ки за въдичарите.

Разработеният от него катамаран има авангарден обтекаем стъклопластов корпус на базата на старозагорски стандартен модел, който е дообра-

ботен специално за превръщането му в самозахранваща лодка. Разполага с два бункера-самосвали за захранка, два изхвърлящи щифта, на които се закачат отделно въдиците със

стръвта и два захранващи акумулатора по 10 амперчаса всеки.

Електродвигателят е немски, от известна фирма с високо качество, а дистанционното управление позволява обхват от 500 метра, което е абсолютно достатъчно за нашите язовири. Всеки бункер поема по около един килограм захранка и може да се освобождава независимо от другия на различна, избрана от нас, дистанция. Това е едно добро предимство, ако искаме двете ни въдици да обловят различни перспективни места.

При проведените насокор изпитания във водите на язовир "Езерово", Първомайско, новият български модел показва висока функционалност, добро хидродинамично поведение и устойчивост. Отгоре на всичко е и доста по-евтин от западните му аналоги. Изпитанията и демонстрациите бяха направени

от сина на изобретателя Антон Антонов, който е и запален риболовец. Неговият телефон е 0887 337 105. Ако някой се интересува от повече подробности - да заповядва!

Интервю

Хората - ортаци на мечешката трапеза

В България мечката не е ловен обект, но е проблемен обект за хората. Ако приложим швейцарската ловна концепция за трите типа мечки: безобидна (не нанася вреди), проблемна (нанася щети) и рискова (агресивна, напада хора) към нашите мечки, ще се получи, че безобидни има само в парка, проблемни са почти всички от двете основни популации - в Централен Балкан и Рило-Родопска област, а рискови са стръвниците, най-вече срещани в Родопите, за които се дава разрешително за отстрел. Какви са нашите мечки всъщност и колко са точно не е ясно, говори се за оптимален брой от 800-900, но са повече и се увеличават по думите на жителите от споменатите региони.

Наистина ли расте мечката популация у нас, кои са причините, породили проблема с горския владетел, заплашени ли са местообитанията на мечките и не се ли явяват хората конкуренти на храната им, скъсява ли се дистанцията с дивото, ще се задълбочили ли конфликта мечка-човек и има ли приемливо решение и за двете страни? На тези и други въпроси отговаря биологът д-р ПЕТЬР ГЕНОВ, ст.н.с. I ст.

□ Д-р Генов, наистина ли расте мечката популация у нас, или това е претекст за проблем, изискващ отстрел?

- Проблемът с мечките се задълбочи по простата причина, че липсва хранителна база и че се увеличи числеността им. Тези дни преглеждах данни от ДЛС "Кормисош" - гр. Лъки, Пловдивска област, на една от снимките имаше мечка с 3 миналогодишни мечета. Това показва, че те се размножават добре и благодарение на подхранването, което се извършва в това ловно съпакство, а и на други места в страната, особено в Родопите, мечките и техните малки успяват да оцелеят, затова числеността им се увеличава.

□ В последно време проблемът

мечка-човек става госта сериозен. Какви са причините?

- Увеличаването на контакта между човека и мечката и задълбочаването на проблема се дължи на няколко причини: първата е постоянната промяна на местообитанията. Някога, и то в Родопите специално, се засяваха много култури: ечемик, ръж, овес, които бяха едни от храни-

те и естествената база за мечките. Освен това изоставиха се много ливади и пасища, които обраснаха със забовец, орлова папрат и хвойна. Това намалява хранителната база на мечката, предвид това, че тя е всеядно, но и тревопасно животно. Затова могат да се увеличат конфликтите мечка-човек, ако нещата продължават да се развиват по този начин.

□ Според Вас как би се разрешил този конфликт, за да е "цяло агнето и вълкът сут?"

- Първо трябва да се определи реалната численост на мечките. Ние бяхме предприели в плана за управление от 2005 г. събирането на изпражнения или косми от мечки и чрез ДНК анализ да се определи броят на мечките и индивидуално да се знае по пол и възраст какви индивиди обитават там. Но за съжаление в България това изследване и анализи са трудноприложими, защото са скъпи. Затова един от начините, който предложих, е да се използват фотокапани. Това са апарати с инфрачервени лъчи, които регистрират денонощно какви животни има в района.

Разбира се, че трябва да се вземат навременни мерки, защото това е дългосрочна програма. За пре-поръчване е териториите, обитавани от мечки, да бъдат оградени дори само с мртвеци, за да не влизат т. нар. свободно пасящи домашни животни. Нужни са още редица подобни мерки. За съжаление - и което е реално, когато се говори, че числеността на мечката се увеличава и има данни за това, тя трябва да се регулира. И понеже няма свободни площи за разселване на това диво животно, което е всеядно, то трябва да има някакъв план за регулиране на неговата численост, а планът за регулиране му е отстрълт.

влизат и по река Осъм. Такъв е случаите с бялата мряна, морунаша, сма-дока, щуката и много други.

Любими места за едрите клено-ве са в близост до отвествните, стръмно спускащи се във водата брегове. Те патрулират покрай тях, дебнейки от дълбините рибета, ракета, малки жабчета и дори мишки. Речният кефал е дневна риба. Той усилено търси храна от ранно утро до късно привечер, а в летните горе-чинии активността му се измества към нощта. През зимата охотата му се засилва по пладне и в ранния следобед. Видно е, че тази риба се характеризира с целогодишна активност и доказана всекидност и при излет за улов на речен кефал не съществуват единни и общовалидни правила за нейното ловене.

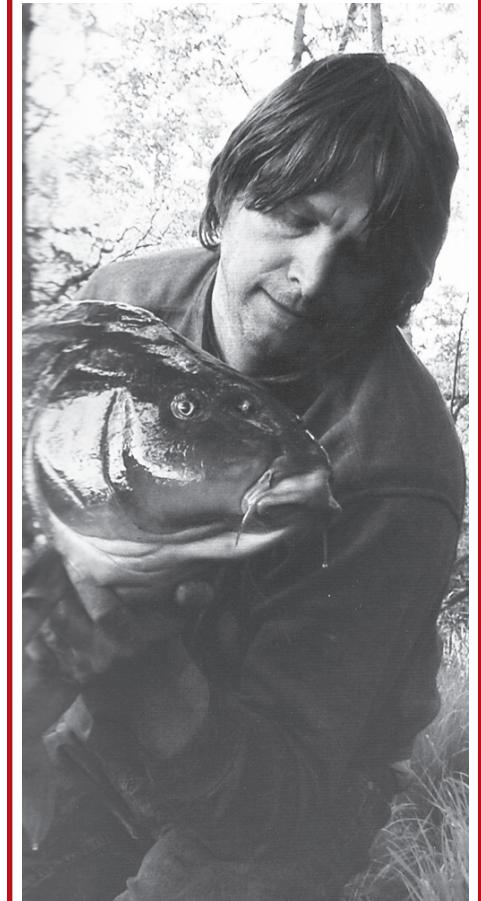
Най-важното за успешния риболов на клен е да се знае, че той зависи, първо, от сезона, и второ - от големината на очакваните и търсените риби и от подходящо избраната стръв. За зимата най-подходящата стръв са торният и белият червей, както и хирономусите, стига да се подават на грозд. Пресен черен дроб, нарязан на ивички, или пилешки черва съблазняват едрите парчета.

Акватории

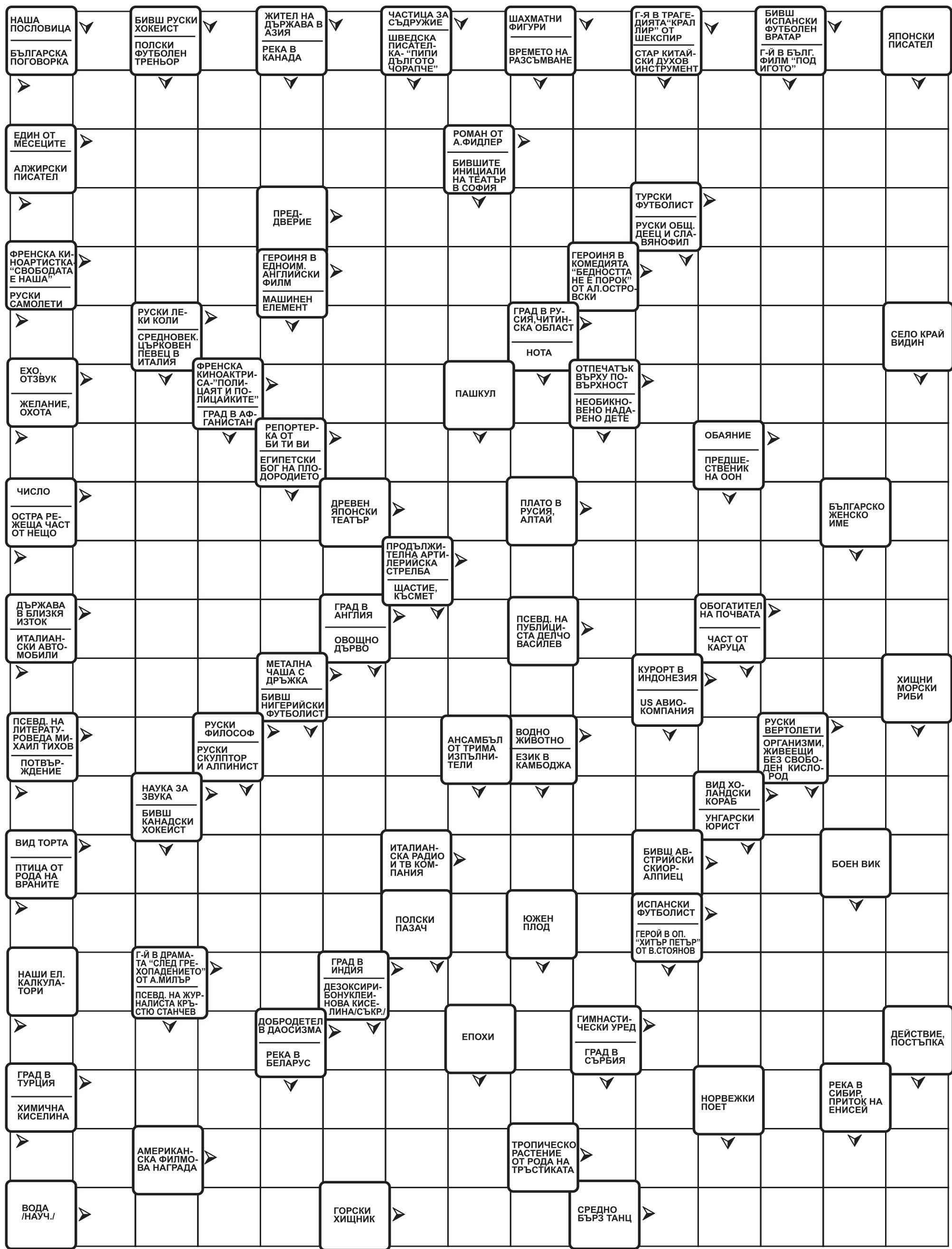
Рибният свят на Осъм

Осъм е река в Северна България. Тя е дълга 314 км а водосборната ѝ област има площ от 2820 кв. км. Извира от подножието на връх Васил Левски в Троянския дял на Стара планина на височина 1821 м и се влива в р. Дунав при с. Черковна, близо до Никопол. Осъм се образува от сливането на реките Черни Осъм, приемана условно за нейно начало, и Бели Осъм. Тракийското название на река Осъм е било Noya (Ноя), покъсно римляните я преименуват на Asamus (Аесмус), а гърците на Осмос. На славянски, старобългарски и турски се е наричала Осма.

Река Осъм е привлекателна и с богатството на своята ихтиофауна. В нейните води живеят ценни видове риби и речни раци, като царичата на планинските бързеи - речната (балканска) пъстърва, черна (балканска) мряна, големи речни кефали, блестящи скобари. В бавните води на дълбоките вирове се таят огромни сомове и шарани, за които се разказват легенди, а за всички начиращи в риболовния спорт реката предлага изобилие от кротушки, сребърни уклей и пъстроцветни чалунки. Рибното богатство се допълва и от проходни видове риби, характерни за Дунав и при пълноводие, каквото е в момента, те на-

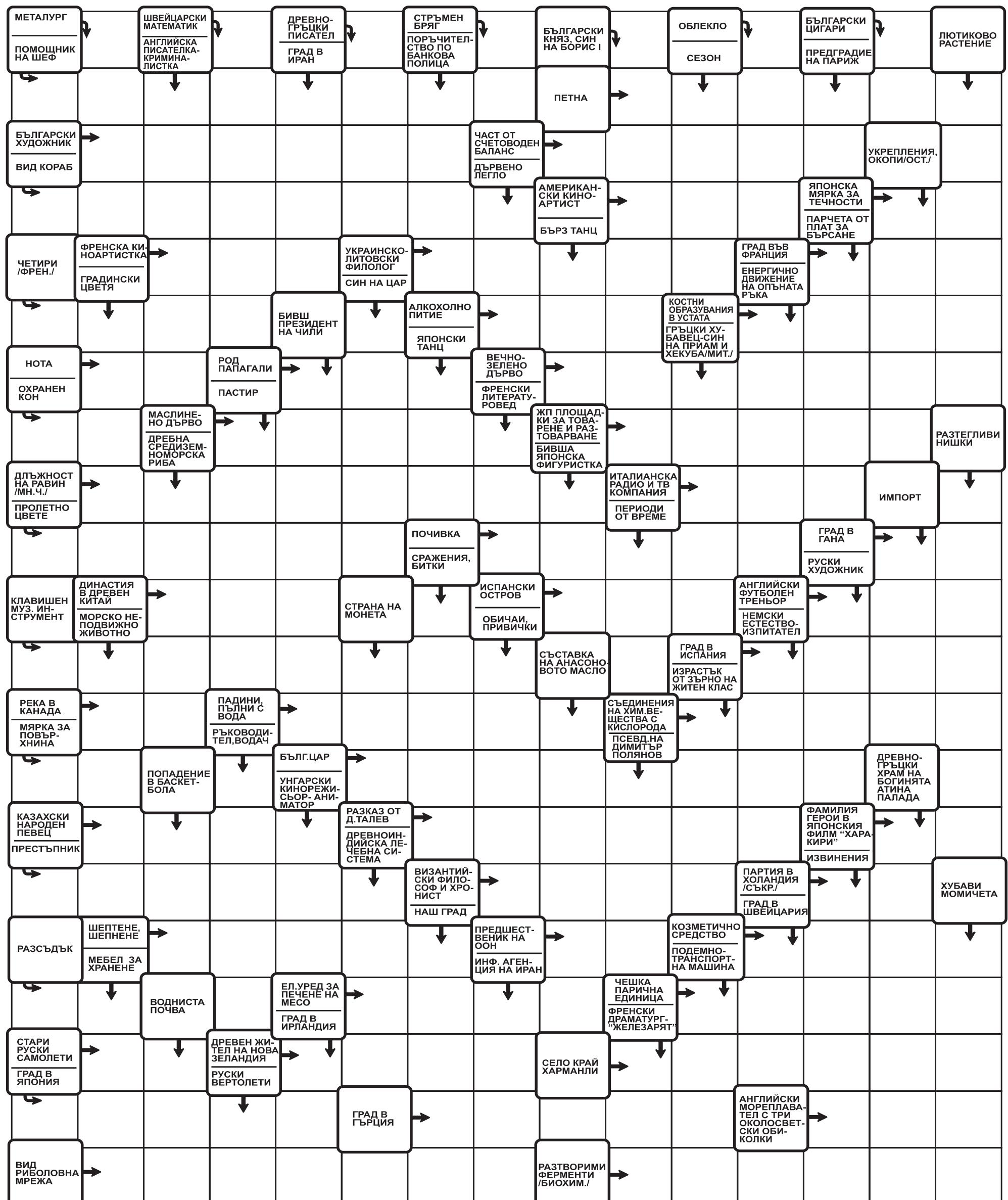

ГубиВреме

www.duma.bg

 ГубиВреме

www.duma.bg

РЕЧНИК: Адонис Анетод Атенеум Енар Етор ИРНА Крамер Мам Окен Оне

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ПЕТЪР ДИКОВ - ОБИДА - АМА - ЛАСКИ - ИСЛЯМИЗЪМ - ЛОВ - ХЕТМАН - АИДА - АБОНАТИ - ГРЕ - ИВАНЧЕВ - АМОН - ФИАТ - ЦЕЦКА
ЦАЧЕВА - ИЦА - АСЕАН - ШОКОЛАДИ - РАДИА - ЕМАРИ - АТАКА - НАЯЖДАНЕ - ИРАВАДИ - ЛУ - ЛИУ - ДАРИНА ПОПОВА - АЕД - ЯНУАРИ - АЛАВИК -
РЕНТИ.
ОТСВЕСНО: ДЕЛЕГИРАНИЯ ТАТРА ДАУЧ КЪСМЕТДИЯ РКА АЖДА ЕДИНИЦА ДАР ВЕСЛАРИ ЯКИ АНЕ НИ ОСАНКА ЕНА СВРПИЈАНЕ

ОТВЕСНО; ДЕЛЕГИРАНИЯ - ТАТРА - ДАУН - КЪСМЕТЛЯ - РКА - АЖДА - ЕДИНИЦА - ДАР - ВЕСЛАРИ - ЯКИ - АЦЕ - НИ - ОСАНКА - ЕНА - СВЛИЧАНЕ
АЛ - ЯДЕЦ - МИГА - ТОМА ВАШАРОВ - БИ - ЧОРАПИ - РИЗА - ЕКИВОК - ДЪБОВО - АВ - РАМО - АЛАДАР - НА - АТИ - ПАЛАМИДА - АН - МОТОЦИКЛЕ
ЛАВИНА - АУДИ.

ЕКСТРА ХОРИЗОНТАЛИ
ВОДОРЯВНО: ДИОНИС - КАНГО - БАРАБАНИ - РЕОТАН - МАКЕТ - ВАРАН - КАСЕТА - АНОН - ЛАНОЛИН - КОЛИН - НАПЪН - БАРЕЛЕФ - КАРО - ЕНОСИС
ШОНИН - ААЛТО - БАЛАСТ - КОПЕРНИК - АВИРА - АСТИКА.
ОТВЕСНО: ДЪРВАР - БЕАРА - ЕАН - ВАНА - ОБОРОТ - РОЛКИ - НАТАН - НЕСТОР - ИРАН - КАЛИОПА - САН - ЛОПЕС - КАЛЬФ - БРА - КАМАНИН - ШАНС -

8	7	3	1	6	2	4	5	9
4	6	1	5	9	8	7	2	3
-	5	9	2	4	7	3	1	8
-	3	1	6	2	5	7	8	9
-	9	2	8	3	4	1	6	7
-	7	5	4	6	8	9	2	3
-	1	4	7	8	3	5	9	6
-	6	8	5	9	2	4	3	1
-	2	3	9	7	1	6	5	4

9	7	3	1	6	4	2	8	5
2	5	8	7	9	3	6	1	4
-	1	4	6	5	2	8	7	9
-	4	8	1	2	5	7	9	3
-	5	3	9	6	8	1	4	2
-	6	2	7	4	3	9	8	5
-	3	6	5	9	4	2	1	7
-	7	9	4	8	1	5	3	6
-	8	1	2	3	7	6	5	4

Спорт

Левски и Берое с равенства в Европа

Снимки БГНЕС

Николай Станков (вляво) и Петър Костадинов (вляво) се борят за топката с Рене Гартлер при равенството 1:1 между Берое и Рапид Виена в София

Отборите на Левски и Берое постигнаха равенства в първите мачове от III предварителен кръг в Лига Европа.

"Сините" завършиха 1:1 като гости на шведския Калмар, след като повече от 50 минути водеха в резултата. Жозинъ откри за столичани в 28-ата минута с шут от границата на наказател-

ното поле след асистенция на Дарко Тасевски. В края на първото полувреме бразилецът центрира от ляво и Гара Дембеле се разписа с глава, но съдията Божко Иованетич видя нарушение на нападателя и отмени попадението. Решението беше бурно оспорвано от щаба на Левски, а Дембеле получи жълт картон заради недоволството си. След по-

равни и да запазим шансове преди реванша в София".

АБИОЛА ДАУДА, нападател:

"Рикардо Сантош ми спря перфектно топката. Стрелях без да се замисля. Имах малко късмет, но ударът се получи много красив. Щастлив съм, че помогнах на отбора да избегне загубата. Ако в реванша играем така, както през второто полувреме, можем да победим".

ИЛИАН ИЛИЕВ, старши тренер на Берое:

"Рапид имаше респект към нас, защото за първи път през този сезон излезе само с един нападател. Мисля, че австрийците играеха за 0:0. Те не се отличаваха с нищо на терена и ги надиграхме през второто полувреме. Радвам се, че показахме добро сработване, за което помогна и публиката. Не съм доволен само от това, че получихме гол. Ще се подгответим добре за втория мач".

ВАСИЛ ДРАГОЛОВ, изпълнителен директор:

"В този мач Берое се представи като истински отбор. Доволни сме и се надяваме, че сме тръгнали по правния път. Всичко при нас е нормално - спортно-технически и финансово. Това ни помага, но нашата политика е да налагаме млади момчета. Шансовете срещу Рапид са равни и съм сигурен, че няма да посрещнем името на Берое и България".

ПЕТЕР ПАКУЛТ, наставник на Рапид:

"Справедлив резултат. Берое беше по-силен през второто полувреме. Домакините вкараха гол, удариха греда и изпуснаха още две или три положения".

Лига Европа - III предварителен кръг, първи срещи:

Калмар (Шв) - ЛЕВСКИ (БЪЛГ)
EUROPA LEAGUE 1:1, **БЕРОЕ (БЪЛГ)** - Рапид (Ав)
1:1, Сибир (Рус) - Аполон (Кип) 1:0,
Спартак Златибор (Сър) - Днепр (Укр) 2:1, Днепръ Могилив (Блрс) - Банник (Чех) 1:0, Интер Турку (Фин) - Генк (Белг) 1:5, МиПа (Фин) - Тимишоара (Рум) 1:2, Рух Хожув (Пол) - Австрация (Ав) 1:3, Карпати (Укр) - Зестафони (Груз) 1:0, Елфсборг (Шв) - Тетекс (Мак) 5:0, Молде (Нор) - Штутгарт (Гер) 2:3, Уtrecht (Хол) - Люцерн (Швейц) 1:0, Александ (Нор) - Мъдъртел (Шот) 1:1, Апоел Никозия (Кип) - Яблонец (Чех) 1:0, Рандерс (Дан) - Лозана (Швейц) 2:3, Одензе (Дан) - Жирински Мостар (БиХ) 5:3, Макаби Хайфа (Изр) - Динамо Минск (Блрс) 1:0, Серкъл Брюж (Белг) - Аноортозис (Кип) 1:0, Динамо Букуреш (Рум) - Хайдук Сплит (Хър) 3:1, Галатасарай (Тур) - ОФК Београд (Сър) 2:2, Висла (Пол) - Карабах (Азер) 0:1, Нордселанд (Дан) - Спортив (Порт) 0:1, Дър (Унг) - Монпелие (Фр) 0:1, Марибор (Словн) - Хъбърниън (Шот) 3:0, Олимпиакос (Гър) - Макаби Тел Авив (Изр) 2:1, Виктория (Чех) - Бешкиташ (Тур) 1:1, Цървена звезда (Сър) - Слован (Славк) 1:2, Штурм (Ав) - Динамо Тбилиси (Груз) 2:0, АЗ Алкмаар (Хол) - Гътеборг (Шв) 2:0, Ягелония (Пол) - Арис (Гър) 1:2, Маритимо (Порт) - Бангор Сити (Уелс) 8:2, Работничи (Мак) - Ливърпул (Анг) 0:2, Шамрок Роувърс (Ейре) - Ювентус (Ит) 0:2, Будучност (Черна Гора) - Бърнбъри (Дан) 1:2

Гришо на 1/4 финал в Дортмунд

Най-добрият български тенисист Григор Димитров се класира за 1/4 финалите на турнира от серията "Фючърс" в Дортмунд (Гер, \$15 000 и гостоприемство). В среща от II кръг поставеният под щ4 хасковлия разби с 6:4, 6:2 квалификанта Артур Де Греф (Белг). Гришо си осигури 4 т. за ранглистата на ATP и \$435 от наградния фонд. Следващият му съперник ще бъде победителят от мача между Ян-Фредерик Брункен (Гер) и Ян Мертъл (Чех). Борис Бакалов и Александър Лазов пък отпаднаха на полуфиналите на двойки след загуба с 2:6, 3:6 от Александър Блом (Хол. Антили) и Уесли Куулхоф (Хол).

Германка е №1 на 100 м

Ферена Зайлер (Гер) изненадващо спечели златния медал в спринта на 100 м при жените на шампионата на Стария континент в каталунската столица. 24-годишната германка издържа на мощната атака на Вероник Манг (Фр) и финишира първа с 11,10 сек. Манг остана втора с 11,11 сек., а трета се класира друга французойка - Мириам Сумаре с 11,18 сек. Това е първа европейска титла за Германия от 1990 г. насам, когато победителка стана Катрин Крабе.

„Сините“ изпускат Калмар, „зелените“ правят 1:1 с Panug Виена

чвиката домакините наложиха натиск, който даде резултат в 83-ата минута, когато резервата Абиола Дауда изравни с удар от 25 м.

Старозагорци пък се преобриха за 1:1 срещу австрийския гранд Рапид Виена на ст. "Георги Аспарухов" в София. Това беше първи мач в европейските клубни турнири за "зелените" след 24-годишно отсъствие. Шефан Хоффман откри за гостите в добавеното време на първата част от дузпа, отсъдена за измислена игра с ръка на Николай Станков в наказателното поле. В 75-ата минута Тодор Христов изведе резервата Владислав Златинов, който стреля от 15 м, но топката се отбие от дясната греда на Раймунд Хедл. Пет минути преди края Берое все пак успя да изравни, след като Стойчо Младенов центрира от корнер и след кратко разбъркване Златинов със силен удар отблизо опъна трънката на австрийците за 1:1.

Така и Левски и Берое запазиха шансове за класиране за четвъртия квалификационен кръг в турнира. На пръв поглед обаче задачата на "зелените" изглежда по-трудна, тъй като на 3 август ще играят на негостоприемния ст. "Герхард Ханапи" във Виена. Реваншът на "сините" с Калмар пък ще се проведе на 5 август на "Герена".

www.duma.bg

следайте

ФУТБОЛ

„А“ ГРУПА

ПО ПРО.БГ

днес от 18.00 ч.

Славия - Калиакра

от 21.00 ч.

Литекс - Миньор

утре от 18.00 ч.

Монтана - Локо Сф

от 21.00 ч.

ЦСКА - Левски

ФОРМУЛА 1

ПО ТВ 7

днес от 15.00 ч.

квалификация

утре от 15.00 ч.

Гран при на Унгария

кратки

Заместник-министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията Първан Русинов (вляво) и генералният секретар на БОС Белко Горанов (вляво) са марка и пощенски плакат, посветени на българското участие в първите младежки олимпийски игри, които ще се проводят от 14 до 26 август в Сингапур

Литекс спечели турнира „Юлиян Манзаров“

Отборът на Литекс спечели за трети път традиционния юношески турнир "Юлиян Манзаров". На финала "оранжевите" разбиха с 3:0 Славия. Головете за тима на Петко Петков отбелязаха Димитър Георгиев, Симеон Славчев и Кристиан Тафраджийски.

Хирвонен се разби на рали „Финландия“

Заштитаващият титлата си Мико Хирвонен отпадна още в първия ден на домашното рали "Финландия", след като разби своя Ford Фокус в 4-ия етап на състезанието. Лидер след първите пет отсечки е Петер Солберг (Нор), следван на 1,3 сек. от Яри-Мати Латвала (Фин).

ПРИЗОРИ

Мъже

скок на Височина:

1. Александър Шустов (Рус) 233 см
2. Иван Ухов (Рус) 231
3. Мартин Бърнард (Вбр) 229

троен скок:

1. Филипс Идову (Вбр) 17,81 м
2. Мариан Опра (Рум) 17,51
3. Теди Тамго (Фр) 17,45

десетобой:

1. Ромен Бара (Фр) 8453 т.
2. Елсо Синтниколос (Хол) 8436
3. Андрей Кравчанка (Блрс) 8370

50 км спортино ходене:

1. Иоан Динис (Фр) 3:40:37 ч.
2. Гжегож Судол (Пол) 3:42:24
3. Сергей Бакулин (Рус) 3:43:26

жени

100 метра:

1. Ферена Зайлер (Гер) 11,10 сек.
2. Вероник Манг (Фр) 11,11
3. Мириам Сумаре (Фр) 11,18

копие:

1. Линда Щал (Гер) 66,81 м
2. Кристина Обергфоль (Гер) 65,58
3. Барбара Шпотакова (Чех) 65,36

Спорт

Програми „Б“ групи, 2010/2011, есен

ПРОГРАМА НА ИЗТОЧНАТА „Б“ ГРУПА

► ЮЛИ
I КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 31.07 Дунав - Дунав
Несебър - Спартак Пг
Любимец - Добруджа
Светкавица - Рафса
Брестник - Черноморец Бч
Черноморец Пом - Доростол
- 20.00 ч. АВГУСТ

II КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 7.08 Дунав - Черноморец Бч
Рафса - Брестник
Добруджа - Светкавица
Доростол - Любимец
Лудогорец - Несебър
Спартак Пг - Черноморец Пом

III КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 14.08 Несебър - Дунав
Любимец - Спартак Пг
Светкавица - Доростол
Брестник - Добруджа
Черноморец Бч - Рафса
Черноморец Пом - Лудогорец
- 20.00 ч.

IV КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 21.08 Дунав - Рафса
Добруджа - Черноморец Бч
Доростол - Брестник
Лудогорец - Любимец
Несебър - Черноморец Пом
Спартак Пг - Светкавица
- 22.08

V КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 28.08 Любимец - Несебър
Светкавица - Лудогорец
Брестник - Спартак Пг
Черноморец Бч - Доростол
Рафса - Добруджа
Черноморец Пом - Дунав
- 20.00 ч.

СЕПТЕМВРИ

VI КРЪГ, 17.00 ЧАСА

- 11.09 Дунав - Добруджа
Доростол - Рафса
Спартак Пг - Черноморец Бч
Лудогорец - Брестник
Несебър - Светкавица
Черноморец Пом - Любимец
- 19.00 ч.

VII КРЪГ, 17.00 ЧАСА

- 18.09 Любимец - Дунав
Светкавица - Черноморец Пом
Брестник - Несебър
Черноморец Бч - Лудогорец
Рафса - Спартак Пг
Добруджа - Доростол

Битките по футболните терени в двете „Б“ групи се подновяват днес от 18.00 ч. През сезон 2010/2011 в двете първенства ще участват само по 12 отбора

VIII КРЪГ, 17.00 ЧАСА

- 25.09 Дунав - Доростол
Спартак Пг - Добруджа
Лудогорец - Рафса
Несебър - Черноморец Бч
Любимец - Светкавица
Черноморец Пом - Брестник
- 19.00 ч.

ОКТОМВРИ

IX КРЪГ, 16.00 ЧАСА

- 2.10 Светкавица - Дунав
Брестник - Любимец
Черноморец Бч - Черноморец Пом
Рафса - Несебър
Добруджа - Лудогорец
Доростол - Спартак Пг

X КРЪГ, 16.00 ЧАСА

- 16.10 Дунав - Спартак Пг
Лудогорец - Доростол
Несебър - Добруджа
Черноморец Пом - Рафса
Любимец - Черноморец Бч
Светкавица - Брестник

XI КРЪГ, 16.00 ЧАСА

- 23.10 Брестник - Дунав
Черноморец Бч - Светкавица
Рафса - Любимец
Добруджа - Черноморец Пом
Доростол - Несебър
Спартак Пг - Лудогорец

► ЮЛИ

I КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 31.07 Пирин ГД - Ботев Крив
Емър - Вихрен
Чавдар БСл - Ком-Миньор
Банско - Чавдар Емър
Малеш - Септември
Ботев Вр - Спортист

АВГУСТ

II КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 7.08 Ботев Крив - Спортист
Септември - Ботев Вр
Чавдар Емър - Малеш
Ком-Миньор - Банско
Вихрен - Чавдар БСл
Пирин ГД - Емър

III КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 14.08 Емър - Ботев Крив
Чавдар БСл - Пирин ГД
Банско - Вихрен
Малеш - Ком-Миньор
Ботев Вр - Чавдар Емър
Спортист - Септември

IV КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 21.08 Ботев Крив - Септември
Чавдар Емър - Спортист
Ком-Миньор - Ботев Вр
Вихрен - Малеш
Пирин ГД - Банско
Емър - Чавдар БСл

ПРОГРАМА НА ЗАПАДНАТА „Б“ ГРУПА

V КРЪГ, 18.00 ЧАСА

- 28.08 Чавдар БСл - Ботев Крив
Банско - Емър
Малеш - Пирин ГД
Ботев Вр - Вихрен
Спортист - Ком-Миньор
Септември - Чавдар Емър

СЕПТЕМВРИ

VI КРЪГ, 17.00 ЧАСА

- 11.09 Ботев Крив - Чавдар Емър
Ком-Миньор - Септември
Вихрен - Спортист
Пирин ГД - Ботев Вр
Емър - Малеш
Чавдар БСл - Банско

VII КРЪГ, 17.00 ЧАСА

- 18.09 Банско - Ботев Крив
Малеш - Чавдар БСл
Ботев Вр - Емър
Спортист - Пирин ГД
Септември - Вихрен
Чавдар Емър - Ком-Миньор

VIII КРЪГ, 17.00 ЧАСА

- 25.09 Ботев Крив - Ком-Миньор
Вихрен - Чавдар Емър
Пирин ГД - Септември
Емър - Спортист
Чавдар БСл - Ботев Вр
Банско - Малеш

ОКТОМВРИ

IX КРЪГ, 16.00 ЧАСА

- 2.10 Малеш - Ботев Крив
Ботев Вр - Банско
Спортист - Чавдар БСл
Септември - Емър
Чавдар Емър - Пирин ГД
Ком-Миньор - Вихрен

X КРЪГ, 16.00 ЧАСА

- 16.10 Ботев Крив - Вихрен
Пирин ГД - Ком-Миньор
Емър - Чавдар Емър
Чавдар БСл - Септември
Банско - Спортист
Малеш - Ботев Вр

XI КРЪГ, 16.00 ЧАСА

- 23.10 Ботев Вр - Ботев Крив
Спортист - Малеш
Септември - Банско
Чавдар Емър - Чавдар БСл
Ком-Миньор - Емър
Вихрен - Пирин ГД

Забележка:

СТК на БФС си запазва правото на промени в програмата.

В края на септември ще бъде пусната програмата за пролетния полусезон в двете „Б“ групи, като част от кървобете ще се изиграят до края на 2010 г. ФК Черноморец Балчик ще играе домакинските си мачове на ст. „Албена“ в спортен комплекс „Албена“, ФК Рафса - на Градския стадион в Несебър, а ФК Ботев Криводол - на ст. „Локомотив“ в Мездра. Програмата за есения полусезон в „А“ група ще бъде публикувана след подписването на договора за телевизионните права.

ДУМА www.duma.bg Издадел: „ДУМА 2008“ ЕООД

Главен редактор
Ивелин Николов

Първи зам. главен
редактор

Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори

Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg

Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Ауга Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Маляна Тодорова - 246; Ралица Табакова - 230; **ИКОНОМИКА:** Мая Калпачка - 219; Ивана Младенова - 219; Калина Йотова - 220; Алберт Абраамов - 220; Петър Бочуков - 219; **КУЛТУРА:** Вилица Самедржикова - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239; **ОБЩЕСТВО:** Велена Христова - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Алия Томова - 232; Милен Николова - 247; **ЧЕТИВО:** Пегас: Борис Данков - 244; Неделчо: Богдан Иванов - 225; Булевард: Гердан Алексова; Пардиг: Чавдар Шинов; СПОРТ: Владимир Николов - 245; Таня Василев - 245; **ФОТО:** Благовеста Цветкова - 206; Мария Томова - 206; **ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:** Валентин Ареиров; Желязко Тенчев; Сильвия Шопова; Симона Симеонова; Снежана Христова; **ДОКУМЕНТАЦИЯ:** Катерина Димитрова - 200; **НАБОР:** Хрисула Василева - 227; е-mail: korespondent@duma.bg; **СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стоянов - 250; **ПРОИЗВОДСТВО:** Владислав Топалски; **ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ:** Дея Йорданова - 207; **РЕКЛАМА:** Габриела Найденова - 233; Петрана Сомлева - 205; Георги Томов - 221, факс - 975-26-04; е-mail - reklama@duma.bg; Кореспондент в САЩ: Ивайло Йолов, е-mail: mediabg2002@yahoo.com; Експонатор: 91975 6. 112; Печат: ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул. "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; Дистрибутори: ОВБ „Разпространение“ ЕООД - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35; **РАЗПРОСТРАНЕНИЕ:** Мирослав Александров, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, - 208, 203; **авапамет@duma.bg**; PR: Велислава Хубайбий - 201, Каса - 97-05-249;

Адрес на редакцията:
София - 1784,
бул. „Цариградско шосе“ 113 А,
Факс: 975 26 04
Автоматичен номератор 97 05
+ Вътрешен номер
E-mail: duma@duma.bg

за читатели

97 05 200

Хонорари на
външни автори
се изплащат
 всяка сряда
от 14 до 16 часа

ИНФОРМАЦИИТЕ В БРОЯ СА ПОДГОТВЕНИ ОТ РЕПОРТЕРИТЕ НА ВЕСТНИКА.
ИЗПОЛЗВАНИ СА ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, „БГНЕС“, БНР,
„ФРАНС ПРЕС“, ИНТЕРНЕТ и др. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Основател
СТЕФАН ПРОДЕВ

НАЦИОНАЛЕН СЪБОР НА ЛЕВИЦАТА

ЗА ТЕХНИЧКА ВОЛЯ
ЗА ТЕХНИЧКА СЪДОСТВИЕ!
ЗА АСА

БУЗЛУДЖА

2010

119 ГОДИНИ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКО
ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

31 ЮЛИ 2010 ГОДИНА
СЪБОТА 11.30 ЧАСА
ИСТОРИЧЕСКА ПОЛЯНА ПОД ВРЪХ БУЗЛУДЖА
В СТАРА ПЛАНИНА

2 АВГУСТ - ПРАЗНИК
НА БЪЛГАРСКАТА
СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ